

En kritik af *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* set i et buddhismehistorisk perspektiv:

**I lyset af Nichiren-buddhismen som den globale religion forkyndt af SGI-
præsident Daisaku Ikeda**

Haruo Suda

Første danske udgave

(24. august 2026)

Forord

I november 2023 blev *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* (japansk: Soka Gakkai Kyōgaku Yōkō) udgivet. Værket fremlagde den officielle fortolkning af de doktriner, som Soka Gakkai på dette tidspunkt fastholdt.

Siden jeg blev medlem af Soka Gakkai i 1963, har jeg praktiseret Nichiren-buddhismen som medlem af organisationen. Da jeg læste *Læremæssige Grundprincipper*, oplevede jeg imidlertid et stærkt ubehag på grund af betydelige uoverensstemmelser mellem værkets indhold og de doktriner, jeg gennem årene har lært og praktiseret. Det fik mig til at skrive denne bog for at identificere kerneproblemerne og overveje, hvordan Nichiren-buddhismens korrekte doktriner bør forstås.

Ved udarbejdelsen af dette værk har jeg trukket på mine tidligere publikationer, såsom *En ny udgave: Nichirens tanke og liv* (Nichiren no Shisō to Shōgai), *Nikkō-skolen og Soka Gakkai* (Nikkō Monryū to Soka Gakkai) og *En ny udgave: Filosofien om livsforvandling* (Seimei Henkaku no Tetsugaku). På dette grundlag har jeg søgt at bekræfte buddhismens historiske udvikling fra Shakyamuni til Soka Gakkai og samtidig give et overblik, mens jeg undersøger disse spørgsmål.

Det er ikke min hensigt at kritisere organisationens officielle holdning som sådan. Sagen angår imidlertid troens grundlæggende doktriner. Gennem årene har Soka Gakkais medlemmer praktiseret Nichiren-buddhismen gennem organisationen, overvundet livets vanskeligheder og gennemført forvandlinger af deres personlige karma. Disse erfaringer har givet dem tillid til, at den korrekte buddhistiske lære findes i Soka Gakkai.

Hvis der fremover opstår doktrinære fejl, og de forbliver ukorrigerede, kan en sådan forsømmelse imidlertid lukke vejen til lykke for kommende generationer og i værste fald føre til ødelæggelse af den buddhistiske Lov.

Soka Gakkai, der blev grundlagt i 1930, har opnået bemærkelsesværdige resultater med at udbrede Nichiren-buddhismen i Japan og resten af verden. Men som en organisation skabt af mennesker er den på ingen måde ufejlbarlig. Dens historie rummer uundgåeligt forhold, der må give anledning til eftertanke, og områder, der kræver forbedring. I 1970 undskyldte organisationen eksempelvis for sine handlinger til undertrykkelse af ytringsfriheden under den såkaldte »ytringsfrihedssag« og erklærede, at den ikke længere ville anvende betegnelsen »national ordinationsplatform«, som tidligere havde været fremhævet i dens lære. Dette er blot nogle få eksempler.

For ethvert menneskeligt fællesskab er forsøg og fejl naturlige. Når fejl bliver tydelige, må de rettes. Tro er direkte knyttet til det enkelte menneskes liv, og derfor er det utilstrækkeligt blindt at følge officielle fortolkninger alene, fordi de er officielt godkendt. Kritisk tænkning og efterprøvning er nødvendige.

Soka Gakkai har i sit charter erklæret, at »Soka Gakkai vil beskytte og fremme menneskerettighederne«. I lyset af denne erklæring håber jeg, at denne bog, som er skrevet i ytringsfrihedens ånd, vil blive modtaget som ét synspunkt, uanset om organisationen er enig i indholdet. Det er mit oprigtige ønske, at bogen, om end blot i beskedent omfang, vil bidrage til Soka Gakkais sunde udvikling.

August 2024
Forfatteren

Redaktionelle bemærkninger

1. Citater fra Nichirens skrifter (*Gosho*) bygger på den japansksprogede Soka Gakkai-udgave *Nichiren Daishōnin Gosho Zenshū, ny udgave* (『日蓮大聖人御書全集 新版』, 2021). Alle sidetal til *Gosho* henviser til denne japanske udgave og ikke til eksisterende danske eller engelske oversættelser. Når kun et sidetal er angivet uden kilde, henviser det til denne udgave. Enkelte formuleringer er tilpasset af hensyn til læsbarheden. I denne danske udgave omtales værket som *Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*; for skrifter af Nikkō og hans linje, som er medtaget i tillægget, anvendes den japanske titel.
2. Citater fra *Lotussutraen* bygger på den japansksprogede Soka Gakkai-udgave *Myōhō-rengē-kyō narabini Kaiketsu* (『妙法蓮華經並開結』). Alle sidetal til *Lotussutraen* henviser til denne japanske udgave og ikke til eksisterende danske eller engelske oversættelser. Enkelte passager er omformuleret af hensyn til klarheden.

Indhold

(1) Var Nichiren et »sendebud for Shakyamuni Buddha«?	5
(2) Selv den <i>Kuon-Jitsujo</i> Shakyamuni Buddha er en foreløbig Buddha	7
(3) Betydningen af <i>Lotussutraens</i> tilblivelse	11
① Den historiske baggrund for <i>Lotussutraens</i> tilblivelse	11
② Formålet med at forfatte <i>Lotussutraen</i>	14
(4) Hensigten bag Nichirens udbredelse af Shakyamuni Buddha og <i>Lotussutraen</i>	20
(5) Nichirens etablering af såningens buddhisme	23
(6) Nichiren-samfundet efter Nichirens bortgang: Forskellene mellem Nikkō-linjen og de andre skoler	28
(7) Læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha i Nikkō-skolen	32
(8) Fuji-skolens degeneration	42
① Præsteskabets korruption og forfald	42
② Dannelsen af læren om øverstepræstens absolutte autoritet	42
③ Fiktionen om <i>Dai-Gohonzon</i> for helligdommen for den essentielle lære	43
④ Misbrug af ritualpraksis og diskrimination mellem præster og lægfolk	44
⑤ Tilpasning til den politiske magt	44
(9) Nichikans systematisering af doktrinerne	45
(10) Soka Gakkais historie og dens ekskommunikation fra Nichiren Shoshu	52
(11) Kan Nikkō udelukkes fra Præsteskatten?	56
(12) Fejl og tvivlsomme punkter i Læremæssige Grundprincipper	59
(13) Konklusion	63

(1) Var Nichiren et »sendebud for Shakyamuni Buddha«?

En af de centrale påstande i *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* er den konsekvente karakterisering af Nichiren som »sendebud for Shakyamuni Buddha« og som »reinkarnationen af Bodhisattva Overlegne Praksis (Jōgyō)«. For eksempel, når forfølgelserne Nichiren blev udsat for ved Tatsunokuchi og under sit eksil på Sado behandles, lyder det i *Læremæssige Grundprincipper*:

»Ved at overvinde disse to største forfølgelser gennemgik Daishonin en dybtgående forvandling af sin livstilstand. [...] Hvilken ny position indtog Daishonin? Han påtog sig rollen som Bodhisattva Overlegne Praksis, den fremmeste blandt Bodhisattvaerne fra Jorden, betroet af Shakyamuni Buddha at udbrede Loven i den onde tidsalder efter hans bortgang.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 43).

Tilsvarende udtrykker følgende passager det samme synspunkt:

»Udløst af Tatsunokuchi-forfølgelsen nåede Daishonin til sidst frem til den ultimative erkendelse, at han selv havde påtaget sig Bodhisattva Overlegne Praksis' mission – den, Shakyamuni Buddha havde betroet *Nam-myoho-renge-kyo* – og at han selv havde erkendt *Nam-myoho-renge-kyo*.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 76).

»Daishonin konkretiserede *Nam-myoho-renge-kyo* som De Tre Store Hemmelige Love og etablerede praksissen, der gør det muligt for alle mennesker i Den Sene Tidsalder for Loven at opnå buddhatilstand. Denne bedrift kan fortolkes som en opfyldelse af hans mission som lederen af Bodhisattvaerne fra Jorden, Bodhisattva Overlegne Praksis« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 92).

»Nichiren Daishonin [...] erklærede sig selv som »Den Således Komnes sendebud«, betroet med udbredelsen af *Lotussutraen* i tidsalderen efter Shakyamunis bortgang.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 93).

»Daishonin, som *Lotussutraens* udøver, identificerede sig selv som en Bodhisattva fra Jorden, betroet *Nam-myoho-renge-kyo*, essensen af *Lotussutraen*, og etablerede De Tre Store Hemmelige Love for at gøre buddhatilstanden mulig for alle mennesker i Den Sene Tidsalder for Loven.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 94).

Selv om Nichiren ikke udtrykkeligt identificerer sig selv som Bodhisattva Overlegne Praksis i sine almindelige skrifter, fremhæver han ofte, med ydmyge formuleringer, sin egen og sine tilhængeres rolle som Bodhisattvaer fra Jorden. For eksempel siger han:

»Jeg, Nichiren, har alene forudgået Bodhisattvaerne fra Jorden. Det kan være, at jeg tælles blandt dem. Hvis Nichiren virkelig er blandt Bodhisattvaerne fra Jorden, hvordan kunne det da være, at Nichirens disciple og lægtilhængere ikke også er af samme slægt?« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1790) »Hvis du deler det samme sind som Nichiren, så er du også en af Bodhisattvaerne fra Jorden. Som en sådan Bodhisattva, hvordan kunne du så ikke være en discipel af *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha?« (*ibid.*).

Gennem sådanne udtalelser forbinder Nichiren ydmygt både sig selv og sine tilhængere med Bodhisattvaerne fra Jorden og opmuntrer og vejleder sine disciple.

Forestillingen om, at *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha, som opnåede buddhatilstand i den ufatteligt fjerne fortid for fem hundrede støvpartikel-kalpaer siden (*gohyaku jintengō*), betroede essensen af *Lotussutraen* til Bodhisattva Overlegne Praksis, lederen af Bodhisattvaerne fra Jorden, med henblik på udbredelse efter Buddhas bortgang, beskrives i kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter i *Lotussutraen*. Desuden fremgår det af kapitlet Fremkomsten fra Jorden: »Fra den fjerne fortid har jeg undervist og vejledt disse bodhisattvaer« (*Lotussutraen*, s. 467). Shakyamuni Buddha fremstilles dermed som den lærer, der har vejledt Bodhisattvaerne fra Jorden siden en fjern fortid.

På baggrund af disse passager betragter forskellige Nichiren-skoler uden for Nikkō-skolen Nichiren som Bodhisattva Overlegne Praksis og *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha som den oprindelige Buddha (dette danner også grundlaget for titlen Nichiren Daibosatsu, eller »Den Store Bodhisattva Nichiren«). For eksempel står der i Minobu-skolens doktrinare værk *En omfattende oversigt over doktrinerne* (Shūgi Taikō Dokuhon): »Nichiren Shōnin, som udholdt vedvarende forfølgelser såsom eksil og trusler om vold, etablerede sin selvbevidsthed som Bodhisattva Overlegne Praksis, som forudsagt i *Lotussutraen*« (*En omfattende oversigt over doktrinerne*, s. 8).

Mens både de forskellige Nichiren-skoler og Nikkō-skolen er enige om at identificere Nichiren som Bodhisattva Overlegne Praksis, er deres fortolkninger væsensforskellige. De førstnævnte betragter Nichiren som »Shakyamunis sendebud« eller »den, Shakyamuni betroede opgaven«, i overensstemmelse med *Lotussutraens* betydning på tekstens overflade (den bogstavelige betydning). Nikkō-skolen standser derimod ikke ved identifikationen af Nichiren som Bodhisattva Overlegne Praksis. Den fastholder, at denne identifikation er et foreløbigt middel til at vejlede mennesker, mens Nichirens indre erkendelse er den fundamentale Buddha (Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme), som overgår den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha. Heri ligger den fundamentale forskel mellem Nikkō-skolen og andre skoler såsom Minobu-skolen.

I mellemtiden indtager *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* en position, der ligner den, man finder i de forskellige Nichiren-retninger, idet den fast placerer Nichiren som »Shakyamunis sendebud«. Da Bodhisattva Overlegne Praksis ifølge sutraen er en discipel af Shakyamuni, bliver Nichiren naturligt placeret som underordnet Shakyamuni. Dette afspejler en holdning, der betragter Shakyamuni som fundamental og stemmer tæt overens med Minobu-skolens synspunkt, hvori Shakyamuni ses som den oprindelige Buddha. Selvom *Læremæssige Grundprincipper* ikke eksplicit udtaler, at Shakyamuni er den oprindelige Buddha, så længe Nichiren begrænses til rollen som Bodhisattva Overlegne Praksis, kunne denne position fortolkes som en »skjult doktrin om Shakyamuni som den oprindelige Buddha«.

Nikkō-skolen, som begynder med Nichirens efterfølger Nikkō, betragter Nichiren som den fundamentale Buddha, der i sit væsen er ét med den fundamentale Lov *Nam-myoho-rengo-kyo* (Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme). Den »oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven«, som omtales i *Læremæssige Grundprincipper*, adskiller sig imidlertid fundamentalt i indhold fra den »Oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven«, som forstås i Nikkō-skolen, selv om den samme betegnelse anvendes. Ifølge *Læremæssige Grundprincipper* er Nichiren en bodhisattva, der opfyldte Bodhisattva Overlegne Praksis' rolle, og et »Buddhas sendebud« – ikke en Buddha. Udsagnet om, at Nichiren besidder »den samme autoritet som Buddha« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 91), indebærer netop, at han ikke anerkendes som Buddha; hvis han allerede blev anerkendt som Buddha, ville der ikke være nogen grund til at fremhæve, at han har »den samme autoritet som Buddha«. Værket synes således at begrænse Nichiren til en bodhisattvas position frem for at anerkende ham som Buddha.

(2) Selv den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha er en foreløbig Buddha

I kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter i *Lotussutraen* er det den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha – som siges at have opnået buddhatilstand i den ufatteligt fjerne fortid for fem hundrede støvpartikel-kalpaer siden (*gohyaku jintengō*) – der betror Bodhisattva Overlegne Praksis udbredelsen af Buddhas lære efter sin bortgang. I kapitlet Den Således Komnes livslængde afviser Shakyamuni standpunktet i lærdommene før *Lotussutraen* og i *Lotussutraens* foreløbige lære, hvorefter han opnåede buddhatilstand for første gang i sit nuværende liv. I stedet erklærer han: »I alle de umålelige, grænseløse hundreder, tusinder, titusinder og millioner af kalpaer, siden jeg opnåede buddhatilstand« (*Lotussutraen*, s. 478), og fastslår dermed sin opnåelse af buddhatilstand fem hundrede støvpartikel-kalpaer tidligere. Mens hans opnåelse af buddhatilstand i dette liv betragtes som den foreløbige virkning, betragtes opnåelsen fem hundrede støvpartikel-kalpaer tidligere som den sande virkning.

Hvor der er en virkning, må der nødvendigvis også være en årsag, som har frembragt den. I kapitlet Den Således Komnes livslængde siger Shakyamuni: »Jeg praktiserede oprindeligt bodhisattvaens vej« (*Lotussutraen*, s. 482), hvilket viser, at han udøvede bodhisattvapraxis, før han opnåede buddhatilstand. På dette grundlag fastslog den store lærer Tiantai i *Lotussutraens* dybe betydning (Fahua Xuanyi), at Shakyamunis praksis af bodhisattvaens vej var den sande årsag, som frembragte den sande virkning – hans opnåelse af buddhatilstand. Shakyamuni opnåede således buddhatilstand for første gang for fem hundrede støvpartikel-kalpaer siden gennem sin praksis af bodhisattvaens vej.

Påstanden om, at Shakyamuni praktiserede bodhisattvaens vej, indebærer, at der måtte findes en fundamental Lov, som vejledte denne praksis. Shakyamuni opnåede buddhatilstand ved at praktisere den fundamentale Lov, der gør buddhatilstand mulig. Denne fundamentale Lov – den mystiske Lov – er den frembringende kilde, den lærer, som giver ophav til Shakyamuni Buddha; Shakyamuni er omvendt det væsen, som denne Lov frembragte og satte i stand til at opnå buddhatilstand. Nichiren præciserer dette forhold i *Spørgsmål og svar om hengivelsesobjektet*:

»*Lotussutraen* er både far og mor til Shakyamuni Buddha og alle Buddhaers øjne. Shakyamuni, Dainichi og alle Buddhaer i de ti retninger blev født af *Lotussutraen*. Derfor tager jeg nu det, som giver ophav til Buddhaerne, som hengivelsesobjekt« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 304).

Denne fundamentale Lov er ikke blot Shakyamuni Buddhas, men alle Buddhaers lærer. Nichiren kalder den »alle Buddhaers lærer i de tre eksistenser« (*Jordiske begær er oplysning*, s. 1520). Han siger videre:

»Hvad er denne Lovs væsen? Det er intet andet end *Nam-myoho-renge-kyo*.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1521).

Selv om *Nam-myoho-renge-kyo* ikke åbenbares udtrykkeligt i kapitlet Den Således Komnes livslængde på det bogstavelige tekstniveau, peger kapitlets beretning om Shakyamunis opnåelse af buddhatilstand fem hundrede støvpartikel-kalpaer tidligere stiltiende på *Nam-myoho-renge-kyo* i den betydning, der er skjult i dybderne af sætningen »Jeg praktiserede oprindeligt bodhisattvaens vej«.

Kuon-Jitsujo Shakyamuni Buddha er en Buddha, som opnåede buddhatilstand gennem *Nam-myoho-renge-kyo*, og er derfor ikke den oprindelige Buddha. Desuden er han ikke et væsen uden begyndelse, eftersom han første gang opnåede buddhatilstand på det bestemte tidspunkt for fem hundrede støvpartikel-kalpaer siden. Da kapitlerne Forskelle i fordele og Den Således Komnes overnaturlige kræfter endvidere omtaler »Den Således Komnes bortgang« (*Lotussutraen*, s. 507, 572), kan Shakyamuni heller ikke betragtes som et væsen uden ende; en virkelig evig Buddha ville ikke have nogen »bortgang«. Shakyamuni Buddha er således en Buddha med både begyndelse og ende – tidsligt begrænset i sin natur.

Derfor strider påstanden i *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* om, at »Shakyamuni Buddhas væsentlige og sande natur er den evige Buddha, som bestandigt eksisterer fra den uendelige fortid til den uendelige fremtid« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 38), grundlæggende mod *Lotussutraens* indhold. At se bort fra sutraens udtrykelige lære og med magt fremstille Shakyamuni som den evige Buddha udgør en form for vildledning og antyder, at *Læremæssige Grundprincipper* har til hensigt at lede de troende hen imod læren om Shakyamuni som den oprindelige Buddha.

Derudover er det bemærkelsesværdigt usædvanligt for en læremæssig tekst fra Soka Gakkai, at *Læremæssige Grundprincipper* konsekvent anvender ærbødige udtryk såsom »—された (—sareta)« i henvisning til Shakyamuni. Heraf kan man også tydeligt skimte en tilbøjelighed til at anerkende Shakyamuni som den oprindelige Buddha.

I *Lotussutraen* fremstilles Shakyamuni Buddha ikke som en evig Buddha. Hans lære er derfor bestemt til med tiden at miste sin frelsende kraft, hvilket fører til Den Sene Tidsalder for Loven. Dette anerkendes udtrykkeligt i kapitlet Forskelle i fordele, der omtaler »den onde tidsalder i Den Sene Tidsalder for Loven« (*Lotussutraen*, s. 513). Da *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning ikke kan frelse alle sansende væsener i Den Sene Tidsalder for Loven, bliver det nødvendigt at forkynde den fundamentale Lov, *Nam-myoho-rence-kyo*, som gør det muligt for alle væsener at opnå buddhatilstand. Nichiren siger derfor: »Nu, hvor vi er trådt ind i Den Sene Tidsalder for Loven, er hverken de øvrige sutraer eller *Lotussutraen* til nogen nytte. Kun *Nam-myoho-rence-kyo* er tilstrækkelig« (*Svar til herre Ueno, Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1874). Ligeledes siger han: »Nu, hvor vi er trådt ind i Den Sene Tidsalder for Loven, er alle mennesker ramt af alvorlig sygdom. Den milde medicin fra Amida, Dainichi og Shakyamuni kan ikke helbrede dem« (*Brev til Myōmitsu Shōnin, Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1708).

I sidste ende kan Shakyamuni Buddha ikke frelse menneskene i Den Sene Tidsalder for Loven. Derfor må der fremtræde en ny skikkelse som lærens herre for at udbrede *Nam-myoho-rence-kyo*, væsenet af den Lov, som giver ophav til Buddhaer. Da ingen anden end Nichiren faktisk udbredte *Nam-myoho-rence-kyo*, følger det uundgåeligt, at Nichiren selv må forstås som den fundamentale Buddha, ét i væsen med *Nam-myoho-rence-kyo*. Selv den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha, der opnåede buddhatilstand i den fjerne fortid, betragtes som en foreløbig Buddha – det vil sige en respons-Buddha (*ōbutsu*) – som fremtrådte i overensstemmelse med de sansende væseners evner. Nichirens oprindelige hensigt og Nikkō-skolens fundamentale lære er følgelig, at Shakyamuni er underlegen i forhold til *Nam-myoho-rence-kyo*. Den Således Komne, den lærer, som giver ophav til alle Buddhaer.

Set i et historisk perspektiv er *Lotussutraen* en tidlig mahayana-tekst, som blev forfattet mellem det første og det andet århundrede e.v.t. Den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha, der i kapitlet Den Således Komnes livslængde beskrives som én, der opnåede buddhatilstand i den fjerne fortid, er ikke en virkelig historisk person, men en abstrakt, begrebslig konstruktion skabt af *Lotussutraens* forfattere. Som tidligere nævnt blev den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha udformet for at formidle tanken om »det frembringende og det frembragte« – at alle Buddhaer, herunder Shakyamuni, opnåede buddhatilstand på grundlag af den fundamentale Lov, den mystiske Lov. Ligesom Amida Buddha og Dainichi Nyorai, der beskrives på lignende måde i sutraerne, er den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni en forestillet skikkelse, som aldrig har eksisteret i håndgribelig form på et bestemt tidspunkt eller sted.

Fremstillingen af *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha som en Buddha udsmykket med de togtredive særkendetegn – såsom gyldent legeme og en hvid hårtot i panden, der udsender lys – understreger yderligere hans fiktive karakter. Disse beskrivelser var beregnet til at fascinere fantasien hos fortidens mennesker, der var præget af mytologisk tænkning. I virkeligheden kunne en sådan skikkelse, svarende til en mytisk Ultraman, umuligt eksistere.

Nichiren siger i afhandlingen *Alle fænomeners sande aspekt*: »Shakyamuni og Mange Skatte er Buddhaer i funktionel forstand. [...] Almindelige mennesker er de tre legemer i væsensmæssig forstand og er oprindelige

Buddhaer, mens Buddhaerne er de tre legemer i funktionel forstand og er foreløbige Buddhaer. Vi havde troet, at Shakyamuni Buddha besad de tre dyder som hersker, lærer og forælder over for os almindelige mennesker, men sådan forholder det sig ikke. Tværtimod er det almindelige mennesker, der tillægger Buddhaen de tre dyder. Grunden er, at betegnelsen Den Således Komne, som Tiantai forklarer, er en fællesbetegnelse for Buddhaerne i de ti retninger og de tre eksistenser, herunder de to Buddhaer, de tre Buddhaer, oprindelige Buddhaer og foreløbige Buddhaer. I denne forklaring betyder »oprindelig Buddha« almindelige mennesker, og »foreløbig Buddha« betyder Buddhaerne« (s. 1789). Denne passage viser, at de Buddhaer, der beskrives i skrifterne, er foreløbige Buddhaer, som fremstilles for at repræsentere buddhatilstandens funktion, mens de Buddhaer, der faktisk eksisterer – de oprindelige Buddhaer – ikke er andre end almindelige mennesker, der opretholder den mystiske Lov. Påstanden om, at Nichirens skrifter ikke rummer en fortolkning, hvorefter den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha er en foreløbig Buddha, er derfor åbenlyst fejlagtig.

Dog indeholder *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* en forvirrende erklæring i fodnote 108 vedrørende Soka Gakkais identificering af Nichiren som den oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven. Heri står der:

»I Nichiren Shoshus lære indebærer udtrykket »Oprindelig Buddha«, at Nichiren Daishonin er den fundamentale Buddha, og at selv *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha blot er en foreløbig manifestation (spor-Buddha). I modsætning hertil refererer denne titel i Soka Gakkai til Nichiren Daishonin som den Buddha, der i den nuværende tid i Den Sene Tidsalder for Loven fremførte lærdomme, der praktisk kunne frelse mennesker. I denne forstand respekteres han som »den oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 187).

Denne erklæring synes at kritisere Nichiren Shoshus lære om, at Nichiren er den Oprindelige Buddha, og Shakyamuni en foreløbig Buddha. Nichiren siger imidlertid udtrykkeligt i skrifter som *Brev til Myōmitsu Shōnin*, *Alle fænomeners sande aspekt* og *Om at irettesætte Hachiman*, at Shakyamuni ikke kan frelse menneskene i Den Sene Tidsalder for Loven. Læren om »Nichiren som den Oprindelige Buddha og Shakyamuni som en foreløbig Buddha« er derfor langt fra et legitimt mål for kritik; den er selve Nichirens og Nikkōs ortodokse lære.

Læremæssige Grundprincipper hævder, at Nichiren både er »Shakyamunis sendebud« og »den oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven«, men disse to positioner er logisk uforenelige. Begreberne oprindelig og foreløbig Buddha er grundlæggende binære modsætninger: den ene kan ikke eksistere uden den anden. Hvis Nichiren er den oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven, må der nødvendigvis eksistere en foreløbig Buddha, som svarer til den æra. Denne rolle kan kun udfyldes af Shakyamuni Buddha, buddhaen for den sande virkning (*hon-ga-myō*), som svarer til Nichiren som buddhaen for den sande årsag (*hon-in-myō*). Derfor, hvis Nichiren anses som den oprindelige Buddha, må Shakyamuni nødvendigvis udpeges som den foreløbige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven.

Omvendt, hvis Nichiren blot er »Shakyamunis sendebud«, så bliver den oprindelige Buddha (substansen) underlagt en foreløbig Buddha (spor), hvilket resulterer i en logisk selvmodsigelse. Hvis Nichiren er den oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven, kan han ikke være Shakyamunis sendebud. Hvis Nichiren er Shakyamunis sendebud, kan han ikke være den oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven.

Afslutningsvis er standpunktet i *Læremæssige Grundprincipper* logisk inkonsekvent. Hvis Nichiren blot skal betragtes som »Shakyamunis sendebud«, kræver doktrinær konsekvens, at man antager Minobu-skolens standpunkt: at Shakyamuni forbliver den oprindelige Buddha selv i Den Sene Tidsalder for Loven, og at Nichiren ikke er en Buddha, men blot Bodhisattva Overlegne Praksis, som Shakyamuni har betroet opgaven. Som den ovenfor citerede note viser, anvender *Læremæssige Grundprincipper* betegnelsen »den oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven« alene i betydningen »en udbreder i Den Sene Tidsalder for Loven, som Shakyamuni har betroet opgaven«; betegnelsen bevarer ikke den oprindelige betydning af »fundamental Buddha«, som ligger i udtrykket »Oprindelige Buddha«. Læren om Nichiren som den oprindelige Buddha i *Læremæssige*

Grundprincipper er derfor blot en sproglig forklædning – en »forklædt lære om Nichiren som den oprindelige Buddha«.

(3) Betydningen af *Lotussutraens* tilblivelse

① Den historiske baggrund for *Lotussutraens* tilblivelse

Hvad var formålet med oprettelsen af *Lotussutraen*? For at besvare dette er det nødvendigt at gennemgå konturerne af buddhismens historie.

Som det er velkendt, blev Shakyamuni (Gautama Siddhartha) født som prins i en kongelig familie i Lumbini, beliggende i det nuværende sydvestlige Nepal. Datoerne for hans fødsel og død forbliver usikre, med forskellige teorier, der foreslår intervaller som 566–486 f.v.t. eller 463–383 f.v.t. På trods af at han blev gift og fik en søn, opgav han sin prinsestatus i en alder af 19 eller 29 for at blive en omvandrende asket, søgende at løse livets grundlæggende problemer, såsom fødsel, aldring, sygdom og død.

På dette tidspunkt var Indien domineret af brahmanismen (forløberen for hinduismen), som havde rødder i Vedaerne, hymner viet til guderne. Dette system opretholdt streng kønsdiskrimination og et kastehierarki (varna-systemet, senere kastesystemet). Som omvandrende asket hengav Shakyamuni sig til strenge asketiske øvelser og siges at have opnået oplysning under bodhitræet i Bodhgaya som 30- eller 35-årig. *Samyukta Āgama* siger: »Jeg har erkendt denne Lov« (*Taishō Tripitaka*, bind 2, s. 322). Det antages derfor, at Shakyamuni på dette tidspunkt vågnede til den fundamentale Lov (den mystiske Lov), som gennemtrænger universet. Derefter fortsatte han sin forkyndelse indtil sin bortgang som 80-årig.

Shakyamunis lære kritiserede skarpt brahmanismens doktriner og de samtidige fritænkere, der var kendt som »de seks ikke-buddhistiske lærere«. Buddhismens særlige kendetegn, som ikke findes i andre religioner, udtrykkes symbolsk gennem Lovens kendetegn (法印, Hōin), såsom at alle fænomener er uden selv (Anātman), og at alle betingede fænomener er forgængelige (Anitya).

Princippet om, at alle fænomener er uden selv (Anātman), betyder, at der i intet fænomen findes en uforanderlig substans som det Ātman eller den sjæl, brahmanismen lærer. Buddhismen afviser derfor forestillingen om en gud, der skaber universet og griber ind i menneskenes verden. Kun Loven (Dharma), herunder kausalitetens lov, eksisterer. I denne forstand har buddhismen fra begyndelsen været konsekvent ateistisk. Princippet om, at alle betingede fænomener er forgængelige (Anitya), betyder, at alt opstår, ophører og forandres, og at intet eksisterer som en evigt uforanderlig substans.

Disse grundlæggende buddhistiske principper, opsummeret som teorien om afhængig oprindelse (Pratītyasamutpāda), understreger, at intet eksisterer uafhængigt eller permanent. Alle ting opstår og ophører på grund af relationer (betingelser) med andre, der aktiverer årsager. Som Nāgārjuna (cirka 150–250 e.v.t.) forklarer i sin *Mūlamadhyamakakārikā* (Fundamentale Vers om Den Mellemste Vej), »Hvad end der opstår gennem afhængig oprindelse, det er tomhed. Det er afhængig betegnelse, og det er Den Mellemste Vej.« Således er afhængig oprindelse synonym med tomhed (Śūnyatā) og Den Mellemste Vej.

Shakyamuni arvede også de indiske ideer om karma, årsag og virkning og cyklussen af samsara, der spænder over fortid, nutid og fremtidige liv. Derfor kan de grundlæggende karakteristika ved buddhismen opsummeres som afhængig oprindelse, årsag og virkning, karma og samsara. Uden disse elementer kan et system ikke betragtes som buddhistisk.

De tidligste buddhistiske skrifter blev samlet nogen tid efter Shakyamunis bortgang og gengiver ikke hans ord direkte. Tekster som *Sutta Nipāta*, der regnes blandt de tidligste buddhistiske skrifter og blev til før kejser Ashokas regeringstid (268–232 f.v.t.), giver dog et vist indblik i Shakyamunis oprindelige lære. Disse tidlige skrifter udvikler ikke teoretiske læresystemer som De Fire Ædle Sandheder, men fremstiller en enkel måde at leve som menneske på. På den tid var sådanne enkle lærdomme tilstrækkelige til at frelse mennesker.

Efterhånden som folks evne til at forstå læren (機根, kikon) faldt over tid, blev mere potente doktriner nødvendige. Nichiren reflekterer over dette i sin afhandling *Om at tilbagebetale taknemmelighedsgæld*:

»Selv om deres indre erkendelse var den samme, var deres evne til at udbrede læren forskellig. Mahākāśyapa og Ānanda blev overgået af Āsvaghōṣa og Nāgārjuna, som igen blev overgået af Tiantai Zhiyi. Og Tiantai blev overgået af Dengyō. I disse senere tider bliver menneskers visdom mere overfladisk, mens buddhismens lære bliver dybere. Almindelig medicin er eksempelvis tilstrækkelig mod milde sygdomme, men alvorlige sygdomme kræver usædvanlige lægemidler. På samme måde har svage mennesker brug for stærke hjælpere« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave, s. 206*).

Selv om Shakyamunis lære var enkel, tiltalte dens bekræftelse af alle menneskers absolutte lighed dem, der var utilfredse med den autoritære og diskriminerende brahmanisme og med de moralfor nægtende tendenser hos de seks ikke-buddhistiske lærere. Hans lære dannede et tidligt buddhistisk fællesskab med mennesker fra alle samfundslag og erhverv, herunder konger, købmænd, bønder, kurtisaner, tyve, slaver og udstødte. Også brahminere og velhavende mennesker, der tidligere havde fulgt brahmanismen, samt drenge, piger og ældre sluttede sig til. I det buddhistiske fællesskab anerkendtes ingen diskrimination på grundlag af erhverv, køn eller alder. Selv om nonner var underlagt strengere forskrifter end munke, var der ingen forskel mellem mænd og kvinder, hverken i praksissens indhold eller i den buddhatilstand, som blev opnået gennem praksisen.

Shakyamunis lære, som var universel og tilgængelig for alle, gjorde det muligt for enhver at legemliggøre Loven gennem deres egne anstrengelser. Derfor var der ingen forskel mellem præster og lægfolk i oplysningens natur. Denne egalitære filosofi mødte modstand og forfølgelse fra etablerede kræfter som brahmanismen, men det buddhistiske fællesskab fortsatte med at vokse i Shakyamunis levetid.

Efter Shakyamunis bortgang overtog Mahākāśyapa, en af hans ti vigtigste disciple, ledelsen af fællesskabet. Bekymret for tabet af Buddhas lære, indkaldte Mahākāśyapa kort efter Shakyamunis død det første buddhistiske råd for mundtligt at samle hans lære. Dette blev grundlaget for den fremtidige Sūtra Piṭaka og Vinaya Piṭaka.

Efterhånden som fællesskabet voksede og etablerede sig som en samfundskraft, begyndte det at prioritere institutionel opretholdelse frem for inklusivitet og udelukkede kriminelle, syge og endda børn. Under påvirkning af indisk samfundsdiskrimination underordnede fællesskabet i stigende grad kvinder, satte munke over lægfolk og begyndte at guddommeliggøre Shakyamuni.

Buddhismen, som oprindeligt kun blev praktiseret i dele af Indien, spredte sig over hele landet efter omvendelsen af kejser Ashoka, som menes at have levet 100–200 år efter Shakyamunis bortgang. Denne tidlige fase betegnes som »primitiv buddhisme«.

Efter kejser Ashokas regeringstid blev det buddhistiske fællesskab opdelt i talrige skoler. I hele Indien fandtes omkring tyve større retninger. Denne periode, der var kendetegnet ved opdelingen i retninger, kaldes »sektbuddhisme« (af den senere Mahayana-buddhisme kritisk benævnt Hinayana, »det mindre køretøj«). Sektbuddhismen var kendetegnet ved en monastisk orientering, som placerede de ordinerede over lægudøverne.

Den hævdede, at den eneste Buddha i denne verden var Shakyamuni, og at praksis med henblik på at blive Buddha var forbeholdt »bodhisattvaer«, idet Shakyamuni var den eneste anerkendte bodhisattva (»Bodhisattva Shakyamuni«). Almindelige mennesker blev anset for ikke at besidde den iboende evne til at opnå buddhatilstand. Den højeste åndelige tilstand, mennesker kunne nå, var arhatstadiet, den højeste rang på śrāvaka-vejen. Selv opnåelsen af arhatstadiet krævede udryddelse af alle vildfarelser og jordiske begær – et mål, som blev anset for næsten umuligt for almindelige mennesker.

De sektbuddhistiske fællesskaber blomstrede økonomisk takket være enorme donationer fra konger og rige købmænd. Men denne velstand førte til korruption i klosterordenen, hvor nogle trådte ind i munkevæsenet blot for deres livsophold, og endda beskæftigede sig med pengeudlån, selv som munke. Munke, beskyttet af deres

privilegier, isolerede sig ofte i klostre og brugte tiden på at organisere og systematisere Shakyamunis lære gennem omhyggelig akademisk forskning.

Det doktrinære system i sektbuddhismen blev kendt som Abhidharma, hvilket henviser til studiet og analysen af Dharma (læren). Samlinger af disse Abhidharma-afhandlinger blev samlet i det, der kaldes Abhidharma Piṭaka, som sammen med Sutra Piṭaka og Vinaya Piṭaka – kompileringer fra den tidlige buddhistiske periode – udgør de »Tre Kurve« (Tripiṭaka).

Munkene i sektbuddhismen koncentrererede sig ensidigt om deres egen praksis og akademiske debatter med mål om personlig oplysning, uden større opmærksomhed på andres frelse. Denne selvcentrerede holdning fremkaldte naturligt kritik, da den blev set som en afvigelse fra buddhismens oprindelige ånd. Som følge heraf opstod der omkring begyndelsen af vor tidsregning en buddhistisk reformbevægelse, der kritiserede sektbuddhismen for at have mistet Shakyamunis essens og stemplede den som Hinayana (det mindre køretøj). Ud af denne bevægelse opstod Mahayana (det store køretøj), som kan karakteriseres ved følgende punkter:

i. Lighed mellem ordinerede og lægfolk

Mahayana-buddhismen afviste diskrimination mellem ordinerede og lægfolk og fremhævede de to gruppers lighed.

ii. Buddhisme med buddhatilstand som mål

Den lærte, at buddhatilstand bør være det endelige mål for alle mennesker, og at enhver har mulighed for at blive bodhisattva.

iii. Fremhævelse af altruistisk praksis

En bodhisattvas særkende er den altruistiske praksis. I denne henseende stod Mahayana-buddhismen i skarp kontrast til sektbuddhismen (Hinayana), hvis udøvere (śrāvakaer) alene fokuserede på deres eget åndelige fremskridt og forsømte andre. Hinayana blev derfor kaldt śrāvakaernes køretøj, mens Mahayana blev kendt som bodhisattvaernes køretøj.

iv. Troen på flere Buddhaer

Mahayana-buddhismen hævdede, at mange Buddhaer eksisterer samtidig, i modsætning til Hinayana-buddhismen, som kun anerkendte Shakyamuni som Buddha.

v. Accept af jordiske begær (kleśaer)

Mens Hinayana-buddhismen betragtede udryddelsen af jordiske begær (kleśaer) som en forudsætning for oplysning, anså Mahayana-buddhismen disse begær for muligheder, der er integreret i åndelig vækst og opvågnen. Dette udtrykkes kort i formuleringen »jordiske begær er i sig selv oplysning« (*bonnō soku bodai*).

vi. Respekt for kunst og samtidens kultur

Hinayana-buddhismen forbød beskæftigelse med musik, dans og teater, mens Mahayana-buddhismen tog disse kunstformer til sig som ofringer til stupaer og skrifter. Denne holdning afspejler Mahayanas større åbenhed over for lægfolkets praksis. I modsætning til Hinayana-buddhismen, som forblev indadvendt, optog Mahayana desuden aktivt samtidens kulturelle og intellektuelle miljø og engagerede sig i det.

vii. Stræben efter samfundsforandring

Mahayana-buddhismen afviste en indadvendt holdning og søgte at virkeliggøre den buddhistiske medfølelses ånd i både menneskers liv og samfundet som helhed. Dette stod i skarp kontrast til Hinayana-buddhismen, som hældede mod klostervæsen og var uden interesse for samfundets og folkets forhold.

De grupper, der indledte den mahayana-buddhistiske bevægelse, forfattede mahayana-sutraer for at udtrykke deres tanker. Blandt de tidligste mahayana-skrifter findes Prajñāpāramitā-sutraerne og Vimalakīrti-sutraen, hvoraf sidstnævnte var stærkt påvirket af de førstnævnte. Disse tidlige tekster, der stammer fra tiden omkring vor

tidsregnings begyndelse, kritiserede sektbuddhismen så skarpt, at de afviste muligheden for, at śrāvakaer og pratyekabuddhaer kunne opnå buddhatilstand (læren om, at »de to køretøjer ikke kan opnå buddhatilstand«). Dette standpunkt udgjorde imidlertid en form for omvendt diskrimination og stred mod buddhismens fundamentale ånd om universel frelse.

Som reaktion herpå blev *Lotussutraen* skabt for at rette op på fejlene i både sektbuddhismen og mahayana og for at genoplive buddhismens oprindelige ideal om universel oplysning for alle.

Lotussutraen menes at være blevet forfattet i det nordvestlige Indien, eksempelvis i Gandhāra eller Kashmir, omkring det første eller andet århundrede e.v.t. Ældre teorier antog, at sutraen blev samlet over to til tre århundreder, men nyere forskning – såsom Shinjō Suguros *Lotussutraens tilblivelse og tanke* – peger på, at de 27 kapitler (med undtagelse af Devadatta-kapitlet) blev forfattet inden for et forholdsvis kort tidsrum på nogle få årtier. Buddhistiske skrifter blev oprindeligt overleveret mundtligt, men eftersom skriftlig brug blev almindelig omkring vor tidsregnings begyndelse, antages *Lotussutraen* at være blevet udarbejdet skriftligt fra begyndelsen.

Lotussutraen blev forfattet af en gruppe mennesker, som mente, at de havde opnået en forståelse af den fundamentale Lov (den mystiske Lov), der svarede til Shakyamunis oplysning. Drevet af overbevisningen om, at »denne lære udtrykker Shakyamunis sande hensigt«, udformede de *Lotussutraen* med Shakyamuni Buddha som den centrale skikkelse, lærens herre.

② Formålet med at forfatte *Lotussutraen*

Siden Tiantai Zhiyis tid har det været almindeligt at opdele *Lotussutraen* i den foreløbige lære (*shakumon*) i første halvdel og den essentielle lære (*honmon*) i anden halvdel. I den foreløbige lære giver *Lotussutraen* forudsigelser om fremtidig oplysning til śrāvakaer og pratyekabuddhaer, som tidligere var blevet nægtet muligheden for at opnå buddhatilstand. Den giver desuden selv Devadatta, en ond person, der havde forsøgt at ødelægge det buddhistiske fællesskab, en forudsigelse om oplysning og bekræfter, at Dragekongens datter, som hverken var menneske eller mand, kan opnå buddhatilstand i sin nuværende skikkelse (sokushin jobutsu). Dermed fastslår *Lotussutraen*, at alle væsener uden undtagelse kan opnå buddhatilstand på lige fod.

Shakyamunis ideal om at gøre alle mennesker til legemliggørelser af den fundamentale Lov blev, i buddhistisk skrifttradition, for første gang fuldt ud realiseret med skabelsen af *Lotussutraen*.

Lotussutraen klarlægger ikke blot princippet om universel oplysning, men åbner også i sin anden halvdel, den essentielle lære (*honmon*), den praktiske vej til buddhatilstand. Tidligere sutraer havde en tendens til at fremstille Buddha-landet som en verden adskilt fra den virkelige verden, hvor mennesker lever (Sahā-verdenen). I modsætning hertil åbenbarer *Lotussutraen* i kapitlet Den Således Komnes livslængde, at Shakyamuni Buddha underviser og vejleder i Sahā-verdenen, og understreger dermed, at Buddha-landet ikke findes andetsteds end i den virkelige verden. Sutraen tydeliggør således, at buddhismens væsen er at etablere lykke på livets virkelige grundlag, uanset hvor lidelsesfuld verden måtte være. Den afviser virkelighedsflugt og længslen efter et andet idealiseret land og forankrer sin lære i dette liv og denne verden.

På dette grundlag åbenbarer *Lotussutraen*, hvornår og hvordan Shakyamuni opnåede buddhatilstand, og viser en vej, som alle mennesker kan følge mod oplysning. I kapitlet Den Således Komnes livslængde åbenbares det, at Shakyamuni ikke opnåede buddhatilstand i sit nuværende liv, men i den ufatteligt fjerne fortid for fem hundrede støvpartikel-kalpaer siden (*gohyaku jintengō*): »Siden jeg opnåede buddhatilstand, er en ufatteligt lang tid gået« (*Lotussutraen*, s. 478). Sutraen forklarer desuden, at denne opnåelse var resultatet af bodhisattva-praksis i tidligere liv: »Jeg praktiserede oprindeligt bodhisattvaens vej« (*Lotussutraen*, s. 482).

Historisk tilskrives Shakyamunis oplysning som 30- eller 35-årig de meditative og asketiske øvelser, han udførte efter at have forladt det verdslige liv. Kapitlet Den Således Komnes livslængde åbenbarer imidlertid, at disse meditative øvelser blot var overfladiske årsager, mens den sande årsag til buddhatilstand lå i den

bodhisattvapraaksis, han havde udført i tidligere liv. Som nævnt forudsætter praksis af bodhisattvaens vej nødvendigvis en Lov, der vejleder denne praksis. Dermed bliver det klart, at Shakyamuni opnåede buddhatilstand ved at følge denne Lov som sin lærer.

Lotussutraen antyder eksistensen af en Lov, som gjorde Shakyamunis opnåelse af buddhatilstand mulig – en fundamental Lov, der ikke blot gælder Shakyamuni, men gør alle væseners oplysning mulig. Dette formidles implicit gennem den betydning, der er skjult i dybderne af sætningen: »Jeg praktiserede oprindeligt bodhisattvaens vej.« Sutraens overlegenhed over alle andre buddhistiske tekster ligger netop i, at den antyder eksistensen af denne fundamentale Lov.

På tidspunktet for *Lotussutraens* tilblivelse kunne mennesker gennem læren i kapitlet Den Således Komnes livslængde blive bevidste om og vågne til denne mystiske Lovs eksistens. I denne forstand kan *Lotussutraen* betragtes som et skrift med enestående frelsende kraft for den tids mennesker.

Formålet med at compilere *Lotussutraen* var på ét plan at åbne oplysningsvejen for alle mennesker i samtidens verden. Men dens dybere og mere overordnede mål var at bidrage til menneskehedens fremtidige lykke. Fra og med kapitlet Lovens lærer skifter sutraen sit primære fokus til udbredelsen af dens lære efter Buddhas bortgang. Dette kapitel indeholder følgende passager:

»Hvis der er nogen, som kan opretholde denne sutra i den onde tidsalder efter min bortgang, bør de æres, respekteres og tilbedes på samme måde som Verdens Ærede« (*Lotussutraen*, s. 360, moderne oversættelse).

»Selv mens Den Således Komne er til stede, møder denne sutra megen fjendtlighed og misundelse. Hvor meget mere vil dette ikke være tilfældet efter Den Således Komnes bortgang, når fjendtligheden og misundelsen bliver endnu større« (*Lotussutraen*, s. 362, moderne oversættelse).

»Hvis gode mænd og gode kvinder efter Den Således Komnes bortgang ønsker at forkynde denne *Lotussutra* for de fire slags troende, hvordan skal de da forkynde den? Disse gode mænd og kvinder bør træde ind i Den Således Komnes rum, bære Den Således Komnes kåbe, sidde på Den Således Komnes sæde og derpå forkynde denne sutra for de fire slags troende« (*Lotussutraen*, s. 366, moderne oversættelse).

Lotussutraen forudsiger Den Sene Tidsalder for Loven, hvor Shakyamunis lære mister sin frelsende kraft. Dette udtrykkes i passager som »I den senere tidsalder efter Den Således Komnes bortgang« (kapitlet Fredelige praksisser, s. 431) og »Hvis man i den onde tidsalder i Den Sene Tidsalder for Loven kan opretholde denne sutra« (kapitlet Forskelle i fordele, s. 513). Med henblik på udbredelsen af Buddhas Lov efter Buddhas bortgang beskriver *Lotussutraen*, hvordan Shakyamuni fremkalder Bodhisattvaerne fra Jorden – lige så talrige som sandkornene i tres tusinde Gangesfloder – som han har vejledt siden den fjerneste fortid (kapitlet Fremkomsten fra Jorden). Sutraen introducerer desuden Bodhisattva Aldrig Ringeagtende, som viser praksissen efter Buddhas bortgang ved at fortsætte sin ærbødige praksis under forfølgelse og udbrede Loven gennem det deraf følgende omvendte karmiske forhold (*gyakuen*). Dermed illustrerer han den ideelle adfærd for udbredelse efter Buddhas bortgang (kapitlet Bodhisattva Aldrig Ringeagtende).

I det følgende kapitel, Den Således Komnes overnaturlige kræfter, betror Shakyamuni rollen som udbreder efter sin bortgang til Bodhisattvaerne fra Jorden, især til deres leder, Bodhisattva Overlegne Praksis. Selv om teksten omtaler Buddhas bortgang, sigter dens dybere hensigt sandsynligvis til Den Sene Tidsalder for Loven, hvor Shakyamunis lære mister sin frelsende kraft. Så længe Shakyamunis Lov bevarer sin virkning, er der ikke behov for en stedfortrædende udbreder. Den Lov, som Overlegne Praksis udbreder, er derfor ikke *Lotussutraen* på det bogstavelige tekstniveau, som mister sin kraft i Den Sene Tidsalder for Loven.

Dette punkt præciseres i kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter, hvor der står:

»Kort sagt er alle de love, som Den Således Komne besidder, alle Den Således Komnes overnaturlige kræfter, alle Den Således Komnes hemmelige skatkamre og alle Den Således Komnes dybe anliggender alle åbenbart og forklaret i denne sutra« (*Lotussutraen*, s. 572).

Tiantai Zhiyi betegnede denne passage som »den essentielle overdragelse« og forklarede i værket *Ord og sætninger i Lotussutraen* (Fahua Wenju):

»Sammenfattet er hele sutraen omfattet i blot disse fire. Essensen af læren er udvundet og overdraget.« (*Taishō Tripitaka*, bind 34, s. 142).

Dette indebærer, at den Lov, som blev betroet Bodhisattva Overlegne Praksis, ikke er *Lotussutraen* på det bogstavelige teksthøjniveau, men *Lotussutraens* kerne – den skjulte, fundamentale Lov, den mystiske Lov, under overfladen. Kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter siger videre:

»Den hemmelige Lov, som blev opnået på Buddhaernes oplysningssted, kan ved at opretholde denne sutra hurtigt og sikkert opnås« (*Lotussutraen*, s. 575).

Med andre ord opnår man, ved at opretholde *Lotussutraen*, den skjulte »hemmelige Lov«, der findes i dens dybder. Ligesom kapitlet Den Således Komnes livslængde åbenbarer den fundamentale Lov i den betydning, der er skjult i dybderne af sætningen »Jeg praktiserede oprindeligt bodhisattvaens vej«, antyder kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter en dobbelt struktur i *Lotussutraen* – den bogstavelige overfladebetydning og den betydning, der er skjult i dybderne.

Denne dobbelte struktur gælder også for Bodhisattvaerne fra Jorden. I kapitlet Fremkomsten fra Jorden siger Shakyamuni: »Jeg har undervist og vejledt disse bodhisattvaer siden det fjerneste fortidspunkt« (*Lotussutraen*, s. 467), og fremstiller dem som disciple, han har oplært siden uendelig fortid. Men Bodhisattvaerne fra Jorden, der er prydet med de toogtredive karakteristika af en Buddha, fremstår så storslåede, at selvom Shakyamuni beskriver dem som sine disciple, svarer det til, at en femogtyveårig mand påstår, at en hundredeårig olding er hans søn – noget, der trods al sandsynlighed.

I almindelighed er bodhisattvaer væsener, der træner med henblik på buddhatilstand. Hvis Bodhisattvaerne fra Jorden er disciple, som Shakyamuni har vejledt, hvordan kan de da samtidig fremtræde som ældste, der langt overgår Shakyamuni i alder og værdighed? Heri ligger sutraens dybere, skjulte hensigt ud over dens bogstavelige overfladebetydning. Som Tiantai Zhiyi bemærker i *Ord og sætninger i Lotussutraen*: »De er alle gamle Buddhaer« (*Taishō Tripitaka*, bind 34, s. 125). I den bogstavelige overfladebetydning fremtræder Bodhisattvaerne fra Jorden som bodhisattvaer, der er vejledt af Shakyamuni, men deres sande identitet er Buddhaer fra den fjerneste fortid, som overgår Shakyamuni selv. At de besidder en Buddhas toogtredive kendetegn, afspejler denne virkelighed.

At Bodhisattvaerne fra Jorden beskrives som bosat i Sahā-verdenens »nedre regioner«, fortolker Tiantai Zhiyi som udtryk for »Dharma-naturens dybeste dybder« og »det dybe principps yderste rige« (*Ord og sætninger i Lotussutraen*, *Taishō Tripitaka*, bind 34, s. 125). Dette kan forstås som en metafor for den niende bevidsthed, livets fundamentale væsen, og betegner, at Bodhisattvaerne fra Jorden befinder sig i den fundamentale mystiske Løvs Buddha-rige.

En tilsvarende dobbelt struktur kan ses i forbindelse med Bodhisattva Aldrig Ringeagtende. I den bogstavelige overfladebetydning fremstilles han som Shakyamuni under dennes bodhisattvapraaksis før oplysningen. Nichiren bemærker imidlertid: »Shakyamuni indarbejdede sine handlinger på det kausale praksisstadium i sin beretning for at opmuntre dem ved begyndelsen af Den Sene Tidsalder for Løven« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1810). Dette indebærer, at Bodhisattva Aldrig Ringeagtende symboliserer udbrederen i Den Sene Tidsalder for Løven.

Mens Shakyamuni underviste mennesker, der havde gunstige betingelser for at modtage hans lære – som det fremgår af kapitlet Lignelse og parabel: »Forkynd ikke denne sutra blandt de uvidende« (*Lotussutraen*, s. 204) – udbreder Bodhisattva Aldrig Ringeagtende Loven, selv mens han udholder forfølgelse i form af slag med stokke og sten. Han fremstår dermed som Shakyamunis modsætning. Tiantai Zhiyi kommenterer denne kontrast i *Ord og sætninger i Lotussutraen*:

»Når rødderne til godhed allerede er etableret, bruger Shakyamuni små midler til at vejlede og beskytte. Når rødderne til godhed endnu ikke er etableret, bruger Bodhisattva Aldrig Ringeagtende store midler til strengt at vække dem« (*Taishō Tripiṭaka*, bind 34, s. 141).

Ifølge Tiantai Zhiyi var Shakyamuni Buddhas lære rettet mod mennesker med overlegne evner og iboende gode rødder; han nærede deres gode rødder og forkyndte foreløbige lærdomme. Bodhisattva Aldrig Ringeagtendes lære var derimod rettet mod mennesker med ringere evner og uden sådanne gode rødder; han forkyndte den store lære trods andres modstand. Tiantai Zhiyi betragtede her den lære, som Aldrig Ringeagtende udbredte, som mere ophøjet end Shakyamuni Buddhas lære. I den tidsalder, hvor begrænsningerne i Shakyamunis lære blev tydelige – Den Sene Tidsalder for Loven – ville Bodhisattva Aldrig Ringeagtende, som repræsentant for Bodhisattvaerne fra Jorden, udbrede en lære, der overgik Shakyamunis doktriner. Da Bodhisattva Aldrig Ringeagtende anses for at svare til Bodhisattvaerne fra Jorden, kan Tiantai Zhiyis fortolkning forstås som et skifte i rollen som lærens herre fra Shakyamuni, som forkyndte foreløbige (mindre) lærdomme, til Bodhisattvaerne fra Jorden, som udbreder de højeste lærdomme – et skifte mellem tidsaldr.

Nichiren diskuterer dette punkt i *Gosho* til Herre Soya Nyudo, hvor han skriver:

»Der er tre perioder efter Buddhas bortgang. I de mere end 2.000 år af Den Tidlige og Den Mellemste Tidsalder for Loven fandtes der stadig mennesker, som tidligere havde modtaget frøet til oplysning, ligesom i Buddhas levetid. Uden at forstå menneskers evner kan man ikke uden videre betro dem den sande sutra. Nu, i Den Sene Tidsalder for Loven, svinder de mennesker, som knyttede karmiske bånd i Buddhas levetid, gradvist bort, og de, der kan modtage enten den foreløbige eller den sande lære, er udtømt. Dette er tiden, hvor Bodhisattva Aldrig Ringeagtende vil fremtræde og slå på den giftige tromme« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1393).

Nichiren hævder altså, at mens folk i Den Tidlige og Mellemste Tidsalder for Loven allerede havde modtaget buddhatilstandens frø, havde folket i Den Sene Tidsalder for Loven endnu ikke modtaget dette frø. Derfor blev det den tidsalder, hvor Bodhisattva Aldrig Ringeagtende ville fremtræde og vejlede dem gennem et omvendt karmisk forhold (gyakuen).

Dette perspektiv på skiftet i rollen som lærens herre er også afgørende for forståelsen af overdragelsens essens i kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter. I *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning betror den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha missionen med at udbrede Buddhas lære efter sin bortgang til Bodhisattvaerne fra Jorden, især Bodhisattva Overlegne Praksis, som han havde oplært. Som tidligere forklaret er Bodhisattvaerne fra Jordens sande identitet imidlertid ikke blot Shakyamunis disciple, men Buddhaer fra den fjerneste fortid. Overdragelsen fra Shakyamuni til Bodhisattva Overlegne Praksis betyder derfor ikke blot, at en Buddha giver en discipelbodhisattva myndighed eller delegerer en rolle; i sit væsen er den et skifte i rollen som lærens herre fra Shakyamuni til Overlegne Praksis.

Shakyamuni Buddha beskrives desuden som Buddhaen for den sande virkning, som opnåede buddhatilstand gennem den fundamentale mystiske Lov. Bodhisattva Overlegne Praksis er derimod Buddhaen for den sande årsag, som besidder og udbreder selve den fundamentale mystiske Lov, der tjener som årsag til oplysning. Om dette skriver Daisaku Ikeda i *Lotussutraens visdom*:

»Overdragelsesceremonien i kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter repræsenterer kort sagt en overlevering fra »lærens herre for den sande virkning« til »lærens herre for den sande årsag«. Den markerer et dybtgående skifte fra en buddhisme centreret om det strålende ideal i »Buddhaens virkninger«, legemliggjort i de 32 fuldkommenhedstegn, til en buddhisme centreret om »Buddhaens årsager«, som er tilgængelige for almindelige mennesker« (*Lotussutraens visdom*, bind 5, s. 190).

Eftersom rollen som lærens herre skifter, er Den Sene Tidsalder for Loven ikke en tidsalder, hvor Shakyamuni Buddha indtager hovedrollen; han bliver tværtimod en Buddha fra fortiden. I denne tidsalder fremtræder Bodhisattva Overlegne Praksis som lærens herre, der udbreder den fundamentale Lov. Budskabet i kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter er, at mennesker i Den Sene Tidsalder for Loven bør følge Overlegne Praksis' vejledning.

Lotussutraen åbenbarer, i den betydning, der er skjult i dybderne af kapitlet Den Således Komnes livslængde, eksistensen af den fundamentale mystiske Lov, som er årsagen til ikke blot Shakyamuni Buddhas, men alle væseners universelle oplysning. I kapitlet Bodhisattva Aldrig Ringeagtende behandles praksisformen i Den Sene Tidsalder for Loven, og i kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter forudsiges Bodhisattva Overlegne Praksis' fremtræden som lærens herre, der vil udbrede den mystiske Lov i Den Sene Tidsalder for Loven. Selv om *Lotussutraen* selv ikke længere direkte besidder frelsende kraft i Den Sene Tidsalder for Loven, støtter den udbredelsen af den mystiske Lovs Buddha ved at forudsige fremkomsten af lærens herre i denne tidsalder.

Med hensyn til spørgsmålet om, for hvem *Lotussutraen* blev forkyndt, skriver Nichiren i *At vælge Lotussutraens hjerte* (Hokke shuyō shō):

»Det ene kapitel og de to halve kapitler med kapitlet Den Således Komnes livslængde som centrum blev fra begyndelse til slutning specifikt forkyndt for de mennesker, der skulle leve efter Buddhas bortgang. Blandt dem gælder det os, som lever nu i Den Sene Tidsalder for Loven« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 154).

Han uddyber yderligere:

»Man kunne spørge, for hvis skyld var bekræftelsen fra Buddhaen Mange Skatte, hjælpen fra Buddhaerne i de ti retninger og fremkomsten af Bodhisattvaerne fra Jorden? [...] Sutraen siger: »Hvor meget mere efter Buddhaens bortgang« og »For at sikre, at denne Lov vil bestå længe«. Når man betragter disse passager, står det klart, at alle disse begivenheder fandt sted udelukkende for vores skyld.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 155).

Nichiren fastslår, at selvom *Lotussutraen* i sig selv ikke direkte kan frelse folket i Den Sene Tidsalder for Loven, spiller den en vigtig rolle som støtte og hjælper til vejledningen fra lærens herre i denne tidsalder.

Daisaku Ikeda skriver i forordet til den tidligere Soka Gakkai-udgave af *Lotussutraen*:

»De 28 kapitler bruges som introduktion og udbredelsesdel i buddhismen om De Tre Store Hemmelige Love.«

Dette udsagn bygger på den femte af de fem successive anvendelser af den trefoldige inddeling (*gojū sandan*), som fremlægges i *Hengivelsesobjektet for iagttagelse af sindet* (Kanjin no Honzon-shō) – nemlig »den trefoldige inddeling af såningen på grundlag af den betydning, der er skjult i dybderne« (*montei geshu sandan*, s. 138). I Nichiren-buddhismen udgør *Nam-myoho-renge-kyo* – essensen, der er skjult i dybderne af kapitlet Den Således Komnes livslængde – hovedfremstillingen (shōshū-bun), mens de utallige sutraer fra Buddhaerne i de ti retninger og de tre eksistenser, herunder *Lotussutraen* på det bogstavelige tekstniveau, fungerer som indlednings- og udbredelsesdele.

I Den Sene Tidsalder for Loven er genstand for udbredelse udelukkende De Tre Store Hemmelige Love baseret på *Nam-myoho-renge-kyo*, og *Lotussutraen* tjener som et middel til at udbrede dem. Dette er en afgørende sontring.

Set ud fra dette perspektiv er udsagnet i *Læremæssige Grundprincipper* om, at »Nichiren Daishonin udpegede *Lotussutraen* – en af de repræsentative skrifter i Mahayana-buddhismen med oprindelse i Indien – som sin grundlæggende skrift og etablerede en ny praksis til at frelse alle mennesker« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 19), grundlæggende forkert.

For Nichiren var *Lotussutraen* ikke den fundamentale skrift, som han støttede sig til. Nichiren vågnede ikke til den mystiske Lov gennem *Lotussutraen*; derimod vågnede han gennem sin egen indsigt til Buddha-køretøjet (*jige butsujō*), som det hedder i *Brevet til Jakunichi-bō* (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1269). For Nichiren var *Lotussutraen* blot et redskab til at udbrede den mystiske Lov. At forstå dette punkt er afgørende for at begribe den sande betydning af Nichirens udbredelse af *Lotussutraen* og Shakyamuni Buddha.

Skoler uden for Nikkō-skolen, såsom Minobu-skolen, anerkender Nichiren som Bodhisattva Overlegne Praksis, men præciserer ikke den fundamentale årsag til Shakyamuni Buddhas oplysning. De betragter Overlegne Praksis blot som et sendebud, som Shakyamuni betroede udbredelsen af læren efter sin bortgang, og holder sig alene til *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning.

For eksempel tilskriver Minobu-skolen, i forlængelse af Tiantai Zhiyi og hans værk *Lotussutraens* dybe betydning (Fahua Xuanyi), Shakyamunis oplysning til hans praksis som bodhisattva i en fjern fortid før æraen med de fem hundrede støvpartikel-kalpaer. Men de angiver ikke, hvilken lov han praktiserede. Disse sekter anerkender ikke den fundamentale mystiske Lov (*Nam-myoho-renge-kyo*) som årsagen, der muliggjorde Shakyamunis oplysning.

På lignende vis nævner *Læremæssige Grundprincipper* Shakyamunis sande virkning – hans opnåelse af buddhatilstanden i den fjerneste fortid (*Kuon-Jitsujo*) – men negligerer fuldstændigt den sande årsag, der muliggjorde den. Hvad angår Bodhisattva Overlegne Praksis, begrænser bogen ham til at være en discipel, ledet af Shakyamuni og betroet rollen som udbreder af læren i Den Sene Tidsalder for Loven. Den anerkender ikke Overlegne Praksis som Buddhaen for den sande årsag.

Dette viser, at *Læremæssige Grundprincipper* er bundet af *Lotussutraen* på det bogstavelige tekstniveau og ikke formår at forstå den betydning, der er skjult i dens dybder. Dermed placerer værket sig på samme niveau som Minobu-skolen og lignende skoler.

(4) Hensigten bag Nichirens udbredelse af Shakyamuni Buddha og *Lotussutraen*

Nichiren ophøjede konsekvent Shakyamuni Buddha som »lærens herre, Shakyamuni« og understregede, at *Lotussutraen* var den højeste skrift i den lære, han gav sine disciple. På den tid havde de traditionelle buddhistiske skoler, såsom Tendai-skolen og de seks Nara-skoler, alle optaget esoterisk buddhisme, mens den eksklusive praksis med at recitere Amida Buddhas navn (nenbutsu), som Hōnen havde indført, bredte sig hastigt og medførte, at Rene Land-buddhismen vandt stor udbredelse i samfundet.

I denne sammenhæng var det nødvendigt for Nichiren at om dirigere folks tro, som var rettet mod Vairocana Buddha, Amida Buddha, de esoteriske sutraer eller De Tre Rene Land-sutraer, tilbage mod Shakyamuni Buddha og *Lotussutraen* for at udbrede sin lære. Som en forudsætning for udbredelsen af De Tre Store Hemmelige Love var det nødvendigt for Nichiren at afvise praksisser såsom nenbutsu og shingon, der var baseret på andre sutraer end *Lotussutraen*. Denne nødvendighed fremgår tydeligt af det faktum, at da Nichiren ved 32-årsalderen erklærede grundlæggelsen af sin lære og begyndte at udbrede *Nam-myōhō-rengē-kyō*, engagerede han sig samtidigt i at kritisere nenbutsu og zen-buddhismen. Nichirens udbredelse af Shakyamuni Buddha og *Lotussutraen* kan derfor forstås som et middel (hōben) til at lede mennesker hen mod De Tre Store Hemmelige Love.

For eksempel blev Nanjō Hyōe Shichirō, lokal forvalter af Ueno i Fuji-distriktet, Suruga-provinsen, Nichirens disciple omkring 1264 (Bun'ei 1). Da Hyōe Shichirō i mange år havde været en hengiven nenbutsu-praktiserende, underviste Nichiren ham:

»Shakyamuni Buddha er vores forælder, lærer og hersker. For os kan Amida Buddha, Yakushi Buddha og andre fungere som herskere, men de er hverken vores forælder eller vores lærer. Den eneste Buddha, der besidder alle tre dyder og udviser den dybeste medfølelse, er Shakyamuni Buddha alene.« (*Gosho* til Nanjō Hyōe Shichirō, s. 1825).

Denne vejledning havde til formål at bryde Hyōe Shichirōs tilknytning til Amida Buddha. På samme måde erklærer Nichiren i *At vælge Lotussutraens hjerte*:

»Lærens herre Shakyamuni er den Buddha, der har været fuldkomment oplyst siden fem hundrede støvpartikel-kalpaer tilbage. Vairocana, Amida, Yakushi og alle Buddhaerne i de ti retninger er underordnede vores oprindelige lærer, lærens herre Shakyamuni. Det svarer til, at månen på himlen spejles i utallige vandoverflader« (*At vælge Lotussutraens hjerte*, s. 151).

Sådanne lærdomme, som findes vidt udbredt i Nichirens skrifter, viser, at Nichirens ophøjelse af Shakyamuni Buddha som lærens herre var et middel til at afvise andre Buddhaer såsom Vairocana og Amida og lede mennesker mod den rette vej.

Da Toki Jōnin og ægteparret Shijō Kingo, Nichirens disciple, rapporterede om opførelsen af en statue af Shakyamuni Buddha, godkendte Nichiren og roste deres handling. Dette var dog blot en hensyntagen til disciplenes åndelige kapacitet, da de på det tidspunkt stadig havde en tilbøjelighed til at tilbede Shakyamuni Buddha. Det er bemærkelsesværdigt, at Nichiren selv aldrig aktivt opfordrede sine disciple til at fremstille statuer af Shakyamuni Buddha.

Nichiren betragtede aldrig Shakyamuni Buddha som hengivelsesobjekt. For eksempel modtog Nichiren under sit eksil i Izu en statue af Shakyamuni Buddha som gave fra den lokale forvalter, og han beholdt den som sin personlige billedfremstilling. Han instruerede dog, at den efter hans død skulle placeres ved hans grav. Således anså han ikke statuen som hengivelsesobjekt. Det eneste hengivelsesobjekt, som Nichiren overdrog til sine

disciple for tilbedelse, var den indskrevne mandala med den centrale inskription: »*Nam-myoho-renge-kyo*, Nichiren (*Kaō*: Nichirens segl).« Nichirens sande hensigt kan udledes af sådanne konkrete handlinger.

Nichiren tilsluttede sig Tiantai Zhiyis vurdering, der på grundlag af klassifikationen i de fem perioder og otte lærdomme fastslog, at *Lotussutraen* er den højeste skrift, og han betragtede den som den ypperste sutra, der mest præcist udtrykker Buddhas oplysning. I *Åbningen af øjnene* siger Nichiren for eksempel:

»I de mere end halvtreds år, hvor Buddha fremlagde sin lære, fremførte han talrige sutraer svarende til firs tusinde lærdomme. Blandt dem findes Hinayana- og Mahayana-lærdomme, foreløbige og sande sutraer, eksoteriske og esoteriske lærdomme, milde og hårde ord, sande og falske ord, korrekte og kætterske synspunkter. Blandt alle disse udgør alene *Lotussutraen* de sande ord fra lærers herre, Shakyamuni Buddha, og de sande ord fra alle Buddhaer i de tre eksistenser og ti retninger« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 54).

Denne lære tjente tydeligt formålet med at tilbagevise de forskellige skoler på Nichirens tid, såsom Shingon Esoterisme, Den Rene Land-buddhisme og Zen, som hver især hævdede deres egne sutraer som grundlæggende. Den centrale teoretiske strid mellem Nichiren og disse skoler lå i *Lotussutraens* overlegenhed i forhold til andre sutraer. Derfor understregede Nichiren, som forudsætning for udbredelsen af *Nam-myoho-renge-kyo*, som er åbenbart i den betydning, der er skjult i dybderne af *Lotussutraen*, netop *Lotussutraens* overlegenhed. I essens anvendte han *Lotussutraens* 28 kapitler som middel til at lede folk mod *Nam-myoho-renge-kyo*.

Nichiren understregede naturligvis gentagne gange, at han var »*Lotussutraens* udøver«. Denne betegnelse kan give indtryk af, at *Lotussutraen* var fundamental, og at Nichiren var en underordnet skikkelse, der praktiserede det, som *Lotussutraen* lærer. Det er faktisk den forståelse, som findes i skoler som Minobu-linjen og blandt dem, der følger De Fem Ældste Præster. Betegnelsen må imidlertid forstås ud fra, at Nichiren anvendte *Lotussutraen* som et middel til at udbrede den mystiske Lov.

Nichiren udholdt personligt de intense forfølgelser, som er forudsagt i *Lotussutraen*, og »læste sutraen med sin krop« (shindoku). Denne kropslige læsning tjente til at demonstrere gyldigheden af hans lære gennem *Lotussutraen* og gøre hans doktriner mere acceptable for folk. Det faktum, at Nichiren led de store forfølgelser, som var forudsagt i *Lotussutraen*, er en uigendrivelig historisk sandhed. Når folk konfronteredes med denne virkelighed, kunne de ikke undgå at tænke: »Nichiren er ikke nogen almindelig person. I det mindste må hans påstande tages alvorligt.« På denne måde beredte Nichiren folks evne til at acceptere *Nam-myoho-renge-kyo* gennem det objektive faktum, at han kropsligt læste *Lotussutraen*.

Sammenfattende var Nichiren ikke en skikkelse, der blev defineret af *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning. Han var lærers herre, som for første gang i historien udbredte den fundamentale mystiske Lov, som selv *Lotussutraen* ikke udtrykkeligt kunne åbenbare. At forstå dette er kernen i Nichiren-buddhismen.

Nichiren udbredte Shakyamuni Buddha og *Lotussutraen* som midler til at lede folk i sin tid, men han påpegede også klart deres begrænsninger. Som nævnt tidligere siger Nichiren i *Brev til Myōmitsu Shōnin*:

»Nu er vi trådt ind i Den Sene Tidsalder for Loven. Hver person lider af alvorlige sygdomme, og det er vanskeligt at helbrede dem med de milde mediciner fra Amida, Dainichi eller Shakyamuni.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1708).

Dette fastslår, at Shakyamuni Buddha ikke kan frelse menneskene i Den Sene Tidsalder for Loven. Om *Lotussutraen* erklærer Nichiren i *Svar til herre Ueno*:

»Nu hvor vi er trådt ind i Den Sene Tidsalder for Loven, har de andre sutraer og endda *Lotussutraen* ingen kraft til at hjælpe. Kun *Nam-myoho-renge-kyo* kan man stole på.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1874).

Dette gør det klart, at *Lotussutraen* er uden virkning til at frelse mennesker i Den Sene Tidsalder for Loven.

Nichirens endelige hensigt kommer klart til udtryk i *Gohonzons* form, det med skrifttegn indskrevne hengivelsesobjekt. Mens hans skrifter til de enkelte disciple tog hensyn til deres særlige evner, repræsenterer *Gohonzon* doktrinen kerne, overskrider de enkelte udøvers evner og åbenbarer Nichirens sande hensigt. I centrum af den med skrifttegn indskrevne *Gohonzon* står »*Nam-myoho-enge-kyo*, Nichiren (*Kaō*)«, mens Shakyamuni Buddha og Buddhaen Mange Skatte er placeret på hver sin side som ledsagende skikkelser. Flere af Nichirens egenhændigt indskrevne *Gohonzoner* – herunder hans første med skrifttegn indskrevne mandala, *Pilegrens-Gohonzon*, som blev indskrevet dagen før hans eksil til Sado – medtager end ikke Shakyamuni Buddha eller Buddhaen Mange Skatte.

Denne kendsgerning viser, at Shakyamuni Buddha er en sekundær figur på *Gohonzon*, og til tider helt udelades. Til gengæld findes der ingen *Gohonzon*, hvor »*Nam-myoho-enge-kyo*, Nichiren (*Kaō*)« udelades. I *Gohonzons sande aspekt* skriver Nichiren:

»Alle disse Buddhaer, bodhisattvaer, store vismænd og så videre – uden undtagelse hele den forsamling, som beskrives i kapitlet Indledning og repræsenterer de to riger og de otte grupper – bor i denne *Gohonzon*, oplyst af lyset fra den mystiske Løvs fem tegn, og åbenbarer deres iboende værdige skikkelser. Dette er det, der kaldes hengivelsesobjektet« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter*, ny udgave, s. 2087).

Denne passage understreger, at »*Nam-myoho-enge-kyo*, Nichiren (*Kaō*)« er den centrale, virksomme kraft, der gør det muligt for de ti verdener hos alle levende væsener at manifestere deres iboende oplyste natur. Dermed er »*Nam-myoho-enge-kyo*, Nichiren (*Kaō*)« det essentielle element i Nichirens *Gohonzon*.

Navnlig viser det forhold, at »*Nam-myoho-enge-kyo*, Nichiren (*Kaō*)« er indskrevet som en enhed på de *Gohonzon*, der blev fremstillet i Kōan-perioden – den sidste fase af Nichirens mandalaindskrifter – at Nichiren i sit væsen er ét og uadskillelig fra *Nam-myoho-enge-kyo*. Dette betyder, at Nichiren legemliggør den fundamentale Buddha, som i sit væsen er ét med Løven (enheden mellem personen og Løven).

Læremæssige Grundprincipper behandler imidlertid ikke betydningen af *Gohonzons* form, som ligger i selve hjertet af Nichiren-buddhismen. Det skyldes, at værkets standpunkt, der fremstiller Nichiren som blot et »sendebud« for Shakyamuni Buddha, ikke kan forklare betydningen af en *Gohonzon*, hvor Shakyamuni er henvist til en sekundær rolle. Nichiren siger desuden i *Brev til Shimoyama*:

»Jeg er en udøver, der er vigtigere end lærens herre, Shakyamuni Buddha« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter*, ny udgave, s. 299).

Hvorfor erklærer Nichiren sig for at være »vigtigere end lærens herre, Shakyamuni«? Det skyldes, at Nichiren er lærens herre, som udbredte den fundamentale Lov (*Nam-myoho-enge-kyo*), den sande årsag, som selv Shakyamuni ikke forkyndte, og som muliggør alle væseners universelle oplysning.

Hvis Nichiren blot var et »sendebud« eller »repræsentant« for Shakyamuni, ville det ikke give mening at beskrive ham som »vigtigere end lærens herre, Shakyamuni«. Denne udtalelse afslører tydeligt Nichirens sande og dybe hensigt.

(5) Nichirens etablering af såningens buddhisme

De samfund i Indien, der opretholdt *Lotussutraen*, var små og blev forfulgt af etablerede Hinayana- og Mahayana-samfund. Efterhånden som *Lotussutraen* via Centralasien bredte sig til Kina, blev den imidlertid gradvis anerkendt som en fremtrædende Mahayana-skrift. Et afgørende vendepunkt var Kumārajīvas kinesiske oversættelse fra 406 e.v.t. med titlen *Myoho-rengé-kyo*. Kumārajīvas oversættelse gengav *Lotussutraens* betydning præcist og letforståeligt og gjorde det for første gang muligt for kineserne at forstå dens indhold. Den tidligste kinesiske oversættelse af *Lotussutraen* var blevet færdiggjort i 286 e.v.t., men det var Kumārajīvas version, der for alvor etablerede tekstens betydning i Kina.

Efter buddhismens introduktion til Kina omkring vor tidsregnings begyndelse, udvikledes forskellige systemer for doktrinær klassifikation (*kyōhan*) til at fastlægge den relative overlegenhed og indbyrdes relation mellem de mange sutraer. I det sjette århundrede introducerede Tiantai Zhiyi (538–597) doktrinsystemet »Fem Perioder og Otte Lærdomme«, hvilket omvæltede tidligere klassifikationer og fastslog *Lotussutraen* som den øverste tekst i hele den buddhistiske kanon.

Ud fra *Lotussutraen* udledte Tiantai læren om »de tre tusinde riger i et enkelt livsøjeblik« (*ichinen sanzen*), som fastslår, at et enkelt livsøjeblik (*ichinen*) rummer potentialet til alle fænomener: de ti verdener (livstilstande), de ti verdener gensidige besiddelse, de ti faktorer samt de tre eksistenssfærer – tilsammen de tre tusinde riger. Han gjorde dette princip til kernen i praksis og lagde vægt på meditationsbaseret introspektion i ens eget liv. Men da Tiantais praksis ikke klart afslørede den fundamentale Lov, der ligger til grund for oplysning, var den yderst vanskelig og kunne kun realiseres af en lille gruppe særligt dygtige munke. For lægfolk med arbejde og daglige forpligtelser var Tiantai-buddhismen praktisk talt umulig at udøve, hvilket førte nogle til at mene, at den fra begyndelsen var uegnet som praksissystem.

Efter Tang-dynastiets fald i 907 gik kinesisk buddhisme desuden ind i en nedgangsperiode. Under det nordlige Song-dynasti (960–1127) var forfaldet i buddhistiske institutioner dybtgående, hvor ordinationsbeviser, kejserlige purpurkåber og ærestitler til munke blev købt og solgt. Den Rene Land-skole og Zen, som manglede doktrinær substans, blev populære blandt befolkningen, mens Tiantai-buddhismen mistede sin indflydelse. Efter det nordlige Songs fald til Jurchenerne (et tungusisk folk) i 1127, mistede buddhismen i Kina nærmest sin substans. Nichiren kommenterer dette i *Om Buddhas profeti*:

»Under kejser Gaozong af Kina overtog de nordlige barbarer [Jurchenerne] Dongjing [Kaifeng, hovedstaden i det Nordlige Song], og der er gået mere end 150 år siden da. Den buddhistiske og kejserlige lov er begge ophørt.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 610).

I Japan oplevede Dengyō Daishi Saichō (767–822), som introducerede Tiantai-buddhismen, også begrænsninger i Tiantai-praksis. Desuden bragte Saichō esoterisk buddhisme (*mikkyō*) til Japan sammen med Tiantai-lærdommen. Efter Saichōs død tog hans disciple, såsom Jikaku (794–864), hurtigt esoteriske praksisser til sig, hvilket førte til, at japansk Tiantai-buddhisme som helhed blev stærkt præget af esoterisme. Rituelle bønner og esoteriske besværgelser fik forrang frem for studiet af Tiantai-læren.

Ved slutningen af Heian-perioden begyndte en æra med vedvarende konflikt, startende med Hōgen-oprøret (1156) og Heiji-oprøret (1159). Enryakuji, hovedsædet for Tiantai-skolen, samlede et stort antal krigermunke og forvandlede sig til en betydelig militærmagt. Denne situation svarede til profetien i *Den Store Samlingssutra* om »hvid dharma skjult og stridigheder opstår«.

Forestillingen om, at Shakyamuni Buddhas lære ville miste evnen til at frelse sansende væsener – kendt som »tanken om Den Sene Tidsalder for Loven« – er et fælles tema i mange buddhistiske sutraer, herunder *Lotussutraen*. I Japan ses dette i værker som Optegnelsen om lampen i Den Sene Tidsalder for Loven, som

tilskrives Saichō, og det blev almindeligt at anse året 1052 (det syvende år i Eishō-æraen) som det første år i Den Sene Tidsalder for Loven.

Nichiren, som iagttog buddhismens tilstand i Japan og i verden, konkluderede, at hans tid svarede til Den Sene Tidsalder for Loven, hvor Shakyamunis lære havde mistet sin effektivitet. Han besluttede at etablere en ny form for buddhisme, der oversteg de tidligere lærdomme. Det anses for, at Nichiren realiserede den fundamentale Lov kort efter, han blev munk ved Seichō-ji i sin hjemby omkring sekstenårsalderen. Vedrørende denne religiøse opvågning skriver Nichiren i *Tripitaka-mesteren Shan-wu-wei*:

»Jeg, Nichiren, er bosiddende på Seichō-bjerget i Tōjō-landsbyen i Awa-provinsen. Fra en tidlig alder bad jeg til Bodhisattva Kokuzō og sagde: »Giv mig evnen til at blive den viseste person i Japan.« [...] Bodhisattva Kokuzō viste sig for mig i egen skikkelse, i form af en højpræst, og skænkede mig en visdommens juvel, så strålende som morgenstjernen. Måske som tegn herpå har jeg forstået hoveddoktrinerne for Japans otte skoler samt essensen af Zen- og Nembutsu-skolerne.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1192).

Desuden skriver han i Brev til præsterne ved Seichō-ji:

»Jeg modtog engang stor visdom fra den levende Bodhisattva Kokuzō. Af medfølelse for min bøn om »Giv mig evnen til at blive den viseste person i Japan« skænkede han mig en stor visdommens juvel, så strålende som morgenstjernen, som jeg modtog i min højre ærme. Fra da af studerede jeg alle sutraerne og kom til at kende de otte japanske skolars og deres skrifters overlegenhed og underlegenhed.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1206).

At kunne skelne overlegenheden og underlegenheden blandt de otte skoler og alle sutraer indebærer, at Nichiren havde erkendt den fundamentale sandhed, hvorfra sådanne vurderinger kunne foretages. Med andre ord forstås det, at Nichiren på dette tidspunkt realiserede Den mystiske Lov, det universelle grundprincip. Om dette punkt skrev Josei Toda:

»Vores Oprindelige Buddha, Nichiren Daishonin, vågnede til det store løfte om at frelse menneskeheden og forstod også universets filosofi i en alder af seksten år.« (*Josei Todas samlede værker*, bind 3, s. 292).

Soka Gakkai har ligeledes fastholdt, at Nichiren erkendte den mystiske Lov som sekstenårig (*Lærens grundlag*, 2002, og *Introduktion til læren*, 2015, begge udarbejdet af Soka Gakkais Studieafdeling). Den nuværende udgave af *Læremæssige Grundprincipper* ignorerer imidlertid fuldstændigt denne opvågning som sekstenårig.

Hvis Nichiren skal anses som Den Oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven, er spørgsmålet om, hvornår han realiserede Den mystiske Lov, af afgørende betydning. Det er upassende, at *Læremæssige Grundprincipper* slører dette spørgsmål. For eksempel står der:

»Udløst af Tatsunokuchi-forfølgelsen nåede Daishonin til sidst frem til den ultimative erkendelse, at han selv havde påtaget sig Bodhisattva Overlegne Praksis' mission – den, Shakyamuni Buddha havde betroet *Nam-myoho-enge-kyo* – og at han selv havde erkendt *Nam-myoho-enge-kyo*.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 76).

Dette antyder, at Nichiren først realiserede *Nam-myoho-enge-kyo* under Tatsunokuchi-forfølgelsen. Men hvis det var tilfældet, ville det betyde, at Nichiren udbredte *Nam-myoho-enge-kyo* i årene mellem grundlæggelsen af sin lære og Tatsunokuchi-forfølgelsen uden selv at have realiseret den. At ignorere erkendelsen ved sekstenårsalderen kræver en klar begrundelse, og manglende forklaring herpå udgør en forsømmelse af ansvar og inviterer til kritik for uansvarlighed og mangel på oprigtighed.

Efter at have realiseret Den mystiske Lov, rejste Nichiren til forskellige steder såsom Kamakura, Kyoto og Nara, hvor han studerede og verificerede de forskellige skolers doktriner, mens han grundigt læste sutraerne. Denne studieperiode kan betragtes som en forberedelse til at udbrede Den mystiske Lov.

I denne periode bekræftede Nichiren følgende punkter:

- ① At blandt alle sutraer er *Lotussutraen* den højeste skrift.
- ② At de forskellige buddhistiske skoler i hans samtid begik fejlen at bagtale den sande Lov.
- ③ At tidsalderen allerede var trådt ind i Den Sene Tidsalder for Loven.
- ④ At Nichiren selv svarede til Bodhisattva Overlegne Praksis, lærens herre i Den Sene Tidsalder for Loven.

(Et lignende perspektiv fremlægges i Soka Gakkais Studieafdelings *Lærens grundlag*.)

Efter seksten års forberedelse begyndte Nichiren som toogtredivårig at udbrede den mystiske Lov ved at lære mennesker ved Seichō-ji i sin hjemby at recitere *Nam-myoho-renge-kyo*, og han erklærede formelt grundlæggelsen af sin lære.

Før Nichiren eksisterede udtrykket *Nam-myoho-renge-kyo*, men dets betydning adskilte sig betydeligt fra Nichirens fortolkning. Traditionelt betød det hengivelse (*namu*, dvs. »hyldet«) til *Lotussutraen* som et skrift (*Myoho-renge-kyo*), forstået bogstaveligt. Men for Nichiren, som han skrev i *Svar til herre Soya Nyudo*:

»Mennesker i denne tid tror, at de fem tegn i *Myoho-renge-kyo* blot er et navn. Men sådan er det ikke; de er selve væsenet. Væsenet er sindet.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1438).

Således er *Myoho-renge-kyo* ikke blot navnet på en sutra, men den fundamentale lov, som er antydning i den betydning, der er skjult i dybderne af *Lotussutraen*.

Desuden var praksissen med at recitere *Nam-myoho-renge-kyo* før Nichiren en praksis for én selv og blev ikke udbredt til andre. I modsætning hertil erklærede Nichiren i *Om modtagelsen af De Tre Store Hemmelige Love*:

»I Den Sene Tidsalder for Loven er det *Nam-myoho-renge-kyo*, som jeg, Nichiren, nu reciterer, anderledes end i tidligere tider. Det omfatter både praksis for én selv og undervisning af andre« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1387).

Den recitationspraksis, som Nichiren fremholdt, var ikke begrænset til praksis for én selv, men var ment som en bred udbredelse til andre. Det var en praksis, der var tilgængelig for alle, uanset evner, og som åbnede vejen til oplysning ligeligt for alle mennesker. I denne forstand blev Buddhaens oplysning for første gang universelt tilgængelig gennem Nichirens etablering af recitationen af *Nam-myoho-renge-kyo*.

Som tidligere nævnt antyder kapitlet Den Således Komnes livslængde i *Lotussutraen* eksistensen af en fundamental Lov, der udgjorde den sande årsag, som gjorde det muligt for Shakyamuni og alle Buddhaer at opnå buddhatilstand. Dette blev antydning i den betydning, der er skjult i dybderne af sætningen »Jeg praktiserede oprindeligt bodhisattvaens vej«. Denne Lov havde imidlertid ikke noget bestemt navn. Nichiren præciserede dette i *Den mystiske Løvs væsen*:

»Det højeste princip har intet navn. Når en vismand betragter dette princip og giver alle ting navne, erkender han, at der findes denne ene ubegribelige Lov, i hvilken årsag og virkning er samtidige. Han kalder den *Myoho-renge*. Denne ene Lov, *Myoho-renge*, rummer alle fænomener i de ti verdners tre tusinde riger og mangler ikke ét eneste. Den, der praktiserer denne Lov, opnår samtidig både årsagen til og virkningen af buddhatilstand.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 618).

Nichiren åbenbarede således, at den fundamentale lov bærer navnet *Myoho-renge-kyo*, og at man ved at recitere dette navn kan manifestere den fundamentale lov i sit liv. Som Nichiren skrev: »De fem eller syv tegn i *Myoho-renge-kyo*« (*Alle fænomeners sande aspekt*, s. 1792), er udtrykkene *Myoho-renge-kyo* og *Nam-myoho-renge-kyo* synonyme som betegnelser for den fundamentale lov. Men som praksis må recitationen antage formen *Nam-myoho-renge-kyo*.

Nichirens etablering af recitationen af *Nam-myoho-renge-kyo*, som omfatter både praksis for én selv og undervisning af andre, var en hidtil uset begivenhed i menneskets historie. Han artikulerede klart Den mystiske Lov som *Nam-myoho-renge-kyo*, og åbnede dermed vejen til oplysning for alle mennesker. Dette var en ekstraordinær præstation, som overgik selv hvad Shakyamuni, Tiantai Zhiyi eller Dengyō Daishi havde opnået.

Det er rimeligt at konkludere, at Nichirens hidtil usete handling med at etablere recitationen af *Nam-myoho-renge-kyo* for både én selv og andre var funderet i hans selvopfattelse som Bodhisattva Overlegne Praksis, som profeteret i *Lotussutraen*. Uden den overbevisning, at han var kvalificeret til at udøve en sådan praksis, ville det have været umuligt at foretage en handling, som end ikke Tiantai eller Dengyō havde gennemført.

Efter at have erklæret grundlæggelsen af sin lære, flyttede Nichiren til Kamakura og begyndte sin udbredelsesaktivitet fra sin eremitage i Matsubagayatsu. Som svar på det store jordskælv i Shōka-perioden og andre naturkatastrofer indleverede Nichiren i en alder af 39 skriftet *Risshō Ankoku Ron (Om at etablere den korrekte lære for fred i landet)* til den øverste autoritet, Hōjō Tokiyori, og formandede herskeren. Hans kritik af Hōnens eksklusive nembutsu-praksis og hans formaning af regeringsmagten medførte alvorlig forfølgelse, herunder Matsubagayatsu-forfølgelsen, eksil til Izu og Komatsubara-forfølgelsen – flere livstruende hændelser, der er velkendte.

Disse handlinger udgjorde praksis, som demonstrerede legitimiteten af hans udbredelse, som forudsagt i *Lotussutraen*, ved at udholde de forfølgelser, der er beskrevet i den.

Et afgørende vendepunkt i Nichirens liv var Tatsunokuchi-forfølgelsen og hans efterfølgende eksil til Sado i en alder af halvtreds år. Tatsunokuchi-forfølgelsen, hvor Nichiren med nød og næppe undgik henrettelse ved halshugning, var den største krise i hans liv. Ifølge Soka Gakkais traditionelle lære var det under denne forfølgelse, at Nichiren manifesterede tilstanden som Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme, den fundamentale Buddha, og gennemførte »at afkaste det forbigående og åbenbare det sande« (*hosshaku kempon*) (Soka Gakkais Studiefdeling, *Lærens grundlag og Introduktion til læren*).

I *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* omtales det imidlertid ikke, at Nichiren gennemførte »at afkaste det forbigående og åbenbare det sande«, og betegnelser som *Kuon-Ganjo* (den begyndelsesløse oprindelse) og selvnydelseslegeme anvendes slet ikke. Disse begreber, især *Kuon-Ganjo*, er centrale nøgleord i Soka Gakkais doktrinære ramme. Deres fravær i *Læremæssige Grundprincipper* rejser spørgsmål, men udeladelsen forklares ikke. Denne mangel på ansvarlighed kan kritiseres som en undladelse af oprigtigt at behandle et vigtigt doktrinært spørgsmål.

I stedet for at behandle »at afkaste det forbigående og åbenbare det sande« angiver *Læremæssige Grundprincipper*, at Nichiren under Tatsunokuchi-forfølgelsen påtog sig »rollen som Bodhisattva Overlegne Praksis« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 43). Som tidligere nævnt, stemmer denne fortolkning overens med doktrinær holdning i Minobu-skolen. Men en sådan forståelse indebærer, at Nichiren før Tatsunokuchi-forfølgelsen udbredte *Nam-myoho-renge-kyo* uden bevidstheden om at være blevet betroet som Bodhisattva Overlegne Praksis. Dette strider mod fundamentale buddhistiske principper, der fastslår, at udbredelse af Dharma uden at være blevet betroet er utænkelig.

Dette princip behandles eksplicit i *Alle fænomeners sande aspekt*, hvor Nichiren skriver:

»Selv om Tiantai, Miaole og Dengyō kendte det i deres hjerter, fremlagde de det ikke i ord, men beholdt det i deres hjerter. Dette var helt naturligt, for de var ikke blevet betroet det.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1788).

Dermed fremstår den anerkendelse, som findes i *Læremæssige Grundprincipper* og Minobu-skolens doktriner, som en åbenlys fejl, når den vurderes ud fra buddhistiske principper. Som tidligere nævnt må Nichiren allerede på

tidspunktet, hvor han erklærede etableringen af sin lære og begyndte at udbrede *Nam-myoho-enge-kyo*, have været fuldt bevidst om sin rolle som Bodhisattva Overlegne Praksis.

Efter Tatsunokuchi-forfølgelsen bevægede Nichiren sig væk fra sin rolle som reinkarnationen af Bodhisattva Overlegne Praksis og begyndte at handle som Den Oprindelige Buddha (lærens herre) i Den Sene Tidsalder for Loven. Denne transformation kommer til udtryk i hans handlinger efter forfølgelsen, især i hans skabelse af *Mandala-Gohonzon*. *Mandala-Gohonzon*, indskrevet med »*Nam-myoho-enge-kyo*, Nichiren (Kaō)«, beskrives i *Gohonzons sande aspekt* som følger:

»Hvilket vidunderligt fænomen det er, at Nichiren, i de mere end 200 år siden begyndelsen af Den Sene Tidsalder for Loven, for første gang har åbenbaret Den Store Mandala som fanen for udbredelsen af *Lotussutraen*, hvilket selv Nāgārjuna, Vasubandhu, Tiantai og Miaole ikke formåede.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter*, ny udgave, s. 2086).

Mandala-Gohonzon er et enestående hengivelsesobjekt uden fortilfælde i buddhismens historie. Kun lærens herre i den pågældende tidsalder kan åbenbare et hengivelsesobjekt for tilbedelse. Ved at indskrive *Gohonzon* åbenbarede Nichiren De Tre Store Hemmelige Loves fuldstændige ramme: *Daimoku*, *Gohonzon* og helligdommen (ordinationsplatformen, *kaidan*). Helligdommen er det sted, hvor udøverne tager *Mandala-Gohonzon* til sig og helliger sig recitationen af *Daimoku* som praksis for sig selv og til gavn for andre. Gennem indskriften af *Gohonzon* blev De Tre Store Hemmelige Loves buddhisme for første gang åbenbaret i sin fulde udstrækning.

(6) Nichiren-samfundet efter Nichirens bortgang: Forskellene mellem Nikkō-linjen og de andre skoler

I oktober 1282, fem dage før sin bortgang i Ikegami Munenakas residens, udpegede Nichiren ifølge Optegnelsen om Grundlæggerens Bortgang seks ældste disciple (i indvielsesrækkefølge: Nisshō (日昭), Nichirō (日朗), Nikkō (日興), Nikō (日向), Nitchō (日頂) og Nichiji (日持)) som »De Seks Ældste Disciple« (Rokurōsō). Denne betegnelse afspejlede Nichirens ønske om, at disse indflydelsesrige disciple, som aktivt udbredte læren i områder som Kamakura, Fuji og Shimousa, skulle forene sig og opretholde fællesskabet efter hans bortgang. Nichirens testamente pålagde dem at beskytte hans gravsted på skift (jf. Gravvogterregisteret).

Imidlertid splittede fællesskabet hurtigt efter Nichirens død, og den mest markante konflikt opstod mellem Nikkō og de fem øvrige ældste disciple, som samlet kaldes »De Fem Ældste Præster« (*go roso*). Denne splittelse er kendt som Konflikten mellem Fem og Én (*go-ichi sōtai*), hvilket jeg har behandlet i mit tidligere værk *Nikkō-skolen og Soka Gakkai*. Oprindeligt havde Nikkō ansvaret for administrationen af Minobu, hvor Nichirens grav befandt sig. Men efter mindeceremonien på hundrededagen vendte ingen af De Fem Ældste Præster tilbage til Minobu, og de opfyldte heller ikke deres pligt med skiftevis at vogte Nichirens grav.

De centrale forskelle mellem Nikkō og De Fem Ældste Præster er som følger:

- ① Nikkō identificerede sig som Nichirens discipel, mens De Fem Ældste Præster kaldte sig selv »Tendaimunke« og tilsluttede sig Dengyō Daishis linje.
- ② Nikkō afviste bønner for national fred i samarbejde med andre sekter, ligesom Nichiren havde gjort, mens De Fem Ældste Præster deltog i sådanne praksisser sammen med andre skoler.
- ③ Nikkō fulgte strengt »Lærdommen om Gudernes Bortgang« og forbød besøg til shinto-helligdomme, mens De Fem Ældste Præster tillod sådanne besøg.
- ④ Nikkō respekterede Nichirens skrifter (*Gosho*) og fokuserede på deres indsamling og studium, mens De Fem Ældste Præster nedgjorde de med kana skrevne *Gosho*, og gik så langt som til at kassere og ringeagte dem.
- ⑤ Nikkō opretholdt *Gohonzon* med inskriptionen af Den mystiske Lov som hengivelsesobjekt, mens De Fem Ældste Præster lagde vægt på statuer af Shakyamuni Buddha og nedvurderede *Gohonzon*.
- ⑥ Nikkō forbød kopiering og delvis recitation af sutraer og fokuserede udelukkende på recitation af *Daimoku* og udbredelse. De Fem Ældste Præster tillod dog sutrakopiering og delvis recitation.

Disse forskelle blev tydelige i 1285, da Nikō ankom til Minobu og blev udnævnt til hovedlærer (*gakutō*). Under indflydelse af Nikō begyndte den lokale forvalter af Minobu, Hakiri Sanenaga, at praktisere ting, som Nikkō strengt havde forbudt, såsom helligdomsbesøg og konstruktion af statuer af Shakyamuni Buddha. Da Nikkō indså, at det at forblive i Minobu ville bringe bevarelsen af Nichirens ortodokse lære i fare, besluttede han i 1289 at forlade stedet med sine disciple.

Nikkō flyttede til Ueno i Suruga-provinsen (nutidens Fujinomiya i Shizuoka-præfekturet), som var hans tilhænger Nanjō Tokimitsus domæne; Tokimitsu var den lokale forvalter. Her grundlagde Nikkō Taisekiji-templet, som siden blev centrum for Nikkō-skolen.

Om sin beslutning om at forlade Minobu udtrykte Nikkō sine følelser i *Svar til herre Hara*:

»At forlade Bjerget Minobu er en sag af dybeste beklagelse og sorg, og ord kan ikke fuldt ud udtrykke mine følelser. Men ved nærmere eftertanke er den vigtigste opgave at bevare og opretholde helgenens (Daishonins) lære, uanset hvor jeg måtte være, og at etablere den i verden. Når det er sagt, har alle disciple begået forræderi mod mentoren. Kun jeg, Nikkō, har arvet mentorens sande hensigt og er besluttet på at opfylde hans vilje. Derfor vil jeg aldrig glemme min mission.« (*Nichiren Daishōnin Gosho Zenshū*, ny udgave, s. 2171).

Her afviser Nikkō skarpt De Fem Ældste Præster som forrædere mod mentoren og udtrykker sin overbevisning om, at kun han korrekt havde arvet og udbredt Nichirens lære. Efter grundlæggelsen af templet Taisekiji flyttede Nikkō i 1298 til seminariet Omosu for at fokusere på oplæring af sine disciple, samtidig med at han fortsatte sin kritik af De Fem Ældste Præster. For eksempel instruerede han i 1309 Jakusenbō Nitchō (日澄; 1262–1310), den første hovedlærer ved Omosu-seminariet og yngre bror til Nitchō (日頂; en af De Fem Ældste Præster, som på det tidspunkt havde underkastet sig Nikkō), i at tilbagevise De Fem Ældste Præsters handlinger, der bagtalte den korrekte Lov. Jakusenbō Nitchō forfattede et dokument, som Nikkō godkendte og tilføjede yderligere otte artikler til i slutningen, hvilket resulterede i værket *Retningslinjer for troende i Fuji-skolen* (*Nichiren Daishōnin Goshō Zenshū*, ny udgave, s. 2174).

Efter Jakusenbō Nitchōs død instruerede Nikkō den anden hovedlærer, Sanmi Nichijun (1294–1356), i at udvide dette værk, hvilket førte til færdiggørelsen af *Om at tilbagevise de fem præster* (*Nichiren Daishōnin Goshō Zenshū*, ny udgave, s. 2185). Nikkō arbejdede konsekvent og målrettet på at tilbagevise De Fem Ældste Præster og understregede forskellene mellem deres doktriner og Nichirens sande hensigt. En måned før sin død i 1333, i en alder af 88 år, efterlod Nikkō *Nikkōs seksogtyve formaninger* (*Nichiren Daishōnin Goshō Zenshū*, ny udgave, s. 2195), skrevet som en rettesnor for fremtidige generationer af disciple. De to første artikler siger udtrykkeligt:

- »De doktriner, som Fuji-skolen fastlægger, må ikke på noget punkt afvige fra den lære, som den afdøde mester [Nichiren] udbredte.«
- »De doktriner, som De Fem Ældste Præster fastlægger, afviger i enhver henseende fra den afdøde mesters lære.«

Dette understreger Nikkōs stærke fokus på, hvordan De Fem Ældste Præsters lære afveg fra Nichirens doktriner.

Gennem hele sit liv gendrev Nikkō konsekvent De Fem Ældste Præster og hævdede, at de ikke forstod Nichirens sande hensigt, men i stedet udbredte fejlagtige doktriner. Dette viser Nikkōs urokkelige vilje til at skelne mellem korrekt og falsk lære. Hans beslutsomme afgang fra Minobu-bjerget, foranlediget af at han nægtede at tolerere Hakiri Sanenagas bagtalelse af Loven, afspejler strengheden i hans doktrinære standpunkt. Nikkō-skolens særkende er, at den fremhæver forskellene mellem Nikkō og De Fem Ældste Præster (*go-ichi sōtai*) og trækker en skarp grænse mellem korrekt og fejlagtig lære, mens andre skoler, såsom Minobu-skolen, søger at undgå spørgsmålet om *go-ichi sōtai* så vidt muligt.

I kontrast hertil anerkender *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai*, at »efter Daishonins bortgang var det Nikkō Shōnin, der korrekt arvede og videreførte Daishonins buddhisme« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 159). Dog fremlægges der ingen substansiell forklaring på grundlaget for denne påstand, og forskellene mellem Nikkō og De Fem Ældste Præster bliver ikke adresseret. Som resultat formår den ikke at demonstrere Nikkōs legitimitet og lægger i stedet tættere op ad perspektivet fra De Fem Ældste Præster.

Som nævnt ovenfor fremhæver forskellene mellem Nikkō og De Fem Ældste Præster, som beskrevet i *Retningslinjer for troende i Fuji-skolen* og *Om at tilbagevise de fem præster*, seks centrale punkter. En væsentlig forskel ligger også i måden, det indskrevne mandala blev udfærdiget på. I Nikkōs tilfælde lød den centrale indskrift på mandalaen:

»*Nam-myōhō-rengē-kyō*, Nichiren (*Zaigohan*: med verifikationssegl).«

Nikkō tillod ikke sine disciple at bruge nogen anden form. Nichiren selv indskrev sine mandalaer med sit navn ledsaget af sit *Kaō* (personlige segl). Men da kun Nichiren selv kunne indskrive sit *Kaō*, erstattede Nikkō dette med udtrykket *Zaigohan* (som angiver tilstedeværelsen af et verifikationssegl). Denne praksis afspejler Nikkōs overholdelse af Nichirens oprindelige stil i indskrivningen af *Gohonzon*, som lød: »*Nam-myōhō-rengē-kyō*, Nichiren (*Kaō*: Nichirens segl).«

I modsætning hertil indskrev De Fem Ældste Præster ofte deres egne navne under *Nam-myoho-renge-kyo* på deres mandalaer. For eksempel indskrev Nichirō: ›*Nam-myoho-renge-kyo*, Nichirō (*Kaō*: Nichirōs segl).‹ Det ser ud til, at De Fem Ældste Præster, idet de så, at Nichiren indskrev sit navn og *Kaō* under *Nam-myoho-renge-kyo*, misforstod dette som en indikation af, at den, der indskrev mandalaen, skulle skrive sit eget navn der.

Nikkō indskrev derimod konsekvent »Nichiren (*Zaigohan*)« under »*Nam-myoho-renge-kyo*«, fordi han betragtede Nichiren som den fundamentale Buddha, som i sit væsen er ét med den mystiske Lov. De Fem Ældste Præsters praksis med at indskrive deres egne navne under »*Nam-myoho-renge-kyo*« antyder derimod, at de betragtede Nichiren som værende på samme niveau som dem selv. Dette afspejler, at de ikke anerkendte Nichiren som den Oprindelige Buddha, ét med den mystiske Lov.

Nikkō satte sig ikke på samme niveau som Nichiren. Når han transskriberede *Gohonzon*, benævnte han handlingen som *shosha* (transskription) og underskrev med: ›Transskriberet af Nikkō (*Kaō*)‹ for at præcisere, at han var ansvarlig for at nedskrive den pågældende *Gohonzon*. Naturligvis betyder *shosha* ikke blot at kopiere en given *Gohonzon* visuelt, men forstås som en trofast videreførelse af stilen i *Mandala-Gohonzon*, som den blev åbenbaret af Nichiren.

Den omhyggelige måde, hvorpå Nikkō standardiserede stilen for transskription af *Mandala-Gohonzon* blandt sine disciple, er særligt bemærkelsesværdig. Dette antyder, at Nichiren gav Nikkō specifikke instruktioner vedrørende transskriptionen af *Gohonzon*. I betragtning af Nikkōs strenge overholdelse af doktrinen, er det usandsynligt, at han ville etablere en så vigtig praksis udelukkende baseret på eget skøn uden nogen form for bekræftelse. Blandt de dokumenter, der siges at indeholde instruktioner fra Nichiren til Nikkō om transskriptionen af *Gohonzon*, findes *Overleveringen af de syv lærdomme om Gohonzon* og *Tre overleveringer om Gohonzon* (*Honzon Sando Sōden*). For eksempel står der i *Overleveringen af de syv lærdomme om Gohonzon*:

»Hvad angår transskriptionen af *Gohonzon*, bør den følge den måde, jeg har åbenbaret det på. Hvis notationen ikke inkluderer underskriften ›Nichiren (*Zaigohan*)‹, vil himlens og jordens guddomme ikke yde deres beskyttelse« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 1, s. 32).

Denne passage indikerer tydeligt, at *Gohonzon* bør inkludere »Nichiren (*Zaigohan*)« skrevet under *Nam-myoho-renge-kyo* i den samme form, som Nichiren selv skrev det. *Mandala-Gohonzon* inden for Nikkō-skolen følger i store træk indholdet af disse transmissionsdokumenter og støtter dermed påstanden om, at der faktisk fandtes instruktioner fra Nichiren til Nikkō.

Forskellene i tilgangen til transskriptionen af *Gohonzon* mellem Nikkō og De Fem Ældste Præster er betydelige. Hvorfor opstod disse forskelle? Den mest ligefremme forklaring er, at de skyldtes forskelle i de instruktioner, som hver modtog fra Nichiren. Nikkō var en af Nichirens nærmeste disciple og tjente ham gennem de vigtigste perioder af hans liv – fra eksilet i Izu til eksilet på Sado, og fra Minobu frem til Nichirens bortgang. Til sammenligning blev de fremtrædende skikkelser blandt De Fem Ældste Præster, såsom Nisshō og Nichirō, primært påvirket af Nichirens lære under Kamakura-perioden, før eksilet til Sado. Der findes ingen optegnelser, der viser, at hverken Nisshō eller Nichirō besøgte Nichiren under hans ophold på Sado eller i Minobu.

Nikkō og Nichirō var i kontakt med Nichiren under hans ophold på Sado og i Minobu, men deres perioder med vejledning var begrænsede, da deres aktiviteter hovedsageligt var koncentreret i provinserne Kazusa og Shimousa. Nichiji kan have været i kontakt med Nichiren under hans tid på Sado og i Minobu, men der findes ingen afgørende optegnelser, som bekræfter dette. Til sammenligning var Nikkō i en position, hvor han tæt kunne observere Nichirens intellektuelle udvikling gennem hele perioden fra eksilet i Izu til hans bortgang, hvilket gav ham mulighed for at opnå indsigt i Nichirens dybtgående lære.

Det er værd at bemærke, at Josei Toda også forklarede forskellene mellem Nikkō og De Fem Ældste Præster med, at de fem havde »begrænset tid til at høre den sande lære direkte fra Nichiren«, da han besvarede et medlems spørgsmål (*Josei Todas samlede værker*, bind 2, s. 156).

Nichiren begyndte systematisk at åbenbare *Gohonzon* under sit ophold på Sado, og hans lære om De Tre Store Hemmelige Love, inklusive ordinationsplatformen, blev udviklet i Minobu-perioden. Derfor ville de, der kun modtog vejledning under Kamakura-perioden, naturligt mangle forståelse af doktriner vedrørende *Gohonzon* og ordinationsplatformen. For eksempel beskæftiger Nikōs doktrinære tekst *Kinkōshū* sig udelukkende med praksissen for at recitere *Nam-myoho-renge-kyo*. Tilsvarende fokuserer skrifterne fra Nisshō og Nichirō udelukkende på recitationspraksis og nævner hverken *Gohonzon* eller ordinationsplatformen.

(7) Læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha i Nikkō-skolen

De lærdomme, som Nichiren overleverede til Nikkō, er bevaret i form af transmissionsdokumenter, herunder *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* (*Hon-in-myō-shō*), *Hundrede og seks artikler* (*Hyakurokka-shō*), *Overleveringen af syv lærdomme om Gohonzon* (*Gohonzon Shichika Sōjō*) og *Tre overleveringer om Gohonzon* (*Honzon Sando Sōden*). Disse dokumenter er sammen med *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme* (*Ongi Kuden*), der behandles som sidestillet med et transmissionsdokument, blevet videreført i Nikkō-skolen.

De forskellige andre Nichiren-sekter, såsom Minobu-skolen, afviser disse transmissionsdokumenter som forfalskninger skabt i senere generationer og nægter fuldstændigt overleveringen fra Nichiren til Nikkō. Selvom der ikke findes endegyldigt bibliografisk bevis for, at Nichiren overleverede disse dokumenter til Nikkō, er der heller ikke afgørende beviser for kategorisk at udelukke denne mulighed. Det kan ikke benægtes, at Nichiren faktisk kan have betroet disse dokumenter til Nikkō. Fra et doktrinært perspektiv stemmer idéerne og handlingerne fra Nikkō og hans disciple tæt overens med indholdet af transmissionsdokumenterne, hvilket øger sandsynligheden for, at sådanne dokumenter faktisk eksisterede.

Når der ikke foreligger bibliografiske belæg, som kan afgøre et dokumentets ægthed, må spørgsmålet betragtes som uafklaret. At erklære dokumentet for en forfalskning alene på grund af manglende belæg er logisk fejlagtigt, eftersom senere fund kan bekræfte dets ægthed. For Nichirens skrifers vedkommende anses et dokument almindeligvis kun for autentisk, hvis i det mindste en del af Nichirens originalmanuskript er bevaret, hvis dets eksistens kan dokumenteres i optegnelser, eller hvis der foreligger gamle afskrifter udført af direkte disciple eller deres efterfølgere. Minobu-skolen og andre forskere udelukker ofte dokumenter med usikker ægthed fra drøftelsen og behandler dem som forfalskninger. Denne tilgang tillægger imidlertid bibliografiske belæg overdreven vægt og er derfor uhensigtsmæssig. Der findes eksempler på, at skrifter, hvis ægthed tidligere blev anset for uafklaret, senere er blevet bekræftet som autentiske gennem fund af originalmanuskripter eller gamle afskrifter.

Et eksempel er *Om modtagelsen af De Tre Store Hemmelige Love* (*Sandai Hihō-sho*), som engang var bredt mistænkt for at være en forfalskning, men som for nylig er blevet analyseret ved hjælp af computermetoder baseret på kvantitative bibliografiske studier. Disse analyser har antydnet en høj sandsynlighed for ægthed (jf. Zuiei Itōs *Hvorfor de tre store hemmelige love er vigtige nu*). Derfor er det mere hensigtsmæssigt at betragte skrifter med usikker ægthed – hvis deres indhold er doktrinært solidt – som ressourcer til at undersøge Nichirens lære, i stedet for at absolutisere bibliografiske studier.

Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai følger en tilgang, der ligner Minobu-skolens, og undgår generelt brugen af skrifter uden originale manuskripter eller gamle kopier. Det ignorerer fuldstændigt Nikkō-skolens transmissionsdokumenter, endda deres navne. Selvom *Læremæssige Grundprincipper* ikke eksplicit betegner Nikkō-skolens transmissionsdokumenter som forfalskninger, indtager det en bevidst tvetydig holdning ved hverken at bekræfte eller benægte dem og ignorerer dem effektivt fuldstændigt. Denne tilgang kan betragtes som i det væsentlige identisk med Minobu-skolens.

Blandt transmissionsdokumenterne er *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* (*Hon-in-myō-shō*) blevet videreført i flere former. Disse omfatter en kopi, som angiveligt blev transskriberet af Nichizon (1265–1345), en disciple af Nikkō, og siden kopieret af Nisshin (1508–1576), Yōbōji-templets 19. øverstepræst, samt en anden kopi, der tilskrives Nichiji (日時; ?–1406), Taiseikiji-templets 6. øverstepræst. Der findes desuden en kopi transskriberet af Nichiga (1508–1586), Hota Myōhonji-templets 14. øverstepræst. Endvidere findes kommentaren *Den mundtlige optegnelse om overleveringen af Lovens arv* (*Hon-in-myō Kuketsu*), skrevet af Nichijun, Omosu-

seminariets anden hovedlærer og en fremtrædende discipel af Nikkō. Nogle har hævdet, at *Hon-in-myō Kuketsu* er en senere forfalskning, men der foreligger ikke tilstrækkelige beviser for denne påstand.

Der er ingen beviser for at tilbagevise Nisshins påstand om, at hans kopi var baseret på Nichizons manuskript. Derudover understøtter eksistensen af Nichijuns *Hon-in-myō Kuketsu* yderligere ideen om, at *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* eksisterede under Nikkōs levetid. Dette gør det næsten sikkert, at dokumentet stammer fra den periode.

Med hensyn til *Hundrede og seks artikler* findes der manuskripter af Nisshin fra Yōbōji-templet og Nichiga fra Hota Myōhonji-templet. Nisshin anfører desuden i *Grundlæggerens biografi*, at Nikkō overleverede *Hundrede og seks artikler* til Nichizon (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 5, s. 42). Endvidere hævder Nissei, Taisekiji-templets 17. øverstepræst, i *Optegnelse over familieanliggender*, at Nichiren betroede *Hundrede og seks artikler* til Nikkō i 1280 (Kōan 3). Han hævder desuden, at Nikkō i 1312 overleverede både *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* og *Hundrede og seks artikler* til Nichizon, Nichimoku, Nichidai og Nichijun (*ibid.*, s. 154, 170). Da der ikke findes objektive beviser, som tilbageviser *Grundlæggerens biografi* eller *Optegnelse over familieanliggender*, kan det konkluderes, at *Hundrede og seks artikler* eksisterede i Nikkōs levetid.

Hvis *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* og *Hundrede og seks artikler* (samlet omtalt som Ryōkan-shō eller »*Afhandlingen i to fascikler*«) var forfalskninger, opstår spørgsmålet om, hvem der skulle have forfalsket dem. Men hvis disse skrifter eksisterede i Nikkōs levetid, måtte den formodede forfalsker nødvendigvis være Nikkō selv. At fabrikere læremæssige tekster, som repræsenterer troens grundlæggende principper, ville udgøre en alvorlig og kriminell forvanskning af buddhistisk lære. I betragtning af Nikkōs strenge overholdelse af doktrinær integritet er det usandsynligt, at han ville have begået en sådan forseelse.

Selvom det ikke kan bevises definitivt gennem tekstkritik, at *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* og *Hundrede og seks artikler* blev overdraget til Nikkō af Nichiren, er det højst troværdigt, at disse skrifter udgjorde læremæssige tekster fra den tidligste periode af Nikkō-linjen. Derfor er det rimeligt at konkludere, at doktrinerne i disse tekster afspejler de lærdomme, Nichiren overførte til Nikkō.

Tankerne i *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* og *Hundrede og seks artikler* er vidtspændende. For det første skelner de tydeligt mellem *Lotussutraens* betydning på tekstens overflade (den bogstavelige betydning; *monjo*) og den betydning, der er skjult i dybderne (*montei*), og hævder, at den mystiske Lov i dybderne (*geshu*, såning) er overlegen i forhold til lærdommene på det bogstavelige tekstniveau (*datsu*, høst). Denne relative overlegenhed mellem såning og høst blev allerede behandlet i tidligere værker som *Åbningen af øjnene* (Kaimoku-shō) og *Hengivelsesobjektet for iagttagelse af sindet* (Kanjin no Honzon-shō). I *Afhandlingen i to fascikler* (Ryōkan-shō) citeres imidlertid en passage fra Miaoles kommentar: »Selv om høsten åbenbares i nutiden, afhænger den helt af den oprindelige såning« (Sui-datsu zai gen gu tō-hon-shu). Her hedder det:

»Læren skjult i dybderne af Livslængdekapitlet vedrører Den Således Komnes sande essentielle lære i selvnydelseslegemet, nemlig *Nam-myōhō-rengē-kyō* i det enkelte livsøjeblik i den evige fortid. Dette er den forskel i overlegenhed, der udtrykkes i ordene: »Selv om høsten åbenbares i nutiden, afhænger den helt af den oprindelige såning.« (»*Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen*, i Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave, s. 2221).

Det særkende ved *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* (*Hon-in-myō-shō*) og *Hundrede og seks artikler* ligger i deres vægt på læren om den såkaldte sande årsag (*hon-in-myō*). Denne lære betragter den oplysning, som Shakyamuni Buddha opnåede for fem hundrede støvpartikel-kalpaer siden, som beskrevet i kapitlet Den Således Komnes livslængde i *Lotussutraen*, som den sande virkning (*hon-ga-myō*), og identificerer den grundlæggende årsag, der muliggjorde Shakyamuni Buddhas oplysning, som den sande årsag (*hon-in-myō*).

Tiantai Zhiyi lærte i *Lotussutraens* dybe betydning (Fahua Xuanyi), at Shakyamuni Buddha, før han opnåede buddhatilstanden, praktiserede bodhisattva-vejen, som angivet i sætningen: »Jeg praktiserede oprindeligt

bodhisattvaens vej« (kapitlet Den Således Komnes livslængde). Tiantai kaldte dette for den sande årsag (*hon-in-myō*).

I *Hundrede og seks artikler* står der:

»Den sande årsag (*hon-in-myō*) gøres til den essentielle lære, mens høstens fordel i det nuværende kapitel Den Således Komnes livslængde gøres til den foreløbige lære« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 2211).

Det hedder videre:

»Nichiren etablerer den sande årsag som den essentielle lære og alt andet som foreløbig lære. Dette er læren om den sande årsag og sande virkning.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 2216).

Her gør Nichiren det klart, at opnåelsen af buddhatilstanden i den ufatteligt fjerne fortid (*hon-ga-myō*) – den sande virkning – tilhører de foreløbige belæring, mens den sande årsag (*hon-in-myō*) udgør den essentielle lære.

Læren, der prioriterer den sande årsag frem for den sande virkning og betragter den sande årsag som den essentielle lære, er ikke en vilkårlig påstand, som alene Nikkō-linjen fremsatte. Dette synspunkt findes også i Nedskrevne forelæsninger (Okō-kikigaki), et værk, som menes at være samlet uden for Nikkō-linjen og tilskrives Nikō. Her står:

»Den essentielle lære for Nichirens disciple og lægtilhængere er at betragte den sande årsag som overlegen i forhold til den sande virkning.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1122).

Dette viser, at læren om den sande årsag fandtes i Nichirens egne belæring. Det tjener som yderligere bevis for, at idéen om den sande årsag ikke er en senere udvikling, men en grundlæggende tanke i Nichirens lære.

Begrebet den sande årsag (*hon-in-myō*) er tydeligt formuleret i Nikkōs skrifter. For eksempel siger han i sit doktrinære værk *Det femfoldige syn på den perfekte cirkel* (*Goju-enki*), skrevet i 1330:

»Vores skole fastlægger sin oprindelige hensigt på grundlag af iagttagelsen af sindet. Denne hensigt ligger i den mystiske Lov, som blev betroet Overlegne Praksis – den essentielle Lov for egen praksis i den essentielle lære. En kommentar forklarer: »Denne *Myoho-rengo-kyo* er den oprindelige grunds dybe skatkammer.« Den oprindelige grund er identisk med den oprindelige hensigt. Er det ikke den oprindelige hensigts store Lov, som eksisterede, før blot én eneste Buddha fremtrådte, og som tjener som lærer for alle De Således Komne i de tre eksistenser? Den oprindelige hensigt er således Lovlegemet for den sande årsags mystiske Lov« (*Samlede skrifter om Nichiren-skolens doktrin*, bind 2, s. 91).

Dette viser, at den mystiske Lov (*Nam-myoho-rengo-kyo*), som blev betroet Bodhisattva Overlegne Praksis, er læreren for Buddhaerne i de tre eksistenser og det Lovlegeme, som Shakyamuni Buddha praktiserede som den sande årsag til sin opnåelse af buddhatilstand. *Det femfoldige syn på den perfekte cirkel* anvender desuden udtrykket »*Myoho-rengo-kyo* praktiseret som virkelighed«, som også findes i *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* (*Hon-in-myō-shō*). Dette antyder, at Nikkō modtog *Hon-in-myō-shō* som en del af overleveringen.

Den fundamentale Lov, som Shakyamuni Buddha praktiserede som bodhisattva før sin oplysning, var den mystiske Lov – den Lov, der satte ham i stand til at blive Buddha. Nichiren præciserer dette i *Jordiske begær er oplysning*:

»Hvad er denne Lovs væsen? Det er intet andet end *Nam-myoho-rengo-kyo*« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1521).

Nam-myoho-renge-kyo er desuden ikke et upersonligt, abstrakt princip. Et abstrakt princip, der er løsrevet fra en personlig dimension, kan hverken virke i den virkelige verden eller udfylde rollen som »lærer«, der vejleder mennesker til oplysning. At *Nam-myoho-renge-kyo* betegnes som »alle Buddhaers lærer i de tre eksistenser«, viser, at den har en personlig karakter. I *Hundrede og seks artikler* står:

»Loven udbreder ikke sig selv; mennesker udbreder Loven. Derfor er både Loven og menneskene værdige til respekt« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 2200).

Kun når den mystiske Lov ledsages af en personlig dimension, åbenbarer den sin kraft til at frelse mennesker. Denne personlige karakter er iboende i *Nam-myoho-renge-kyo*. Nichiren siger i *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme* (Ongi-kuden):

»De uskabte tre legemer er *Lotussutraens* udøvere i Den Sene Tidsalder for Loven. De uskabte tre legemers hellige navn er *Nam-myoho-renge-kyo*« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1048).

Dette viser, at *Nam-myoho-renge-kyo* ikke blot er navnet på den fundamentale Lov, men også ærestitlen (det hellige navn) for den fundamentale Buddha, som legemliggør denne Lov. Eftersom *Nam-myoho-renge-kyo* er navnet på den fundamentale Buddha, udtrykkes denne Buddha som *Nam-myoho-renge-kyo* Den Således Komne. Den forener Lovens og personens aspekter og udtrykker enheden mellem personen og Loven.

Lotussutraen siger:

»Hvor sutrarullerne end er anbragt, dér findes hele Den Således Komnes legeme« (kapitlet Lovens lærer, moderne oversættelse, s. 363).

»Hvis man opretholder denne sutra, vil man besidde Buddhas legeme« (kapitlet Skattetårnet, moderne oversættelse, s. 393).

Disse passager illustrerer den gensidige identitet og uadskillelighed mellem personen og Loven: Loven er ét med personen og kan ikke eksistere adskilt fra personen. Denne tanke findes allerede i *Lotussutraen*. Tiantai Zhiyi forklarer dette således:

»At opretholde Loven er at besidde Buddhas legeme« (*Ord og sætninger i Lotussutraen, Taishō Tripiṭaka*, bind 34, s. 142).

Dengyō lærer ligeledes:

»Dengyō Daishi siger: »Tre tusinde riger i et enkelt livsøjeblik udgør selvnøydelseslegemet. Selvnøydelseslegemet er den Buddha, der overgår alle ydre fremtrædelsesformer for majestæt« (*Gohonzons sande aspekt*, s. 2087).

Læren om enheden mellem personen og Loven kan behandles fra forskellige synsvinkler. Dette skrift går ikke nærmere ind i emnet, men ét eksempel findes i indskriften på *Mandala-Gohonzon*: »*Nam-myoho-renge-kyo*, Nichiren (*Kaō*)«. Denne indskrift fremstiller enheden mellem personen og Loven på *Mandala-Gohonzon*. Eftersom Nichiren vågnede til *Nam-myoho-renge-kyo* og lærte menneskeheden denne fundamentale Lov, legemliggør Nichirens liv *Nam-myoho-renge-kyo*; dermed er enheden mellem personen og Loven virkeliggjort i ham.

Nichiren skriver desuden i *Svar til Kyō'ō*:

»Jeg har skrevet dette ved at gennemtrænge blækket med selve Nichirens sjæl. Tro på det.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1633).

Dette viser, at *Mandala-Gohonzon* visuelt fremstiller selve Nichirens liv, og at Nichiren og *Gohonzon* i deres væsen er ét og uadskillelige. Dette er endnu en dyb betydning af enheden mellem personen og Loven. Selv om enheden mellem personen og Loven er et væsentligt doktrinært begreb i Nichiren-buddhismen, nævner

Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai end ikke princippet og forklarer derfor heller ikke dets betydning. Udeladelsen af dette nøglebegreb er et af værkets væsentlige problemer.

Den fundamentale Lov, som muliggjorde alle Buddhaers oplysning, herunder Shakyamunis, er *Nam-myoho-renge-kyo*. Den fundamentale Buddha, der i sit væsen legemliggør *Nam-myoho-renge-kyo* – Den Således Komne med de uskabte tre legemer eller *Nam-myoho-renge-kyo* Den Således Komne – betegnes i *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen og Hundrede og seks artikler* som »Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme« (*Kuon-Ganjo Jijuyūshin*). Betegnelsen »selvnydelseslegeme« angiver en Buddha, der nyder erkendelsen af den oplysning, som er opnået gennem tidligere praksis; begrebet findes også i indiske Yogācāra-tekster såsom Cheng Wei Shi Lun (Afhandlingen om etableringen af bevidsthed alene). Betegnelsen blev vidt udbredt i den japanske Tendai-tanke om oprindelig oplysning (hongaku) og forekommer i Nichirens skrifter, blandt andet Om den relative overlegenhed mellem Shingon- og Tendai-skolerne og Svar til Shijō Kingo (Jiju Hōraku Gosho).

Begrebet *Kuon-Ganjo* (den begyndelsesløse oprindelse) betegner en dimension hinsides de fem hundrede støvpartikel-kalpaer, som beskrives i kapitlet Den Således Komnes livslængde på det bogstavelige teksts niveau. Det henviser ikke til et tidspunkt før de fem hundrede støvpartikel-kalpaer, men betyder »oprindelsen« eller »uden begyndelse eller ende«. Hvis det var et bestemt tidspunkt, kunne man spore endnu længere tilbage til et tidligere tidspunkt, hvilket ville stride mod betydningen af oprindelse. Det er derfor en fundamental fejl at forstå Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme som eksisterende på et bestemt tidspunkt før den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha.

Selv om betegnelsen *Kuon-Ganjo* ikke forekommer i Nichirens almindelige skrifter, findes lignende formuleringer som »oprindelsen til de fem hundrede støvpartikel-kalpaer« og »oprindelsen til *Kuon-Jitsujo*« i værker som *Den mystiske Lovs væsen, Buddhaernes enstemmige erklæring i de tre eksistenser om klassifikationen af lærdommene og om, hvilke der skal forkastes, og hvilke der skal opretholdes samt Om modtagelsen af De Tre Store Hemmelige Love*. Betegnelsen Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme (*Kuon-Ganjo Jijuyūshin*) er således en naturlig videreførelse af begreber i Nichirens almindelige skrifter og ikke en usædvanlig tanke. Eftersom Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme legemliggør *Nam-myoho-renge-kyo*, er det synonymt med de uskabte tre legemer og *Nam-myoho-renge-kyo* Den Således Komne.

Desuden lærer *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen og Hundrede og seks artikler*, at alle Buddhaer, som fremstilles i Shakyamunis lære gennem hele hans levetid, er respons-Buddhaer (ichidai ōbutsu), der fremtræder i overensstemmelse med de sansende væseners evner. Overleveringen siger eksempelvis:

»Fra det standpunkt, der er begrænset til respons-Buddhaens lære gennem hele hans levetid, er det doktrinære aspekt blot teoretisk. Hele *Lotussutraen*, både dens essentielle og foreløbige lære, repræsenterer derfor de teoretiske tre tusinde riger i et enkelt livsøjeblik. Inden for denne ramme hører kapitlet Den Således Komnes livslængde i den essentielle lære til de foreløbige lærdomme. Dette kaldes læren om høst (befrielse) i den bogstavelige overfladebetydning« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 2227).

På samme måde indeholder *Hundrede og seks artikler* et afsnit med overskriften »Respons-Buddhaens essentielle og foreløbige lære gennem hele hans levetid« og siger:

»For at gavne de sansende væsener, som modtog buddhatilstandens frø i den fjerne fortid, opnåede befrielse på Ørnetoppen og knyttede forbindelse til den mystiske Lov, iagttager de uskabte tre legemer de ni verdener med de tre slags øjne og de tre slags visdom fra det rene land med fredfyldt lys og manifesterer sig som en respons-Buddha for at udføre foreløbige lærdomme. Fordi den Mystiske lære fremlægges senere, må både *Lotussutraens* essentielle og foreløbige lære i dag forstås som foreløbige« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 2198).

Denne passage bekræfter udtrykkeligt, at selv den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha, som opnåede oplysning for fem hundrede støvpartikel-kalpaer siden i den fjerne fortid, er en respons-Buddha, der fremtrådte i overensstemmelse med de sansende væseners evner. Dette standpunkt afviser utvetydigt læren om Shakyamuni som den oprindelige Buddha.

Desuden hedder det i *Hundrede og seks artikler*:

»Det kapitel om Den Således Komnes livslængde, som jeg har realiseret i mig selv, henviser til den sande årsag skjult i sutraens dybder. Lærens herre for denne doktrin er ingen anden end mig selv.«

»Udtalelsen fremsat i tidens fjerneste begyndelse, »I hele himlen og på jorden er jeg alene værdig til ære,« henviser til Nichiren« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 2210).

Dette åbenbarer klart læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha og identificerer ham som den fundamentale Buddha fra den fjerneste begyndelse (*Kuon-Ganjo*).

Det må imidlertid understreges, at denne lære ikke var en vilkårlig opfindelse fra Nikkō-skolens side, men udtrykkeligt blev fremsat af Nichiren selv i talrige *Gosho*. (Jeg har undersøgt dette spørgsmål indgående i mit værk *En overvejelse af læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha: Spørgsmål til Miyata-tesen*.)

For eksempel siger Nichiren i *Valget af Tiden*:

»Nichiren er far og mor til den nuværende kejser, lærer for Nembutsu-tilhængere, Zen-praktiserende og Shingon-mestre og også deres hersker« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 173).

Denne passage fastslår eksplicit, at Nichiren besidder de tre dyder: lærer, hersker og forælder, og identificerer ham dermed som den Oprindelige Buddha. Ligeledes siger han i *Det kongelige palads*:

»Jeg siger dette, fordi jeg er far og mor til nationens hersker og lærer for alle levende væsener.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1548).

I *Brev til Hōren* skriver han:

»Man bør forstå, at en stor vismand eksisterer i dette land« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1431).

Udtrykket »stor vismand« (daishonin) er en anden betegnelse for en Buddha. Derfor er også denne passage en eksplicit erklæring om doktrinen om Nichiren som den Oprindelige Buddha.

Under Nikkōs levetid var den dominerende antagelse i Japans buddhistiske verden, at Shakyamuni Buddha var lærens herre. Som sådan var doktrinen om Nichiren som den Oprindelige Buddha en revolutionerende og chokerende idé, som ikke let blev accepteret. Følgelig synes Nikkō, som leder af den religiøse orden, at have undladt at hævde denne doktrin offentligt i skriftlige afhandlinger. De hemmelige transmissioner (*sōden-sho*) fra Nikkō-skolen såvel som *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme* blev betragtet som fortrolige tekster, hvis indhold ikke måtte afsløres – selv ikke i citatform.

Men i praksis demonstrerede Nikkōs tro klart en afvisning af doktrinen om Shakyamuni som den oprindelige Buddha og en bekræftelse af Nichiren som den Oprindelige Buddha. Nikkō omtalte konsekvent Nichiren som »Buddha« eller »vismanden«. Som det ses i hans skrifter, skriver han:

»Jeg bringer ærbødigt denne offergave foran vismandens ædle billede« (*Nikkō Shōnins samlede skrifter*, s. 155).

Nikkō bragte altid de gaver, han modtog, som offergaver foran billedet af Nichiren. Der findes ingen optegnelser om, at han nogensinde bragte offergaver foran et billede af Shakyamuni Buddha.

Endvidere, som tidligere nævnt, når han transskriberede *Mandala-Gohonzon*, indskrev Nikkō altid *Nam-myoho-rengo-kyo* med signaturen Nichiren (*Zaigohan*: med verifikationssegl). Han sørgede også for, at denne stil af indskription blev nøje opretholdt i hele Nikkō-skolen. Dette format afspejler Nikkōs tro på Nichiren som den fundamentale Buddha, der er ét med *Nam-myoho-rengo-kyo*.

Selv i Nikkōs levetid bekræftede hans fremtrædende disciple udtrykkeligt læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha (Nichiren Honbutsu-ron) i deres skrifter. En af de mest repræsentative skikkelser var Sanmi Nichijun (1294–1356), der tjente som den anden hovedlærer ved Omosu-seminariet. I *Den mundtlige optegnelse om overleveringen af Lovens arv (Hon-in-myō Kuketsu)* siger Nichijun:

»Det Oprindelige Evige Selvnnydelseslegeme (*Kuon-Ganjo Jijuyūshin*) skal identificeres som Nichiren Daishonin, Buddhaen for den sande årsag, som legemliggøres i ordene »Jeg praktiserede oprindeligt bodhisattvaens vej.« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 2, s. 83).

Dette fastslår klart doktrinen om Nichiren som den fundamentale Buddha (*Kuon-Ganjo Jijuyūshin*). Ydermere erklærer Nichijun i sin Edserklæring (Seimon): »Nichiren Shōnin er hele *Gohonzon*« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 2, s. 28), hvilket bekræfter doktrinen om enheden mellem personen og Loven, hvor Nichiren er den fuldstændige legemliggørelse af *Mandala-Gohonzon*.

Nichigen (日眼), den 5. øverstepræst ved Fuji Myōrenji-templet og søn af Nanjō Tokimitsu, siger desuden i Nedskrevne lærdomme om afhandlingen *Om at tilbagevise de fem præster* (Gonin Shoha Shō Kikigaki):

»Buddhaen Kong Vældig Lyd og Shakyamuni er foreløbige Buddhaer. Aldrig Ringeagtende og Nichiren er de Oprindelige Buddhaer. Buddhaen Kong Vældig Lyd og Shakyamuni er forbigående Buddhaer med de 32 kendetegn og 80 karakteristika og er underlagt forgængelighed. Aldrig Ringeagtende og Overlegne Praksis er derimod de Oprindelige Buddhaer med evig eksistens, som alene fremtræder på navnets stadium og med den indledende tro« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 4, s. 1).

Her udtrykker Nichigen klart Nichirens overlegenhed i forhold til Shakyamuni og bekræfter læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha, mens Shakyamuni placeres som en foreløbig Buddha.

Ud over disse skikkelser findes læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha også i skrifter og handlinger fra andre fremtrædende disciple af Nikkō, herunder Nissen (en af Nikkōs seks direkte disciple, også kendt som *Honroku*), grundlæggeren af Sanuki *Honmonji*-templet; Nichidō, den 4. øverstepræst for Taisekiji-templet; samt Nichiman, oldebarn af Abutsu-bō.

Eftersom mange af Nikkōs ledende disciple tydeligt forkyndte læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha, er det uigendriveligt, at læren om Nichiren som den fundamentale Buddha eksisterede i Nikkō-skolen helt fra begyndelsen.

Læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha fortsatte som en fundamental lære i Nikkō-skolen og blev overleveret til senere generationer. Nichiu (1402–1482), Taisekiji-templets 9. øverstepræst, regnes for den første, der i sin egenskab af øverstepræst offentligt fremsatte denne lære. I *Om formalia (Kegishō)* siger Nichiu:

»Hvad angår hengivelsesobjektet (*Gohonzon*) i vores skole, er det udelukkende Nichiren Shōnin.« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 1, s. 65).

Her fastslår han, at kun Nichiren er person-hengivelsesobjektet, og afviser Shakyamuni som hengivelsesobjekt. Han siger videre:

»I Shakyamunis levetid fandtes der disciple, som havde elimineret illusioner og opnået indsigt. Ikke desto mindre ophøjer vores skole ikke Shakyamuni, som underviste disse disciple, som *Gohonzon*.« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 1, s. 78).

Med denne erklæring forkaster Nichiu utvetydigt læren om Shakyamuni som den oprindelige Buddha og bekræfter udelukkende hengivelse til Nichiren.

Selv inden for Nikkō-linjen forbliver læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha et urokkeligt princip i Hota Myōhonji-templets tradition, som adskilte sig fra Fuji-skolen (Taisekiji-linjen). Myōhonji-templet blev grundlagt af Nichigō, discipel af Nikkō og Nichimoku. For eksempel bekræfter Nichiyō (1436–1514), den 11. øverstepræst for Myōhonji-templet, klart betydningen af *Mandala-Gohonzon* og læren om enheden mellem personen og Loven i sit værk *Udkast om principper etableret af seks præster*. Han skriver:

»Den hidtil usete Store Mandala er hengivelsesobjektet for Den Sene Tidsalder for Loven. Dette hengivelsesobjekt er ingen anden end Vismanden selv. *Gohonzons* fundamentale betydning åbenbares i inskriptionen »*Nam-myoho-rence-kyo*, Nichiren (*Kaō*)«, mens Shakyamuni, Mange Skatte, de fire bodhisattvaer, Brahmā og Indra alle fremtræder som underordnede manifestationer af det oprindelige hengivelsesobjekt. Derfor er selve indskrivningen af signaturen af afgørende betydning« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 4, s. 71).

Denne passage siger udtrykkeligt, at *Gohonzons* kernevæsen er »*Nam-myoho-rence-kyo*, Nichiren (*Kaō*)«, mens Shakyamuni, Mange Skatte og de øvrige skikkelser blot er underordnede væsener, der udgår derfra.

Endvidere er det bemærkelsesværdigt, at *Udkast om principper etableret af seks præster* citerer *Hundrede og seks artikler*. Specifikt refererer det til følgende passage:

»I den endelige dom refererer ordene: »Jeg alene er æret i hele himlen og på jorden siden den fjerneste begyndelse af tid« til Nichiren. Dog, i betydningen Kuon (evig), er dette det oprindelige; i den nuværende tidsalder er det midlertidigt. Nichiren er hengivelsesobjektet, der evigt udfører virkningen af at føre alle væsener til oplysning gennem de tre eksistenser.« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 4, s. 67, citerer *Hundrede og seks artikler*, s. 2210).

Hundrede og seks artikler blev overdraget af Nikkō til Nichimoku, Nichizon, Nichijun og andre. Det faktum, at Nichiyō citerer fra *Hundrede og seks artikler*, bekræfter, at denne tekst blev overleveret inden for Hota Myōhonji-templet, grundlagt af Nichigō, discipel af Nichimoku.

Nichiyōs discipel, Nichiga (1508–1586), den 14. øverstepræst for Myōhonji-templet, understregede også kraftigt både læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha og princippet om enheden mellem personen og Loven. I *Observationer om officielle udtalelser* skriver han:

»Vismanden Nichiren er hengivelsesobjektet inden for udbredelsen i Den Sene Tidsalder for Loven og De Tre Store Hemmelige Love. Man må dybt reflektere over læren om enheden mellem personen og Loven.« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 4, s. 92).

Desuden fastslår Nichiga i Uddrag af *Hengivelsesobjektet for iagttagelse af sindet*:

»Hengivelsesobjektet er »*Nam-myoho-rence-kyo*, Nichiren«. Det er af allerstørste betydning at tro og forstå, at både denne *Daimoku* og Stormesteren [Nichiren] er den fundamentale Buddha for den sande årsag (*hon-in-myō*) og alle Buddhaers sande identitet i de ti retninger og de tre eksistenser« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 4, s. 179).

I samme værk, Uddrag af *Hengivelsesobjektet for iagttagelse af sindet*, siger Nichiga endvidere:

»Fra den fjerne fortid for fem hundrede støvpartikel-kalpaer siden og frem til nutiden tilhører respons-Buddhaens samlede undervisningsvirksomhed gennem hele hans levetid den foreløbige lære (*shakumon*)« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 4, s. 171).

Her bekræfter Nichiga udtrykkeligt læren om, at respons-Buddhaens samlede undervisningsvirksomhed gennem hele hans levetid er foreløbig, således som det læres i *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen og Hundrede og seks artikler*.

Læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha er ikke blot Taisekiji-templets, men hele Nikkō-skolens fundamentale lære, med undtagelse af Nichizon-linjen (Kyoto Yōbōji-templets skole), som fremstillede et billede af Shakyamuni Buddha. Læren fremmer imidlertid ikke den eksklusive eller autoritære idé, at kun Nichiren er den fundamentale Buddha. Som Nichiren selv siger i *Den mystiske Løvs væsen*:

»Buddhaen, som er lotusens væsen i kapitlet Den Således Komnes livslængde i de essentielle lærdomme, og som legemliggør de uskabte tre legemer – som både er subjekt og objekt, land og legeme, form og sind, væsen og funktion – findes blandt mine disciple og lægtilhængere« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 617).

Dette udtrykker tanken om, at alle, som opretholder den mystiske Lov, manifesterer sig som den fundamentale Buddha, der besidder de uskabte tre legemer. Endvidere står der i Arven efter livets ultimative Lov:

»Den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha, *Lotussutraen*, som gør det muligt for alle mennesker at opnå oplysning, og vi, de sansende væsener – alle tre er fuldstændigt uden forskel. At forstå dette og recitere *Nam-myoho-renge-kyo* er det, der menes med arven efter livets ultimative Lov« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1774).

Dette bekræfter, at Buddha, Loven og de sansende væsener i deres grundlæggende væsen er ét og lige. Forestillingen om et ophøjet væsen med ekstraordinære fysiske træk, som beskrevet i sutraerne, er blot en begrebsmæssig konstruktion og udgør ikke en virkelig Buddha. I stedet er den sande Buddha det almindelige menneske, der omfavner den mystiske Lov. Denne filosofi, kendt som *bonpu-sokugoku* (almindelige menneskers umiddelbare opnåelse af buddhatilstand), er kernen i Nichiren-buddhismen. Buddhaen eksisterer ikke uden for en selv; den er iboende i ens eget liv. Nichiren understreger dette i *Gohonzons sande aspekt*:

»Du må aldrig søge denne *Gohonzon* uden for dig selv. *Gohonzon* findes kun i det kødelige hjerte hos os almindelige mennesker, som omfavner *Lotussutraen* og reciterer *Nam-myoho-renge-kyo*. Dette er, hvad der menes med »sindets sande aspekt, den niende bevidstheds konge, og det sande virkelighedsrige.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 2088).

Senere blev Nikkō-linjens lære yderligere forfinet gennem den doktrinære systematisering, som blev foretaget af Nichikan, Taisekiji-templets 26. øverstepræst. I Kommentarer til *Hengivelsesobjektet for iagttagelse af sindet* skriver Nichikan:

»Vores almindelige menneskelegeme, idet vi træder ind på Buddhaens vej fra den fjerneste begyndelse, er i sin helhed Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme fra tidens fjerneste begyndelse.« (*Nichikan Shōnins samlede skrifter*, s. 488).

»Hvis vi blot et øjeblik omfavner *Gohonzon*, bliver vores eksistens i sin helhed den ultimative opfyldelse af de uskabte tre legemer.« (*ibid.*, s. 489).

Nichikan erklærer desuden i Kommentarer til *Den mystiske Løvs væsen*:

»Styrket af den mystiske Lov manifesterer vi os som ingen anden end Nichiren Daishonin, grundlæggeren« (*ibid.*, s. 676).

Dette erklærer tydeligt, at alle, som omfavner den mystiske Lov, afslører den samme livstilstand som Nichiren, den fundamentale Buddha.

Dermed er læren om Nichiren som Den Oprindelige Buddha ikke en diskriminerende opfattelse, der placerer Nichiren i en eksklusiv eller privilegeret autoritetsposition. Snarere er det en erklæring om alle menneskers værdighed og lighed, som hævder, at enhver iboende besidder Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme og kan opnå samme livstilstand som Nichiren. (Selvom alle mennesker er lige i essens, er det naturligt, ud fra perspektivet om roller og positioner, at Nichiren, som den første til at udbrede *Nam-myoho-rence-kyo*, er mentoren, mens andre er disciple).

Dog ignorerer *Læremæssige Grundprincipper* fuldstændigt centrale doktrinære kilder såsom *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* og *Hundrede og seks artikler*, og nævner dem ikke engang. Det anvender slet ikke betegnelsen Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme. Skønt det nominelt omtaler Nichiren som den oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven, mangler det perspektivet, der anerkender ham som den fundamentale Buddha. Desuden indtager det ikke en holdning, der betragter den fysisk prydede Shakyamuni Buddha som en foreløbig Buddha. I stedet positionerer det Nichiren blot som Shakyamunis sendebud og placerer Shakyamuni over ham.

Denne tilgang benægter i virkeligheden Nikkō-skolens traditionelle doktrin og antyder en tendens til at fjerne sig fuldstændigt fra Nikkōs arvelinje.

(8) Fuji-skolens degeneration

① Præsteskabets korruption og forfald

Efter Nikkō og Nichimokus bortgang i 1333 blev Nikkō-skolen organisatorisk opsplittet, idet templer som Hota Myōhonji, Kyoto Yōbōji, Nishiyama *Honmonji*, Kitayama *Honmonji* og Koizumi Kuonji brød ud fra Taisekiji-templet. Inden for Fuji-skolen (dvs. Taisekiji-linjen), som forblev hovedgrenen, skred korruptionen blandt præsterne frem i takt med, at den religiøse organisation stabiliseredes, hvilket førte til en afvigelse fra Nichirens og Nikkōs ånd. Et slående eksempel er en hændelse med den 9. øverstepræst, Nichiu. Mens han var bortrejst på udbredelsesrejser, solgte tre højtstående præster, som var blevet tilbage for at lede, egenhændigt selve Taisekiji-templet, hvilket gjorde templet til et sted for bagvaskelse af Loven i seks år. Da Nichiu vendte tilbage, formåede han at tilbagekøbe det for tyve kan guld (Ushi Monogatari Chōmonshō Kaseki-Jō, *Fuji-skolens essentielle værker*, bind 1, s. 185).

I Edo-perioden blev det under den 17. øverstepræst Nissei berettet, at mange af Taisekijis øverstepræster solgte tempelskatte for personlig vinding (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 8, s. 59). Ifølge den 59. øverstepræst Nichikō solgte en højtstående præst i begyndelsen af Meiji-perioden, under den 55. øverstepræst Nippu, kobbretagstenene fra den femetagers pagode og erstattede dem med bliktag, mens andre munke hengav sig til fornøjelser på tempelområdet. Situationen var forværret i en sådan grad, at selv nogle af templets filialtempler manglede abbeder (*Daibyakurenge*, december 1956).

I nyere tid blev den 67. øverstepræst Nikkens hensynsløse udskjelser almindeligt kendt. Nikken, som med magt ekskommunikerede Soka Gakkai, blev blandt andet kritiseret for overdådige ferieophold på eksklusive kroer og overdreven underholdning. Disse hændelser viser, at mange af Taisekiji-templets præster havde mistet deres oprigtige tro og i stedet betragtede buddhismen som et middel til at tilfredsstille deres egoistiske begær.

Desuden var fraktionsstridigheder udbredte ved Taisekiji-templet. I 1926 (Taishō 15) blev der under valget af en ny øverstepræst indgivet en retslig klage med påstand om trusler mod den tidligere øverstepræst, hvilket førte til, at mange præster blev afhørt af politiet. Taisekiji-linjen var opslugt af korruption og interne stridigheder, mistede sin udbredelsesånd og blev efterhånden forvandlet til en sekt, der udelukkende koncentrerede sig om begravelsebuddhisme. Som følge heraf stagnerede dens religiøse indflydelse sammenlignet med de andre grenes. Ifølge en undersøgelse foretaget af Indenrigsministeriet i 1904 (Meiji 37) havde Fuji-skolen kun 87 templer, 47 fastboende præster og færre end 30.000 troende, hvilket gjorde den til en mindre religiøs organisation med ringe vækst.

② Dannelsen af læren om øverstepræstens absolutte autoritet

En anden betydelig afvigelse, som opstod i Fuji-skolen, var udviklingen af en lære, der anså Taisekiji-templets øverstepræst som absolut autoritet, og som identificerede øverstepræsten med *Gohonzon*. Denne lære, som kan beskrives som »tro på øverstepræsten«, blev først fremført af Sakyo Nikkyō (日教; 1428–ukendt), en discipel af den 9. øverstepræst, Nichiu. Han tilhørte oprindeligt Nichizon-linjen (Kyoto Yōbōji-templet), før han blev overført til Fuji-skolen. Nikkyō udtalte:

»*Gohonzons* væsen eksisterer i den nuværende øverstepræst. At møde denne øverstepræst svarer til at møde helgenens (Nichirens) reinkarnation, som er genopstået i denne verden.« (*Fuji-skolens essentielle værker*, bind 2, s. 309). Han erklærede videre:

»Når man møder tidens øverstepræst, møder man Den Oprindelige Buddha.« (*ibid.*, s. 329).

Ingen før Nikkyō havde nogensinde fremlagt en lære om tro på øverstepræsten. Baggrunden for Nikkyōs formulering af denne usædvanlige lære ligger i forholdene efter Nichius embedsperiode. I 1482 blev den 12.

øverstepræst, Nicchin, udnævnt som øverstepræst i Taisekiji-templet i en alder af kun tretten år. Han var med andre ord en *chigo kanzu* – en barne-øverstepræst. Dette markerede begyndelsen på en periode på cirka hundrede år, hvor børn – og ikke færdiguddannede munke – blev udnævnt som øverstepræster i Taisekiji.

Som trettenårig var et barn endnu ikke blevet formelt ordineret og befandt sig stadig i *chigo*-stadiet (før-novice). Naturligvis kunne han endnu ikke have tilegnet sig avanceret buddhistisk lære, og han havde heller ikke de nødvendige evner til at lede en religiøs organisation, som strakte sig fra Tohoku til Kyushu på nationalt plan. For at styrke sammenhængskraften i det religiøse fællesskab udformede Nikkyō en lære, der fastslog, at uanset om øverstepræsten var et barn, skulle de troende ubetinget adlyde hans direktiver. Han udviklede således læren om absolut tro på øverstepræsten, hvor øverstepræsten selv blev betragtet som identisk med *Gohonzon*.

Det siger sig selv, at en sådan lære om øverstepræstens absolutte autoritet udgør en alvorlig afvigelse fra Nikkōs lære. I *Nikkōs seksogtyve formaninger* fastslår Nikkō klart:

»Selv hvis man er tidens øverstepræst, må han ikke følges, hvis han udformer doktriner, der er i modstrid med buddhismen.« (*Nichiren Daishōnin Gosho Zenshū*, ny udgave, s. 2196).

Denne lære af Nikkō er det diametralt modsatte af troen på øverstepræsten. Ikke desto mindre er læren om tro på øverstepræsten, som Nikkyō arbitrært konstruerede for at retfærdiggøre øverstepræstens autoritet, i Taisekiji-templets historie ofte blevet brugt som et redskab til at gennemtvinge underkastelse. I nyere tid, da Nichiren Shoshu ekskommunikerede Soka Gakkai, anvendte sekten netop denne lære om øverstepræstens absolutte autoritet som grundlag for sin handling og hævdede, at det var uacceptabelt for Soka Gakkai at modsætte sig øverstepræstens ordrer. Uden at give mulighed for dialog eller at høre Soka Gakkais forklaring blev ekskommunikationen udført ensidigt, hvilket illustrerer den autoritære karakter af denne lære.

③ Fiktionen om *Dai-Gohonzon* for helligdommen for den essentielle lære

En af Fuji-skolens (Taisekiji-templets linje) keredoktriner er troen på den såkaldte *Dai-Gohonzon* for helligdommen for den essentielle lære som det fundamentale hengivelsesobjekt. Denne *Dai-Gohonzon* siges at være indskrevet af Nichiren den 12. oktober 1279 (Kōan 2) og er i dag anbragt i Taisekiji-templet. Det er en stor *Mandala-Gohonzon* af træ. Nyere forskning har imidlertid vist, at denne *Dai-Gohonzon* ikke blev indskrevet direkte af Nichiren selv. Det er derimod næsten endeligt fastslået, at den blev udformet efter den *Gohonzon*, som Nichiren oprindeligt fremstillede den 9. maj 1280 (Kōan 3) og skænkede til Nichizen, en af Nikkōs disciple og en af hans seks hoveddisciple (*Honroku*). Denne kopi blev senere fremstillet og anbragt i Taisekiji-templet på lægtilhængernes initiativ (*Hokkekō*), enten under den 6. øverstepræst Nichiji (日時) eller den 8. øverstepræst Nichiei (Akihiko Kinbara, *Nichiren og overleveringen af Gohonzon*). At indskriften »*Nam-myoho-renge-kyo*« på *Dai-Gohonzon* og den *Gohonzon*, der blev skænket til Nichizen, har identisk skriftform og identiske proportioner, underbygger stærkt denne konklusion.

Dai-Gohonzon omtales hverken i Nichirens skrifter, i de seks ældste præsters optegnelser, hos Nikkōs direkte disciple eller i de nedskrevne mundtlige overleveringer fra den 9. øverstepræst Nichiu. Den første kendte omtale findes i 1561, under den 13. øverstepræst Nichiins embedsperiode. Oprindeligt blev den anset for at være fremstillet af lægtilhængere. Med tiden opstod der imidlertid en overlevering om, at Nichiren selv havde indskrevet den, og denne tro slog gradvis rod i hele Fuji-skolen. Fra da af blev *Dai-Gohonzon* fremhævet som grundlag for at hævde Fuji-skolens overlegenhed over andre Nichiren-skoler. Læren om, at Nichiren personligt indskrev *Dai-Gohonzon* for helligdommen for den essentielle lære, blev almindeligt accepteret blandt både præster og lægtilhængere i Fuji-skolen. Historisk set er den imidlertid en fiktion, der blev konstrueret for at hævde Fuji-skolens overlegenhed.

④ Misbrug af ritualpraksis og diskrimination mellem præster og lægfolk

Under Edo-perioden, da Tokugawa-shogunatet indførte tempelregistreringssystemet (terauke-seido), blev det ulovligt at udbrede buddhismen frit. Som følge heraf mistede hele det japanske buddhistiske samfund sin dynamik og blev gradvist forvandlet til en religion centreret omkring begravelsesritualer. Templer under Taisekiji-linjen var ingen undtagelse fra denne udvikling. I dette miljø blev der lagt stadig større vægt på begravelsesritualer og andre ceremonielle praksisser (kegi), hvilket førte til en voksende autoritær holdning blandt præsteskabet og styrkede skellet mellem præster og lægfolk.

Ritualer såsom at lade en præst fungere som ceremonimester (dōshi) ved lægfolks begravelser, tildeling af posthume buddhistiske navne (kaimyō) og brugen af trætavler (tōba) indskrevet af præster som mindeoffer blev alle almindelige først efter Edo-perioden. Ingen af disse praksisser eksisterede på Nichirens eller Nikkōs tid. Ikke desto mindre hævdede Taisekiji-linjen fejlagtigt, at sådanne ritualer var iboende i Nichiren-buddhismen, og vildledte derved tilhængerne ved at anvende disse ceremonier som kontrolredskaber over for lægfolket.

⑤ Tilpasning til den politiske magt

Et aspekt af Fuji-skolens forandring i forhold til Nikkōs tid var dens stigende tendens til at tilpasse sig den politiske autoritet. Efter Nichirens bortgang beordrede Kamakura-shogunatet de Nichiren-relaterede religiøse grupper, sammen med andre buddhistiske sekter, til at udføre bønner for mongolernes underkastelse og statens sikkerhed. Ordren blev ledsaget af truslen om ødelæggelse af templerne ved afslag. De Fem Ældste Præster adlød lydigt denne befaling. Nikkō nægtede imidlertid at udføre sådanne bønner sammen med de andre sekter.

Nikkō underkastede sig ikke den politiske magt; tværtimod irettesatte han gentagne gange både shogunatet og kejserhoffet. Dette fulgte naturligvis traditionen for national irettesættelse (kokushu kangyō), som Nichiren selv praktiserede fra tidspunktet for *Om at etablere den korrekte lære for fred i landet* og indtil sine sidste år. Men praksissen med national irettesættelse blandt øverstepræsterne i Taisekiji-templet ophørte med den 9. øverstepræst Nichiu. Efter Nichiu forsvandt holdningen om at opretholde en spænding i opposition til politisk magt, og under Sengoku-periodens uro opstod en tendens til at tilpasse sig den politiske magt for at opretholde den religiøse orden.

I Edo-perioden styrkede Taisekiji-templet sine forbindelser til Tokugawa-shogunatet. Det modtog beskyttelse fra Tokugawa Ieyasus adoptivdatter Keidai-in samt fra Ten'ei-in, den sjette shogun Tokugawa Ienobus officielle gemalinde. Denne tilbøjelighed til politisk tilpasning blev endnu stærkere fra Meiji-perioden og fremefter. Taisekiji-templet samarbejdede aktivt med regeringens ekspansionskrige. Under den russisk-japanske krig afholdt den 56. øverstepræst Nichiō eksempelvis en stor bønneceremoni for sejr over Rusland og til kejsermagts forherligelse. De offergaver, der blev indsamlet ved ceremonien, blev derefter doneret til regeringen som militære midler.

Under Shōwa-æraen fortsatte denne tendens. Da Stillehavskrigen brød ud, udsendte den 62. øverstepræst Nikkyō (日恭) en instruks til præsteskabet, hvor han erklærede: »I dag har Hans Majestæt højtideligt udsendt den kejserlige krigserklæring mod USA og Storbritannien. Jeg er fyldt med ærefrygt, ærbødighed og dyb rørelse.« Med denne erklæring søgte han at styrke krigsånden. Desuden bidrog Taisekiji-templet aktivt til krigsindsatsen ved at stille sine bygninger og tempelklokker til rådighed for militæret. På denne måde fortsatte det sin støtte til krigen. Det skal bemærkes, at Taisekiji-skolen formelt antog navnet Nichiren Shoshu i 1912 (Meiji 45).

(9) Nichikans systematisering af doktrinerne

Som tidligere nævnt opstod der efter Nikkōs bortgang mange afvigelser i Fuji-skolen fra Nichirens og Nikkōs ånd. Den fundamentale lære om Nichiren som den fundamentale Buddha – Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme – der i sit væsen er ét med *Nam-myoho-renge-kyo*, forblev imidlertid uændret. Det var Nichikan (1665–1726), Taisekiji-templets 26. øverstepræst i midten af Edo-perioden, der organiserede og systematiserede denne fundamentale lære.

Nichikan skrev kommentarer, kaldet Mondan, til vigtige *Gosho* og sammenstillede det systematiske doktrinære værk *Skrifterne i seks bind* (Rokkan-shō), som omfatter Den trefoldige hemmelige lære, Betydningerne skjult i dybderne, Fortolkning af teksten ud fra dens essentielle betydning, Læren for Den Sene Tidsalder for Loven, *Denne skoles praksis* og Denne skoles tre klæder. Han ordnede ikke blot de lærdomme, der indtil da var blevet overleveret i Fuji-skolen – herunder *Gosho*, de hemmelige overleveringstekster som *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* og *Hundrede og seks artikler*, Nikkōs og hans direkte disciples, såsom Sanmi Nichijuns, lære samt den 9. øverstepræst Nichius og Hota Myōhonji-templets Nichiyōs og Nichigas doktriner – men systematiserede også Fuji-skolens doktrinære ramme gennemgribende.

Som belæg for sine påstande henviste Nichikan aktivt til overleveringsskrifterne og *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme*. Disse skrifter var traditionelt ikke blevet offentliggjort uden for linjen. *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen* og *Hundrede og seks artikler* var imidlertid allerede blevet citeret af Sakyo Nikkyō i Mukasa-shō (1484), og *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme* var blevet omtalt af Enmyō-in Nitchō (日澄) fra Rokujō-linjen, som fastholdt læren om enheden mellem den foreløbige og den essentielle lære, i Hokke Keiun-shō (1492). I anden halvdel af det 15. århundrede blev indholdet af Nikkō-linjens overleveringer således stadig mere kendt både inden for og uden for skolen. På Nichikans tid var der ikke længere behov for at holde disse skrifter hemmelige. Han valgte i stedet aktivt at offentliggøre dem og anvende dem som doktrinært belæg for Nikkō-linjens lære.

Nichikans tankegang dækker et bredt spektrum af emner, men en af dens kendetegnende egenskaber er hans betoning af sondringen mellem den bogstavelige overfladebetydning og den betydning, der er skjult i dybderne af *Lotussutraen*, samt skellet mellem høst og såning (*shudatsu-sōtai*). Med henvisning til *Skrifterne i seks bind* udtaler Nichikan:

»Shakyamuni er lærens herre for høsten, mens grundlæggeren Nichiren er lærens herre for såningen. Derfor kaldes han lærens herre for den sande årsag« (*Skrifterne i seks bind*, s. 89).

Med hensyn til De Tre Store Hemmelige Love opstillede Nichikan en doktrinær sondring inden for hengivelsesobjektet for den essentielle lære (*Honmon no Honzon*) og inddelte det i to aspekter: Dharma-hengivelsesobjektet (*Hō-Honzon*) og person-hengivelsesobjektet (*Nin-Honzon*). Han definerede *Gohonzon*, fremstillet som en kalligrafisk mandala med indskriften *Nam-myoho-renge-kyo*, som Dharma-hengivelsesobjektet og identificerede Nichiren, der åbenbarede *Gohonzon*, som person-hengivelsesobjektet. Endvidere fremhævede han princippet om enheden mellem personen og Loven (*Ninpō-ikka*) og sagde:

»Selve grundlæggeren Nichirens legeme er i sin helhed den Store Mandala, som legemliggør de ti verdners gensidige besiddelse« (*Skrifterne i seks bind*, s. 177).

Dermed fremhævede Nichikan enheden mellem Dharma-hengivelsesobjektet og person-hengivelsesobjektet og understregede, at Nichiren-buddhismens hengivelsesobjekt i sit væsen består i enheden mellem *Gohonzon* og Nichiren selv.

Med hensyn til Nichirens placering som person-hengivelsesobjektet (*Nin-Honzon*) er forestillingen om, at han er Bodhisattva Overlegne Praksis' genfødsel, blot en hensigtsmæssig og ydre rolle til vejledning af mennesker, mens

hans sande indre erkendelse er Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme (*Kuon-Ganjo Jijuyūshin*) (*Skriverne i seks bind*, s. 86). Identifikationen af Nichiren som Bodhisattva Overlegne Praksis er blot et hensigtsmæssigt middel til at lede mennesker, mens hans sande og endelige indre tilstand er den fundamentale Buddha, der i sit væsen er ét med *Nam-myoho-renge-kyo* – den fundamentale Lov, som gjorde Shakyamuni i stand til at opnå buddhatilstand. Ud fra dette standpunkt siger Nichikan:

»Hvis vi følger den betydning, der er skjult i dybderne, er den sande virkning stadig det selvnydelseslegeme, der opnås ved at ophøje en respons-Buddha inden for den foreløbige lære til vejledning af andre (*keta*). Dette er imidlertid ikke Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme i den oprindelige tilstand og egen praksis (*jigyō*). [...] Den sande virkning er stadig en foreløbig Buddhas opnåelse af buddhatilstand med henblik på at vejlede andre« (*Skriverne i seks bind*, s. 97).

Nichikan konkluderer således, at selv den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha er en respons-Buddha, der fremlægges i overensstemmelse med de sansende væseners evner, og derfor en foreløbig Buddha.

Med hensyn til Lovens hengivelsesobjekt fastholder Nichikan det doktrinære standpunkt, som Nikkō etablerede – at Den Store Mandala er Lovens hengivelsesobjekt – og siger:

»Den Store Mandala er i sandhed Lovens hengivelsesobjekt« (*Skriverne i seks bind*, s. 173),

mens han samtidig beslutsomt afviser at indføre statuer af Shakyamuni Buddha.

Med hensyn til recitationen af *Daimoku* for den essentielle lære (*Honmon no Daimoku*) siger Nichikan:

»At tro på hengivelsesobjektet for den essentielle lære (*Honmon no Honzon*) og recitere *Nam-myoho-renge-kyo* – dette kaldes *Daimoku* for den essentielle lære (*Honmon no Daimoku*)« (*Skriverne i seks bind*, s. 107).

Dette betyder, at det ikke udgør *Daimoku* for den essentielle lære blot at recitere *Nam-myoho-renge-kyo* over for fejlagtige objekter som en statue af Shakyamuni eller guddommen Kishimōjin, sådan som det sker i Minobu-skolen. *Daimoku* for den essentielle lære kan ikke etableres uafhængigt af hengivelsesobjektet for den essentielle lære; korrekt tro på det sande hengivelsesobjekt er en forudsætning. Det sted, hvor man opretholder troen på hengivelsesobjektet og praktiserer *Daimoku* for den essentielle lære, er desuden helligdommen for den essentielle lære (*Honmon no Kaidan*). Hengivelsesobjektet for den essentielle lære er derfor grundlaget for hele systemet af De Tre Store Hemmelige Love. Det princip, som forener De Tre Store Hemmelige Love, er Den Ene Store Hemmelige Lov (*Ichī-dai-hihō*), og Nichikan siger:

»Den Ene Store Hemmelige Lov er intet andet end hengivelsesobjektet for den essentielle lære« (*Skriverne i seks bind*, s. 118).

Således fastlægger han hengivelsesobjektet som den rod, hvorfra De Tre Store Hemmelige Love får deres betydning.

Med hensyn til helligdommen for den essentielle lære definerer Nichikan den i to aspekter: »princippets helligdom« (*Gi no Kaidan*) og »virkelighedens helligdom« (*Ji no Kaidan*). Han forklarer, at ethvert sted, hvor Den Store Mandala er anbragt, bliver princippets helligdom (*Skriverne i seks bind*, s. 98). Han siger desuden, at virkelighedens helligdom betegner den helligdom, som vil blive oprettet, når *Kosen-rufu* – den verdensomspændende udbredelse af *Nam-myoho-renge-kyo* – er virkeliggjort, sådan som det fremgår af *Om modtagelsen af De Tre Store Hemmelige Love*.

I Nichiren-buddhismen er helligdommen for den essentielle lære ikke et sted, hvor præster meddeler forskrifter, sådan som på traditionelle buddhistiske ordinationsplatforme. Den betegner derimod et sted, hvor alle mennesker kan praktisere buddhismen. Ethvert sted, hvor Den Store Mandala er anbragt, og hvor udøverne helliger sig recitationen af *Daimoku*, legemliggør derfor kernen i helligdommen for den essentielle lære.

Desuden står der i *Om modtagelsen af De Tre Store Hemmelige Love*, at Nichiren siger:

»Helligdommen etableres, når nationen og buddhismen er i harmoni, når buddhismen stemmer overens med nationen, og når herskeren og hans undersåtter sammen opretholder De Tre Store Hemmelige Love i den essentielle lære. Dette skal følge forbilledet med Kong Besidder af Dyd og munken Erkendelse af Dyd og overføre dette forbillede til den onde og urene fremtidige tidsalder i Den Sene Tidsalder for Loven. Når det kejserlige dekret og regeringens proklamation er udstedt, skal en helligdom etableres på det mest ophøjede og rene sted, der ligner den rene jord på det hellige Ørnetindebjerg. Vi må afvente det rette tidspunkt. Dette er det, der menes med virkelighedens helligdom« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1387).

Her fremsætter Nichiren etableringen af Helligdommen som et fremtidigt mål, adskilt fra det almindelige begreb om en ordinationsplatform. Nichikans doktrin om virkelighedens helligdom er fuldt ud i overensstemmelse med denne udtalelse fra Nichiren.

I Læren for Den Sene Tidsalder for Loven tilbageviste Nichikan desuden læren om at recitere alle *Lotussutraens* otteogtyve kapitler (læren om fuldstændig sutrarecitation) og læren om at opstille statuer af Shakyamuni Buddha (læren om billeddyrkelse). Begge var blevet fremsat af Nisshin (1508–1576), den 19. øverstepræst ved Yōbōji-templet. Baggrunden for denne tilbagevisning var, at personer fra Nichizon-linjen ved Kyoto Yōbōji-templet fra den 15. øverstepræst Nisshōs (日昌) til den 23. øverstepræst Nikkeis embedsperiode virkede som øverstepræster ved Taisekiji-templet (1596–1692). Fuji-skolens grundlæggende lære blev overordnet set opretholdt i denne periode, men elementer fra Yōbōji-linjens lære påvirkede undertiden Fuji-skolens undervisning. At præster med tilknytning til Yōbōji blev udnævnt til øverstepræster ved Taisekiji, skyldtes hovedsagelig økonomiske hensyn: Yōbōji-templet blomstrede på dette tidspunkt, og dets ressourcer blev anvendt til at opretholde Taisekiji.

Blandt disse præster hældte den 17. øverstepræst, Nissei, til doktrinen om billeddyrkelse og gik endda så vidt som til at opstille statuer af Shakyamuni Buddha i Taisekijis filialtempler. Efter Nisseis død gjorde hans efterfølgere bestræbelser på at rette disse afvigelser ved at fjerne de opstillede statuer fra templerne. Nichikans tilbagevisning af både doktrinen om fuld sutrarecitation og doktrinen om billeddyrkelse var en del af denne bredere indsats for at genoprette ortodoksien.

Som led i dette korrigerende arbejde præciserede Nichikan kontrasten mellem *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha og Nichiren baseret på overdragelsesskrifterne samt belæringerne fra Sanmi Nichijun og Nichiu. Denne kontrast kan illustreres som følger:

Shakyamuni – sand virkning – pragtfuldt udsmykkede fysiske kendetegn – foreløbig manifestation – vejledning af andre tilpasset deres evner – selvnydelseslegeme opnået gennem ophøjelsen af en respons-Buddha – den relative overlegenhed mellem personen og Loven – høstens fordele

Nichiren – sand årsag – almindeligt menneske på navnets stadie – oprindelig tilstand – egen praksis – Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme – enheden mellem personen og Loven – såningens fordele

I *Denne skoles praksis* understreger Nichikan desuden Nichirens overlegenhed over Shakyamuni ved at henvise til *Om at irettesætte Hachiman*, hvor Nichiren siger:

»Indiens land kaldes Måneklanens land; navnet betegner et sted, hvor Buddhaen skulle fremtræde. Fusōs land kaldes Japan; hvordan skulle en vismand ikke fremtræde her? Månen bevæger sig fra vest mod øst. Den buddhistiske læres strøm fra Indien mod øst er et tegn på dette. Solen står op i øst. Den japanske buddhismes tilbagevenden til Indien er et gunstigt tegn. Månen er ikke så strålende; i Buddhas levetid blev *Lotussutraen* kun forkyndt i otte år. Solen overgår imidlertid månen i lysstyrke. Det er et varsel om, at buddhismen vil oplyse det lange mørke i de fem femhundredeårsperioder. Buddhaen frelste ikke dem, der bagtalte *Lotussutraen* – sådanne mennesker fandtes ikke i hans levetid. Men i Den Sene Tidsalder for Loven vil der være utallige modstandere af det ene køretøj. Derfor er Bodhisattva Aldrig Ringeagtendes fordel nødvendig« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave, s. 747*).

Nichikan citerer dette afsnit for at fremhæve, hvordan Nichiren viste overlegenhed over Shakyamuni ved at frelse selv dem, der bagtaler *Lotussutraen*, mens Shakyamuni ikke gjorde det. Han uddyber yderligere denne tanke i *Skrifterne i seks bind* (s. 210), hvor han forstærker opfattelsen af Nichirens overlegenhed og Shakyamunis underlegenhed. Denne doktrin om Nichirens overlegenhed over Shakyamuni er et grundlæggende princip i Nikkō-skolen, og Nichikan bekræfter, at det ikke er en vilkårlig påstand fra Nikkō-linjen, men en doktrin, der har sin oprindelse i Nichirens egen tanke.

Senere behandler Nichikan i *Denne skoles praksis* De Tre Skatte, som fremtræder i Den Sene Tidsalder for Loven, og definerer Buddhaskatten som Nichiren, Lovskatten som hengivelsesobjektet for den essentielle lære og Sangha- eller Præsteskatte som Nikkō (*Skrifterne i seks bind, s. 225*). Det skyldes, at Nichiren er den fundamentale Buddha – Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme – som skænkede *Nam-myoho-renge-kyo* til alle levende væsener og dermed muliggjorde universel oplysning. Hengivelsesobjektet for den essentielle lære, *Gohonzon* som skriftmandala, er desuden den visuelle fremstilling af *Nam-myoho-renge-kyo*, og Nikkō er den eneste discipel, der korrekt overleverede Nichirens dybe lære gennem enheden mellem mentor og discipel.

Imidlertid afviger indholdet i *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* i væsentlig grad fra Nichikans doktrinære lære på mange punkter. *Læremæssige Grundprincipper* introducerer en fortolkning fra Soka Gakkais Afdeling for Læremæssige Studier, som blev præsenteret i forbindelse med ændringen i 2014 af de doktrinære bestemmelser i Soka Gakkais vedtægter:

»Nichikan Shōnins lære, som har haft stor indflydelse på den doktrinære fortolkning i Nichiren Shoshu, rummer både universelt gyldige elementer, der tydeliggør Nichiren Daishonins korrekte lære, og elementer formet af historiske begrænsninger: Som svar på behovet for at bevare en svækket skole under en række øverstepræster fra Yōbōji-templet understregede Nichikan skolens eksklusive ortodoksi. Fremover er det nødvendigt at skelne mellem disse to elementer« (*Læremæssige Grundprincipper, s. 2*).

Læremæssige Grundprincipper præciserer imidlertid ikke udtrykkeligt, hvilke aspekter af Nichikans lære der er »universelt gyldige«, og hvilke der er begrænset af »historiske omstændigheder«. Der findes ingen dybtgående analyse af, hvilke dele af hans doktrin der bør henføres til hver kategori. Desuden undgår værket fuldstændigt væsentlige doktrinære begreber som »Lovens hengivelsesobjekt« (*Hō-Honzon*), »personens hengivelsesobjekt« (*Nin-Honzon*), »enheden mellem personen og Loven« (*Ninpō-ikka*) og »*Kuon-Ganjo*«.

Selvom teksten verbalt anerkender Nichiren som den »oprindelige Buddha for Den Sene Tidsalder for Loven«, positionerer den ham udelukkende som Shakyamunis repræsentant, sendebud og udpegede arvtager. *Læremæssige Grundprincipper* fastholder Nichiren på niveau med Bodhisattva Overlegne Praksis, og placerer Shakyamuni over ham som en overlegen skikkelse. Denne grundlæggende holdning gør det klart, at *Læremæssige Grundprincipper* – på trods af sin overfladiske terminologi – i realiteten afviser Nikkō-skolens doktrinære holdning, som fastholder Nichirens overlegenhed i forhold til Shakyamuni.

Årsagen til, at *Læremæssige Grundprincipper* bevidst undgår begrebet »enheden mellem personen og Loven« (*Ninpō-ikka*), ligger netop i denne grundholdning. Hvis dette begreb blev anvendt, ville »Loven« (*Hō*) utvivlsomt

være *Nam-myoho-renge-kyo*, og »Personen« (Nin) ville nødvendigvis være Nichiren, eftersom han var den første til at fremlægge *Nam-myoho-renge-kyo*. Da Shakyamuni aldrig forkyndte *Nam-myoho-renge-kyo*, kan han ikke betragtes som Buddhaen, der er ét med *Nam-myoho-renge-kyo*. Det ville umuliggøre en placering af Shakyamuni over Nichiren. Derfor undgår og ignorerer *Læremæssige Grundprincipper* konsekvent begrebet »enheden mellem personen og Loven«.

Hvis man følger Nichikans lære, afspejler denne tilgang en tilknytning til de foreløbige og ydre aspekter af buddhismen, som blot tjener til at vejlede sansende væsener på et overfladisk niveau. Ved at gøre dette ignoreres fuldstændigt Nichirens sande og dybe indre erkendelse.

Hvad angår Den Ene Store Hemmelige Lov, identificerede Nichikan den som hengivelsesobjektet for den essentielle lære, mens *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* betegner den som *Nam-myoho-renge-kyo* (s. 158, 161). Indtil nu har Soka Gakkai defineret Den Ene Store Hemmelige Lov som hengivelsesobjektet for den essentielle lære (*Lærens grundlag*, s. 55). *Læremæssige Grundprincipper* ændrer imidlertid den Ene Store Hemmelige Lov, som udgør grundlaget for De Tre Store Hemmelige Love, fra *Gohonzon* til *Daimoku*. Dette er et betydeligt doktrinært skifte.

At definere Den Ene Store Hemmelige Lov som *Nam-myoho-renge-kyo* er faktisk netop Minobu-skolens lære. I Minobu-skolens Omfattende oversigt over Nichiren-buddhismens doktriner hedder det:

»De Tre Store Hemmelige Love blev fremlagt på grundlag af Den Ene Store Hemmelige Lov *Nam-myoho-renge-kyo*, som Shakyamuni, lærens herre i den essentielle lære, betroede til bodhisattvaerne i den oprindelige lære (Bodhisattvaerne fra Jorden) for menneskene i Den Sene Tidsalder for Loven« (Omfattende oversigt over doktrinerne, s. 76).

Det er således tydeligt, at *Læremæssige Grundprincipper* udtrykkeligt har flyttet begrebet Den Ene Store Hemmelige Lov fra *Nikkō*-skolens fortolkning til Minobu-skolens.

Efter at Nichiren under Tatsunokuchi-forfølgelsen havde gennemført »at afkaste det forbigående og åbenbare det sande«, begyndte han at indskrive *Mandala-Gohonzon*. Skoler som Minobu-skolen forstår imidlertid ikke *Mandala-Gohonzons* betydning. Derfor behandler de *Mandala-Gohonzon* som blot ét blandt mange hengivelsesobjekter, side om side med billeder af Shakyamuni og forskellige andre guddomme. De mangler følgelig en ensartet definition af hengivelsesobjektet, og dets form varierer fra tempel til tempel, hvilket fører til doktrinær forvirring.

Derfor kan disse skoler ikke fastlægge hengivelsesobjektet som det fundamentale grundlag for De Tre Store Hemmelige Love. I stedet må de støtte sig til lærdommene fra tiden før Nichiren gennemførte »at afkaste det forbigående og åbenbare det sande«, hvor *Daimoku* udgør keredoktrinen. I Minobu-skolens system medfører det, at *Daimoku* gøres til det centrale element i De Tre Store Hemmelige Love og dermed adskilles fra hengivelsesobjektet. Følgelig bliver det muligt at recitere *Daimoku* foran forskellige genstande, såsom Buddha-statuer eller guddommen Kishimojin, som de fortsat betragter som *Daimoku* i den essentielle lære.

Men Nichiren siger klart og tydeligt i *Brev til Misawa*:

»De doktriner, jeg fremlagde før min forvisning til Sado, bør betragtes som ikke forskellige fra de foreløbige lærdomme, som Buddha fremlagde før *Lotussutraen*« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 2013).

Denne udtalelse viser tydeligt, at Nichirens holdning grundlæggende ændrede sig efter gennemførelsen af »at afkaste det forbigående og åbenbare det sande«, og den efterfølgende begyndelse på indskrivningen af *Mandala-Gohonzon*.

Endvidere erklærer Nichiren i *Åbningen af øjnene*:

»Personen ved navn Nichiren blev henrettet i rottens time på den tolvte dag i den niende måned sidste år«
(*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 102).

På den måde afsluttedes Nichirens position før Tatsunokuchi-forfølgelsen i det øjeblik, og en ny fase af hans oplysning opstod efter denne begivenhed. Med andre ord forvandlede Nichirens identitet sig fra Bodhisattva Overlegne Praksis, som var blevet betroet af Shakyamuni, til den fundamentale Buddha, som er ét med *Nam-myoho-renge-kyo*, og for hvem selv Shakyamuni og Mange Skatte optræder som ledsagere. At anerkende dette skifte er afgørende.

Derfor er den tilgang, som *Læremæssige Grundprincipper* og Minobu-skolen anlægger – hvor *Daimoku* defineres som Den Ene Store Hemmelige Lov og behandles som kernen i Nichirens lære – en grundlæggende fejltolkning af Nichiren-buddhismen. *Mandala-Gohonzon* er uden tvivl den højeste hensigt med Nichirens fremkomst i denne verden (*Svar til Abutsu-bō*, s. 1377). Det er essentielt at forstå De Tre Store Hemmelige Love med *Mandala-Gohonzon*, som legemliggør Nichirens indre erkendelse, som deres fundament.

Med hensyn til De Tre Skatte har Soka Gakkai traditionelt fulgt Nichikans lære og identificeret Buddhaskatten som Nichiren Daishonin, Lovskatten (Dharmaen eller Buddhas lære) som *Gohonzon* af *Nam-myoho-renge-kyo* og Præsteskatten (ordenen/Sanghaen) som Nikkō Shōnin (*Introduktion til læren*, s. 273). *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* ændrer imidlertid disse definitioner: Bogen definerer Lovskatten som *Nam-myoho-renge-kyo* i sig selv snarere end som *Gohonzon* af *Nam-myoho-renge-kyo* og erstatter Nikkō som Præsteskatten med Soka Gakkai (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 158–159). Det betyder, at den, ligesom i behandlingen af Den Ene Store Hemmelige Lov, erstatter *Gohonzon* med *Daimoku*.

Det er værd at bemærke, at Minobu-skolen ligeledes betragter Lovskatten som *Lotussutraen* og især *Nam-myoho-renge-kyo* (Risshō Universitets institut for Nichiren-buddhistiske studier, *Ordbog over Nichiren Shōnins skrifter: Doktrinær del*, s. 417). Det standpunkt, som *Læremæssige Grundprincipper* indtager – hvor Lovskatten defineres som *Daimoku* i *Nam-myoho-renge-kyo* – er således identisk med Minobu-skolens. Ændringen af De Tre Skatte er en omfattende doktrinær revision, men *Læremæssige Grundprincipper* giver hverken en forklaring på ændringerne eller en begrundelse for dem.

Med hensyn til helligdommen for den essentielle lære (*Honmon no Kaidan*) ignorerer *Læremæssige Grundprincipper* desuden fuldstændigt »virkelighedens helligdom« (Ji no Kaidan), som Nichikan klart fastlagde på grundlag af *Om modtagelsen af De Tre Store Hemmelige Love*, og giver heller ingen begrundelse for at gøre det. Da der i dag ikke findes noget egenhændigt manuskript til *Om modtagelsen af De Tre Store Hemmelige Love*, behandler Minobu-skolen – som afviser alle tekster uden et bevaret originalmanuskript eller en historisk optegnelse om deres eksistens som forfalskninger – værket som en forfalskning. Det er muligt, at *Læremæssige Grundprincipper* følger dette standpunkt fra Minobu-skolen. Som tidligere nævnt har nyere forskning med computerbaseret analyse imidlertid konkluderet, at teksten sandsynligvis er autentisk. Da *Om modtagelsen af De Tre Store Hemmelige Love* ikke uden videre kan afvises som en forfalskning, udgør det forhold, at *Læremæssige Grundprincipper* fuldstændigt ignorerer dens henvisning til virkelighedens helligdom, en grundlæggende afvigelse fra Nichiren Daishonins lære.

Da Nichikan var Taiseikiji-templets øverstepræst, var han naturligvis institutionelt forpligtet til at hævde Fuji-skolens legitimitet og overlegenhed over andre grene. Hans fremhævelse af *Dai-Gohonzon* som det centrale trosobjekt – på grundlag af Taiseikiji-templets overlevering om, at Nichiren selv direkte indskrev den – afspejler eksempelvis hans rolle som leder af den religiøse orden. Nichikan fulgte imidlertid ikke blot sekteriske interesser; han grundlagde sine doktrinære påstande på sin dybe indsigt i Tiantai-buddhistiske studier, sin analyse af *Gosho* og de mundtligt overleverede lærdomme samt den filosofiske tradition, der var overleveret gennem Fuji-skolen. Hans doktrinære fortolkninger var på ingen måde vilkårlige.

Selv om den moderne fremhævelse af *Dai-Gohonzon* som doktrinært fundament ikke længere kan opretholdes, og Nichikan indførte enkelte særlige betegnelser såsom »De Seks Store Hemmelige Love«, afviger hans lære som helhed ikke fra Fuji-skolens doktrin, der er overleveret siden Nikkō.

Læremæssige Grundprincipper udtaler:

»Blandt Nichikans lære vil de fortolkninger, der stemmer overens med ›*Gosho* som fundament‹ og ›direkte forbindelse til Daishonin‹ – samt dem, der bidrager til Soka Gakkai-medlemmers tro og praksis i fremme af *Kosen-rufu* – naturligt fortsat blive værdsat.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 159).

Men i realiteten findes der ingen citater fra Nichikan i *Læremæssige Grundprincipper*, og dens behandling af væsentlige doktriner – såsom Den Ene Store Hemmelige Lov, De Tre Skatte og helligdommen for den essentielle lære – modsiger direkte hans lære. På trods af dets påstand om, at Nichikans ideer »vil fortsat blive værdsat«, afviser og ignorerer *Læremæssige Grundprincipper* i realiteten fuldstændigt Nichikans læremæssige ramme. Denne tilgang demonstrerer, at *Læremæssige Grundprincipper* bevæger sig i retning af en bevidst afstandtagen fra Nikkō-traditionens overlevering.

(10) Soka Gakkais historie og dens ekskommunikation fra Nichiren Shoshu

Soka Gakkai blev grundlagt i november 1930 (Shōwa 5) af organisationens første præsident, Tsunesaburō Makiguchi (1871–1944), og dens anden præsident, Josei Toda (1900–1958). På dette tidspunkt hed organisationen Soka Kyoiku Gakkai (Selskabet for værdiskabende uddannelse). Grundlæggelsen blev muliggjort af, at Makiguchi og Toda i 1928 – to år tidligere – var blevet troende i Nichiren Shoshu og var konverteret til Nichiren-buddhismen. Fuji-skolen havde officielt antaget navnet Nichiren Shoshu i 1912. Makiguchi konverterede først og førte derefter Toda til troen. Makiguchi var på dette tidspunkt skoleleder ved Shirokane-grundskolen i Minato-ku i Tokyo. Han var desuden geograf og forfatter til Jinsei Chirigaku (*Menneskelivets geografi*, 1903), Japans første systematiske værk om human geografi. Som uddannelsesteoretiker udviklede han gennem sin værdifilosofiske forskning også en original pædagogik, Soka-uddannelsen.

Selvom Makiguchi indtil da ikke havde tilhørt nogen bestemt religion, havde han en stærk interesse for religiøs tænkning. Han deltog i kristne gudstjenester for at høre prædikener af præster, praktiserede zenmeditation og deltog ofte i foredrag organiseret af Kokuchūkai, en læg-buddhistisk organisation grundlagt af Chigaku Tanaka, en præst i Minobu-skolen i en gren af Nichiren-traditionen, der promoverede nationalisme. Dog var ingen af disse erfaringer i stand til at bevæge ham dybt. Om dette skrev Makiguchi senere:

»Ingen af dem havde kraften til enten at ændre min videnskabelige og filosofiske tilbøjelighed eller harmonere med den.« (Et overblik over Soka-uddannelsessystemet, Tsunesaburō Makiguchis samlede værker, bind 8, s. 405).

Den afgørende faktor, der førte Makiguchi til konversion til Nichiren Shoshu, var hans dialog med Sokei Mitani (1878–1932), en lægtilhænger i Nichiren Shoshu og rektor for en handelsskole. Ifølge kilder såsom Kronologi over de tre præsidenter for Soka Gakkai, blev Makiguchi dybt rørt efter at have hørt om Nichiren-buddhismen fra Mitani. Han besøgte Mitanis hjem hver dag i ti dage i træk og førte intense samtaler. Efter disse ti dages dialog følte Makiguchi, at Nichiren-buddhismen netop var den religion, han havde søgt efter. Med fast overbevisning besluttede han at tage troen til sig og blev lægtilhænger i Nichiren Shoshu.

Makiguchi var ikke blot en erfaren pædagog, men også en intellektuel med bred viden på tværs af flere discipliner, inklusive den mest avancerede akademiske viden på sin tid. Han havde ikke blot indgående kendskab til de forskellige Nichiren-skoler, men også til religionsvidenskab som helhed. Det er højst sandsynligt, at hans diskussioner med Mitani omfattede forskellene mellem Nikkō-skolen og andre Nichiren-retninger. Givet dette antyder det forhold, at Makiguchi i sidste ende valgte at blive troende i Nichiren Shoshu, at han havde draget den konklusion, at den sande ortodoksi i Nichiren-buddhismen lå hos Nikkō-skolen og ikke i de øvrige retninger.

Soka Kyoiku Gakkai blev oprindeligt grundlagt af Makiguchi for at fremme og gennemføre hans uddannelsesfilosofi. Efterhånden som alle medlemmerne blev troende i Nichiren Shoshu, fik organisationens virksomhed imidlertid gradvis en mere religiøs karakter. Omkring 1936 var Soka Kyoiku Gakkai således blevet forvandlet fra et akademisk selskab for pædagogiske studier til en religiøs organisation med fokus på praksis og udbredelse af Nichiren-buddhismen. Makiguchi anerkendte, at Nichiren Shoshu havde arvet den ortodokse lære i Nichiren-buddhismen, men tilsluttede sig ikke sektens institutionelle struktur, der var begrænset til »begravelsesbuddhisme« og udviste afvigelser såsom diskrimination mellem præsteskab og lægfolk. Selv om Makiguchi respekterede Nichiren Shoshus lære, bevarede han Gakkais uafhængighed ved selv at lede organisationen og vejlede medlemmernes tro uden at underkaste sig præstelig autoritet. Hans respekt for Nichiren Shoshus lære viser sig ikke desto mindre ved, at han fra omkring 1936 – sammen med Josei Toda og andre ledere – ivrigt deltog i forelæsninger af den 59. øverstepræst Nichikō og den 65. øverstepræst Nichijun (日淳) og flittigt studerede Nichiren-buddhismens lære.

I modsætning til Nichiren Shoshu, hvor troen var blevet en formalitet adskilt fra det daglige liv, positionerede Makiguchi Nichiren-buddhismen som en »måde at leve på«, der muliggjorde sejr i livet. Han anvendte den værditeori, han havde udviklet, som en metode til at lede mennesker til Nichiren-buddhismen. Om dette udtalte Makiguchi følgende i sit »Afhøringsreferat« efter sin arrestation:

»Den eneste værdi i det, jeg har gjort, ligger i at inkorporere værditeori i Nichiren Shoshus trosprincipper inden for rammerne af en lægorganisation. Det er netop dette, der adskiller Soka Kyoiku Gakkai« (*Tsunesaburō Makiguchis samlede værker*, bind 10, s. 188).

Som Makiguchis ord viser, baserede Soka Kyoiku Gakkai sig som en lægorganisation inden for Nichiren Shoshu naturligt sin tro på Nikkō-skolens lære. Dog modsatte visse præster fra Nichiren Shoshu og traditionelle lægfolk sig Gakkai, hvortil Makiguchi svarede med følgende formaning:

»Ikke blot tilhængere af fejlagtige læresætninger inden for Nichiren-sekten, men selv troende i Nichiren Shoshu vil, hvis de nærer jalousi og harme mod dem, der oprigtigt praktiserer livets store gode, ende i den tilstand, der beskrives i *Lotussutraen*: »Selv om de tror på *Lotussutraen*, vil de ikke modtage nogen gavn, men i stedet pådrage sig straf« (*Tsunesaburō Makiguchis samlede værker*, bind 10, s. 49).

Efterhånden som Stillehavskrigen skred frem, og regeringens undertrykkelse af religion blev intensiveret, blev forskellene mellem Gakkai og Nichiren Shoshu stadig tydeligere. I juni 1943 indkaldte Nichiren Shoshus administrative kontor Makiguchi og andre ledere i Soka Kyoiku Gakkai til Taiseikiji-templet og pålagde dem at vejlede medlemmerne til at modtage shintotalismaner. Makiguchi nægtede imidlertid straks og fastholdt strengt Nichiren-buddhismens grundprincip, som forbyder bagtalelse af Loven. Mens præsteskabet i Nichiren Shoshu bøjede sig for regeringens pres af frygt for forfølgelse, besluttede Makiguchi at bevare sin tros renhed, selv om det medførte forfølgelse. Som følge heraf blev Makiguchi, Toda og 19 andre ledere i Soka Kyoiku Gakkai i juli samme år arresteret og fængslet, anklaget for majestætsfornærmelse og overtrædelse af loven om opretholdelse af den offentlige orden. Alle lederne undtagen Makiguchi og Toda opgav deres tro, hvilket næsten førte til Soka Kyoiku Gakkais udslettelse.

Makiguchi døde i Tokyo Varetægtsfængsel i november 1944. Toda blev imidlertid løsladt i juli det følgende år og begyndte straks at genopbygge organisationen. Da han erkendte, at ledernes manglende doktrinære dybde var den vigtigste årsag til, at de havde opgivet troen, omdøbte han organisationen til »Soka Gakkai« og genoplivede dens struktur og aktiviteter ved at holde forelæsninger over *Lotussutraen* og *Gosho* for en lille kreds af tilhængere. Ved siden af udbredelsesarbejdet gjorde han doktrinære studier til en central søjle i Soka Gakkais aktiviteter. Da han i 1951 tiltrådte som Soka Gakkais anden præsident, opstillede Toda straks målet om at udgive en fuldstændig *Gosho-samling* og betroede udarbejdelsen til den 59. øverstepræst Nichikō. Soka Gakkai-udgaven *Nichiren Daishonins samlede skrifter*, som blev færdiggjort i april 1952, udmærkede sig ved at medtage overleveringstekster som *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen*, *Hundrede og seks artikler* og *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme* samt doktrinære tekster overleveret i Nikkō-linjen, såsom *Om at tilbagevise de fem præster*, *Retningslinjer for troende i Fuji-skolen* og *Nikkōs seksogtyve formaninger*.

Derefter iværksatte Toda også udgivelsen af forelæsninger over de ti vigtigste *Gosho*, herunder *Om at etablere den korrekte lære for fred i landet*, *Åbningen af øjnene* og *Hengivelsesobjektet for iagttagelse af sindet*. Hans fundamentale tilgang forblev tro mod Nikkō-linjens lære, og han nærede særlig respekt for Nichikans doktrinære udlægninger som linjens store systematisator. I forordet til sin forelæsning over *Hengivelsesobjektet for iagttagelse af sindet* skrev Toda eksempelvis:

»Denne *Gosho* repræsenterer selve den buddhistiske filosofis væsen, det højeste princip blandt de højeste principper. Gennem historien har utallige lærde forsøgt at fortolke dette skrift, men ingen har fuldt ud forstået grundlæggeren Nichiren Daishonins dybe hensigt. Kun Nichikan Shōnin, Taisekiji-templets 26. øverstepræst, klarlagde grundlæggerens dybe lære i dens helhed. Før Nichikan Shōnin fandtes der i sandhed ingen, som kunne gøre det, og efter ham behøves ingen yderligere filosofisk forklaring. Det tror jeg fuldt og fast. Denne forelæsning er derfor udelukkende udarbejdet på grundlag af Nichikan Shōnins forelæsninger uden at afvige fra dem« (*Josei Todas samlede værker*, bind 3, s. 378).

Selvom Toda opretholdt Nikkō-skolens lære, søgte han også at formulere Nichiren-buddhismen i samtidige termer. Med udgangspunkt i sin egen indsigt i fængslet, at »Buddhaen er selve livet«, skrev han essays som *Om livsteori*, i samme ånd som Makiguchi skrev *Værditeorien*, og viste derved sit engagement i at forklare buddhismen på en måde, som moderne mennesker kunne forstå, uden at være begrænset af traditionelle doktrinære rammer.

Efter udgivelsen af *Nichiren Daishonins samlede skrifter* lagde Soka Gakkai stor vægt på studiet af *Gosho* og *Skrifterne i seks bind*, og afholdt årlige doktrinære prøver opdelt efter niveauer af færdighed. Den teoretiske og ideologiske selvtillid, som blev opnået gennem disse studier, blev drivkraften bag udbredelsen og førte til en eksplosiv vækst af bevægelsen efter Todas tiltrædelse som præsident. Resultatet var, at antallet af Soka Gakkai-husstande, som var cirka 4.000, da Toda blev præsident, oversteg 750.000 ved hans død i 1958. På kort tid forvandlede Toda Soka Gakkai til en af Japans førende buddhistiske organisationer.

Daisaku Ikeda (1928–2023), som i 1960 efterfulgte Toda som den tredje præsident, fastholdt konsekvent Nikkō-skolens doktrinære principper og fulgte Todas vej. Dette kom til udtryk i hans forelæsninger over tekster som *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme* og *Hundrede og seks artikler*. I forordet til første bind af *Forelæsninger over Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme*, som udkom i 1965, skrev Ikeda:

»*Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme* legemliggør selve essensen af Nichiren Daishonins filosofi og tjener som et skrift, der formidler buddhismens dybe overlevering. Denne dybe overlevering blev mundtligt meddelt i de senere år i Minobu på grundlag af centrale passager i *Lotussutraen* og forklarer det ultimative princip om »såningen af den sande årsag« og den eksklusive, enestående essentielle lære, der er skjult i sutraens dybder. Den blev overdraget til Nikkō Shōnin, den direkte efterfølger, som derefter nedskrev den.« På samme måde skrev Ikeda i forordet til *Forelæsninger over Hundrede og seks artikler*, som blev offentliggjort i tidsskriftet *Daibyakurenge* i 1977:

»Indholdet af *Hundrede og seks artikler* klarlægger til bunds de dybt skjulte doktriner i den betydning, der er skjult i dybderne af Daishonins buddhisme, og stiller i klart dagslys den strenge modsætning mellem såningens og høstens fordele i henholdsvis Nichiren-buddhismen og Shakyamunis buddhisme – uden den mindste tvetydighed. Dette er netop den strålende, enestående og ultimative lære i den essentielle lære, som lyser fra hjertet af Nichiren Daishonin, Den Oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven – en evigheds sol, der skinner over den dystre og degenererede fremtid. Den uddyber vores overbevisning om denne virkelighed.«

Selvom der lejlighedsvis opstod spændinger mellem Soka Gakkai og Nichiren Shoshu grundet forskelle i deres organisatoriske karakter, fulgte de to i det store og hele en harmonisk vej for samarbejde mellem præsteskab og lægfolk. Soka Gakkai overholdt Nichiren Shoshus doktriner, mens Nichiren Shoshu respekterede Soka Gakkais bedrifter inden for udbredelsen af buddhismen. Siden Todas tid havde Soka Gakkai ikke blot opført og doneret tempelbygninger til templet Taisekiji, men også grundlagt adskillige filialtempler over hele Japan til støtte for præsteskabet (det samlede antal templer, der blev opført eller renoveret og doneret af Soka Gakkai til Nichiren Shoshu, nåede op på 356). Under dette samarbejdsforhold voksede Soka Gakkai fortsat, og under Ikedas præsidentskab oversteg medlemstallet 7,5 millioner husstande.

Imidlertid krævede den 67. øverstepræst Nikken (1922–2019), at Soka Gakkai skulle underkaste sig præsteskabets autoritet. I 1990 suspenderede han Ikedas post som Lægfolkets Øverste Repræsentant i *Hokkekō*-samfundet. Han

afviste Soka Gakkais anmodning om dialog og ekskommunikerede året efter organisationen med magt. Ekskommunikationen skyldtes ikke, at Soka Gakkai havde begået nogen doktrinær fejl, men beroede udelukkende på hævdelser af øverstepræstens absolutte autoritet og påstanden om, at Soka Gakkais afvisning af at adlyde ham var uacceptabel. Som tidligere nævnt udgør doktrinen om øverstepræstens absolutte autoritet ikke en del af Nichirens eller Nikkōs oprindelige lære, men er en senere konstruktion, som afviger fra den sande doktrin. I essensen var ekskommunikationen en uberettiget handling uden nogen legitim buddhistisk begrundelse.

Desuden opgav Nichiren Shoshu ved at ekskommunikere Soka Gakkai, som havde udbredt Nichiren-buddhismen i Japan og globalt, selve kernen i Nichirens mission – *Kosen-rufu*, den brede udbredelse af læren. Denne handling udgjorde en alvorlig krænkelse af Nichirens intention. Som følge heraf mistede Nichiren Shoshu, ved at håndhæve ekskommunikationen, sin legitimitet som den retmæssige arvtager af Nikkō-linjen og afskar sig i praksis fra Nikkō-skolen.

Nichiren Shoshus ekskommunikation af Soka Gakkai førte i sidste ende til, at organisationen befriede sig fra præsteskabets begrænsninger. Dog medførte dette ingen grundlæggende ændring i dens respekt for Nikkō-linjens doktriner. Et klart bevis på dette er værket *Lotussutraens visdom* (en serie i seks bind), som Ikeda begyndte at udgive i 1996. Dette værk, der behandler hver af de otteogtyve kapitler i *Lotussutraen* i dialogform, kritiserer kraftigt Nichiren Shoshus doktrin om øverstepræstens absolutte autoritet og dens lære om præsteskabets overlegenhed over lægfolk. Samtidig er argumentationen baseret på Nikkō-linjens doktriner.

I bind fire af *Lotussutraens visdom* henviser Ikeda eksempelvis til passager fra *Hundrede og seks artikler* og til begrebet i *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen*. Henvisninger til og citater fra Nichikan forekommer desuden gennem alle seks bind, hvilket viser, at Ikeda selv efter Nichiren Shoshus ekskommunikation fortsat var fast besluttet på at opretholde Nikkō-linjens lære, navnlig den, der er repræsenteret ved Nichikans doktrinære system. Helt frem til kort før sin bortgang i 2023 fortsatte Ikeda desuden i tidsskriftet *Daibyakurenge* med at offentliggøre forelæsninger over centrale passager fra *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme* under titlen »Solens buddhisme, der oplyser verden«. Dette viser yderligere Ikedas urokkelige hensigt.

Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai ser derimod fuldstændigt bort fra ikke blot *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen*, *Hundrede og seks artikler* og *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme*, men også hele Nichikans doktrinære system. Denne tilgang afviger markant fra ånden hos Soka Gakkais tre første præsidenter, som anerkendte Nikkō-linjens legitimitet og respekterede dens doktriner.

Selv om *Læremæssige Grundprincipper* blev udgivet umiddelbart efter Ikedas bortgang og hævder at være udarbejdet under hans tilsyn, afviger indholdet betydeligt fra Ikedas ideologiske ramme i hans levetid. Påstanden om, at bogen var under Ikedas tilsyn, kan derfor opfattes som et forsøg på at misbruge hans navn snarere end som en ægte afspejling af hans doktrinære standpunkt.

(11) Kan Nikkō udelukkes fra Præsteskatte?

Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai udviser tydeligt en stærk tendens til at distancere sig fra Nikkō-linjen, mest iøjnefaldende ved at udelukke Nikkō fra Præsteskatte (også kaldet Sanghaskatte eller Ordensskatte) blandt De Tre Skatte. Traditionelt har Soka Gakkai betragtet Nikkō som Præsteskatte. Når Præsteskatte er blevet behandlet i bredere betydning, har Soka Gakkai desuden betragtet sig selv – som en organisation, der gennem et harmonisk sangha-fællesskab korrekt arver og udbreder De Tre Skatte – som omfattet af denne bredere kategori (*Lærens grundlag*, s. 137; *Introduktion til læren*, s. 274).

Selv om *Læremæssige Grundprincipper* erklærer:

»Efter Daishonins bortgang var det Nikkō Shōnin, som korrekt arvede og videreførte hans buddhisme. Og i nutiden følger Soka Gakkai eksemplet fra Nikkō Shōnin og fremmer den verdensomspændende udbredelse af Daishonins lære, nøjagtigt som det fremgår af *Gosho*« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 159),

afholder den sig bevidst fra at definere Nikkō som Præsteskatte. I stedet hævdes det:

»I nutiden udgør Soka Gakkai, som den organisation, der korrekt viderefører *Nam-myoho-renge-kyo*, Præsteskatte« (*ibid.*).

Læremæssige Grundprincipper forklarer ikke, hvorfor Nikkō er blevet udelukket fra Præsteskatte. Denne udeladelse er i sig selv et alvorligt problem. De Tre Skatte – Buddha, Dharma (Loven) og Præsten (Ordenen/Sanghaen) – er grundlæggende ikke blot for Nichiren-buddhismen, men for buddhismen som helhed. Nichiren siger i Forklaring af årsagssammenhænge i de ti verdener:

»De, der sætter deres lid til de tre skatte og holder de fem forskrifter, vil blive født i menneskenes verden« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 464).

Dette viser, at De Tre Skatte er tilflugtsobjekter (nam, det vil sige at tage tilflugt). Soka Gakkais nuværende gongyō-liturgi omfatter recitationen:

»Jeg tager tilflugt i Nikkō Shōnin og udtrykker min dybe taknemmelighed.«

Dette viser, at Nikkō anerkendes som Præsteskatte og som tilflugtsobjekt (nam). *Læremæssige Grundprincipper* ophæver imidlertid sondringen mellem Præsteskatte som tilflugtsobjekt og Præsteskatte i bredere betydning og hævder straks, at Soka Gakkai selv er Præsteskatte. Skal gongyō-liturgien, hvis *Læremæssige Grundprincipper* følges, da ændres til:

»Jeg tager tilflugt i Soka Gakkai og udtrykker min dybe taknemmelighed.«

I buddhistisk tradition er De Tre Skatte – Buddha, Loven og Præsten – tilflugtsobjekter. Hvis Præsteskatte sidestilles med Soka Gakkai, risikerer organisationen selv at blive et tilflugtsobjekt. Dermed ophøjes organisationen til absolut status og gøres reelt til trosobjekt, hvilket kan betegnes som »organisationstro«. Denne tendens afspejles i *Læremæssige Grundprincipper*, der fremhæver betegnelsen »Soka Gakkai-Buddha«.

Dette udtryk stammer oprindeligt fra en bemærkning af Josei Toda om en fjern fremtid. *Læremæssige Grundprincipper* citerer følgende udtalelse fra Daisaku Ikeda:

»Toda Sensei kom engang med en bemærkning. Han sagde for eksempel, at selv om der i øjeblikket er mange medlemmer af Soka Gakkai, kunne det på et tidspunkt i fremtiden – hvornår, ved vi ikke – ske, at en ny sutra bliver forkyndt af en anden Buddha, og at denne Buddha kunne bære navnet »Soka Gakkai Buddha.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 194).

Som det fremgår af udsagnet, antydede Toda blot muligheden for, at Soka Gakkai i en fjern fremtid kunne blive lovprist som en Buddha. Han hævdede ikke, at den nuværende Soka Gakkai allerede er selve Buddhaen. Hvis denne oprindelige hensigt ignoreres, og betegnelsen Soka Gakkai-Buddha fremhæves løsrevet, kan den imidlertid fejltolkes som en påstand om, at den nuværende Soka Gakkai allerede er et tilflugtsobjekt, hvilket vil styrke forestillingen om organisationens absolutte og ufejlbarlige karakter.

Uanset hvilken religiøs organisation der er tale om, består den i sidste ende af mennesker. Der findes ingen historisk eller social situation, hvor en menneskelig gruppes beslutninger og handlinger kan betragtes som absolut korrekte og ufejlbarlige. Faktisk findes der i Soka Gakkais egen historie tilfælde, hvor tidligere brugte udtryk senere officielt blev opgivet. For eksempel erklærede Soka Gakkais daværende præsident ved Hovedkvarterets Generalforsamling i 1970 offentligt, at organisationen ikke længere ville anvende udtrykket national ordinationsplatform (Kokuritsu *Kaidan*). Denne beslutning blev truffet, fordi fortsat brug af udtrykket blev anset for upassende og som en fejltolkning af Nichiren-buddhismen.

Da ufejlbarlige mennesker ikke findes, kan en ufejlbarlig menneskelig organisation heller ikke eksistere. Hvis den religiøse organisation selv blev gjort til tilflugtsobjekt, ville det være den samme fejl som Nichiren Shoshus lære om »tro på øverstepræsten« (Hossu Shinkō) – en fejlagtig tro på noget, som ikke bør være tilflugtsobjekt.

Læremæssige Grundprincipper identificerer Soka Gakkai som Præsteskatten, men siger ikke udtrykkeligt, om denne Præsteskat er et tilflugtsobjekt. Formuleringen er bevidst tvetydig og uklar. Hvis Soka Gakkai selv blev gjort til tilflugtsobjekt, ville det føre til organisationstro, analogt med læren om tro på øverstepræsten. Hvis Soka Gakkai derimod ikke skal være et tilflugtsobjekt, er identifikationen af organisationen som Præsteskatten fortsat i overensstemmelse med den bredere, traditionelle fortolkning af betegnelsen. I så fald var ændringerne vedrørende Præsteskatten i *Læremæssige Grundprincipper* unødvendige og uhensigtsmæssige.

Fra 2023 har *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* ændret forståelsen af Præsteskatten ved at erstatte Nikkō med Soka Gakkai. Dette rejser straks spørgsmålet: Hvad blev anset for Præsteskatten før Soka Gakkai opstod? Hvis Nikkō var Præsteskatten før Soka Gakkais grundlæggelse, men Gakkai blev Præsteskatten efter grundlæggelsen, indebærer det da, at Præsteskatten ændrer sig fra historisk periode til historisk periode?

Da Soka Gakkai blev grundlagt, dengang under navnet Soka Kyoiku Gakkai, havde organisationen sandsynligvis kun nogle få dusin medlemmer. Blev organisationen allerede på dette tidspunkt betragtet som Præsteskatten? Eller blev den først anerkendt som sådan, efter at den havde nået en vis størrelse? Også dette spørgsmål forbliver uklart.

Nichiren udtaler i Undersøgelse af Shingon-skolen:

»Hvis man bagtaler den rette lære, vil konsekvenserne være nationens ruin og nedstigning til helvede – dette er uden tvivl. At bagtale den rette lære vil sige at bagtale Buddha og bagtale præsteskabet. Det er fordi, De Tre Skatte i deres essens er ét. Dette er et afsnit fra *Nirvanasutraen*.« (Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave, s. 840).

Som Nichiren angiver, er De Tre Skatte som tilflugtsobjekter i deres væsen uadskillelige. I Nichiren-buddhismen er Buddhaskatten (Nichiren selv) og Lovskatten (*Mandala-Gohonzon*) ét i kraft af princippet om enheden mellem personen og Loven. (*Læremæssige Grundprincipper* ændrede Lovskatten fra *Gohonzon* til *Daimoku* i overensstemmelse med Minobu-skolen; dette er uhensigtsmæssigt.) Nichiren og Præsteskatten, Nikkō, er endvidere ét i kraft af princippet om enheden mellem mentor og discipel.

Eftersom De Tre Skatte, som tilflugtsobjekter, i deres essens er ét, udgør de den grundlæggende doktrin i enhver buddhistisk skole. De kan ikke uden videre ændres i henhold til skiftende historiske forhold. For eksempel, hvis en buddhistisk sekt, der traditionelt har betragtet Shakyamuni som Buddhaskatten, pludselig skulle ændre sin Buddhaskat til Amida Buddha eller Dainichi Nyorai, ville en sådan sekt ikke længere blive anset som en legitim buddhistisk skole.

At ændre De Tre Skatte, som udgør kernen i en buddhistisk skole, ville svare til at fornægte skolens egen fundamentale lære – det ville være religiøst selvmord. Set i dette lys er de uansvarlige og vilkårlige ændringer, som *Læremæssige Grundprincipper* for nylig har foretaget i læren om Lovskatten og Præsteskatten uden tilstrækkelig forklaring, fuldstændig forbløffende og må anses for yderst uhensigtsmæssige. I *De fire former for taknemmelighedsgæld* siger Nichiren:

»Med hensyn til taknemmelighedsgælden til præsteskabet består Buddhaskatten og Lovskatten altid kun, fordi Præsteskatten (Sanghaen/Ordenen) findes. Ligesom der ikke kan være ild uden brændsel og intet græs eller træer uden jord, ville den buddhistiske Lov, selv om den eksisterer, ikke være blevet overleveret gennem de to tusinde år af Den Tidlige og Den Mellemste Tidsalder for Loven til Den Sene Tidsalder for Loven, hvis der ikke havde været præster til at lære og overlevere den« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1217). Passagen udtrykker det fundamentale princip, at buddhismen ikke kan fortsætte, selv om Buddhaskatten og Lovskatten findes, medmindre der er en retmæssig efterfølger, der som Præsteskatten korrekt overleverer dem til kommende generationer.

Nichiren etablerede De Tre Store Hemmelige Loves store buddhistiske Lov for hele menneskehedens frelse. Den eneste, der virkelig forstod Nichirens inderste hensigt og overleverede hans ortodokse lære til senere generationer, var imidlertid Nikkō alene. Uden Nikkō ville Nichiren-buddhismen være forsvundet ved Nichirens bortgang. Uanset hvor stor Nichiren er, eksisterer Nichiren-buddhismen ikke gennem ham alene. Af denne grund har Nikkō-linjen altid betragtet Nikkō alene som den eneste Præsteskat.

Det siger sig selv, at Soka Gakkais eksistens i dag også skyldes Nikkō. Hvis Nikkō ikke havde eksisteret, ville Soka Gakkai heller ikke eksistere. Udelukkelsen af Nikkō fra Præsteskatten i *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* er derfor ikke blot utaknemmelighed over for Nikkō, men også en manglende erkendelse af hans absolutte betydning for overleveringen af Nichiren-buddhismen til fremtidige generationer.

De Tre Skatte, som udgør tilflugtsobjekterne, er som følger:

- **Buddhaskatten:** Nichiren, Den Oprindelige Buddha, som var den første til at udbrede den fundamentale Lov *Nam-myoho-renge-kyo*.
- **Lovskatten (Dharma):** *Mandala-Gohonzon*, som legemliggør *Nam-myoho-renge-kyo*.
- **Præsteskatten (Ordenen/Sanghaen):** Nikkō, Nichirens efterfølger i enheden mellem mentor og discipel.

Der findes ingen rationel grund til pludselig at ændre denne forståelse i dag. (Hvis der findes en gyldig grund, må den udtrykkeligt påvises. Ændres det doktrinære grundlag for De Tre Skatte uden en sådan begrundelse, vil det føre til selve buddhismens ødelæggelse.) Da Soka Gakkai altid har opretholdt og udbredt disse Tre Skatte, er det naturligt fortsat at anerkende organisationen som omfattet af Præsteskatten (Ordenen/Sanghaen) i bredere betydning, sådan som det hidtil er blevet gjort.

(12) Fejl og tvivlsomme punkter i *Læremæssige Grundprincipper*

Læremæssige Grundprincipper hævder at respektere akademisk forskning og anfører, at den inkorporerer »akademiske resultater« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 5). I realiteten indeholder den dog adskillige elementære akademiske fejl.

For eksempel siges det almindeligvis, at Shakyamunis første prædiken (den første drejning af lovens hjul) fandt sted i Sarnath (Hjorteparken) nær Varanasi. Imidlertid hævder *Læremæssige Grundprincipper*, at »De Fire Ædle Sandheder blev fremlagt i den første drejning af lovens hjul (Shakyamunis første prædiken)« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 21), hvilket bygger på forældede akademiske teorier. Ifølge moderne akademisk forskning er dette forkert. Som dr. Hajime Nakamura udtaler: »Forbindelsen mellem prædiken i Sarnath og De Fire Ædle Sandheder opstod betydeligt senere i historien« (Gautama Buddha I, s. 489). Systematiseringen af De Fire Ædle Sandheder fandt sted langt senere og var ikke en del af Shakyamunis første undervisning umiddelbart efter hans oplysning.

Dette eksempel illustrerer et bredere problem: akademiske resultater fra en given periode er ikke absolutte og kan senere blive modbevist, efterhånden som forskningen skrider frem. At behandle en bestemt periodes akademiske konsensus som en uforanderlig sandhed kan føre til betydelige fejl.

Ydermere angiver *Læremæssige Grundprincipper*, at »Shakyamuni Buddhas centrale lære er befrielse fra lidelse« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 21). Men idéen om befrielse fra lidelse som et ideal, der er centralt i doktrinen om nirvana, svarer til synspunkterne i Hinayana- eller sektbuddhisme og er upræcis som beskrivelse af Mahayana-buddhisme.

I Hinayana-buddhismen forstås oplysning (nirvana) som jordiske begærs ophør, men i virkeligheden kan lidelse ikke fjernes fuldstændigt, så længe mennesker lever. Forestillingen om »befrielse fra lidelse« er blot teoretisk. Både Shakyamuni og Nichiren oplevede forskellige former for lidelse, herunder sygdom, indtil deres livs afslutning. Mahayana-buddhismen går ikke ind for at udrydde jordiske begær, men lærer derimod, at lidelse virker som drivkraft for fremskridt og vækst. Dette udtrykkes i læren om *bonnō-soku-bodai* (jordiske begær er oplysning) og *shoji-soku-nehān* (fødsels og dødens lidelser er nirvana).

Nichiren bekræfter dette i Svar til Shijō Kingo:

»Sutraen om den Universelt Værdige forklarer *Lotussutraens* essens: »Man behøver ikke at afskære jordiske begær eller opgive de fem begær« [...]. Tiantai Zhiyi siger i *Stor koncentration og indsigt*: »Jordiske begær er oplysning; fødsels og dødens lidelser er nirvana« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1606).

Forestillingen om, at opnåelse af nirvana betyder at undslippe kredsløbet af fødsel og død gennem fortid, nutid og fremtid og derved blive befriet fra lidelse, var i virkeligheden en foreløbig lære, som buddhismen antog for at tilpasse sig det religiøse miljø i det gamle Indien. Dr. Hajime Nakamura bemærker:

»Læren om nirvana var i sig selv blot en praktisk doktrin, lånt fra andre religiøse traditioner i det gamle Indien, og var ikke andet end en foreløbig lære i buddhismen« (*Etik i tidlig buddhisme*, s. 239).

I denne forstand er påstanden i *Læremæssige Grundprincipper*, at »Shakyamuni Buddhas centrale lære er befrielse fra lidelse«, uhensigtsmæssig.

Endvidere siger *Læremæssige Grundprincipper*:

»I indisk buddhisme opstod begreberne Den Sande Dharma og Den Lignende Dharma. Efter perioden med Den Lignende Dharma mente man, at en ny Buddha ville fremstå for at undervise i Dharmaen. I modsætning hertil kaldte man i Kina perioden efter Den Lignende Dharma for Den Sene Tidsalder for Loven, hvor Buddhas lære blev anset for at være i forfald og forsvinde« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 62).

Denne passage antyder, at indisk buddhisme ikke havde et begreb om Den Sene Tidsalder for Loven som en æra, hvor Buddhas lære ville forsvinde. Det er dog tvivlsomt, om en sådan kategorisk påstand kan fremsættes uden forbehold.

Den Store Samlingssutra, sammensat i det sjette århundrede, beskriver eksplicit fremkomsten af en æra, hvor Buddhas lære vil forsvinde, idet den anfører, at efter to tusinde år efter Shakyamunis bortgang vil der komme en periode med »den Hvide Dharmas forsvinden« (*Taishō Tripitaka*, bind 13, s. 363). Udtrykket Den Sene Tidsalder for Loven (*mappō*) nævnes også: »Enten i nutiden, i fremtiden eller ved kalpaens ende, i Den Sene Tidsalder for Loven« (*ibid.*, s. 267).

Ligeledes nævner *Lotussutraen*:

»Hvis man ønsker at udbrede denne sutra i Den Sene Tidsalder for Loven efter Den Således Komnes bortgang, må man følge de fredelige praksisser« (kapitlet Fredelige praksisser, s. 431).

»I den onde tidsalder i Den Sene Tidsalder for Loven, hvis man kan opretholde denne sutra« (kapitlet Forskelle i fordele, s. 513).

Ud over *Lotussutraen* indfører andre Mahayana-sutraer, såsom Blomsterguirlande-sutraen, Sutraen om de samlede store skatte og Sutraen om kontemplation over sindets grund, også udtrykkeligt begrebet Den Sene Tidsalder for Loven. På dette grundlag ville det være en overdrivelse at hævde, at indisk buddhisme mangler forestillingen om Den Sene Tidsalder for Loven.

Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai indeholder ikke blot adskillige fejl vedrørende den indiske buddhisme, men rejser også mange spørgsmål om dens forståelse af *Lotussutraen* og Nichiren-buddhismen.

Som eksempel siger *Læremæssige Grundprincipper* følgende om overdragelsen til Bodhisattvaerne fra Jorden i kapitlet *Den Således Komnes overnaturlige kræfter*:

»I kapitel 21, Den Således Komnes overnaturlige kræfter, lover Bodhisattvaerne fra Jorden at udbrede *Lotussutraen* efter Shakyamunis bortgang, og som svar betror Shakyamuni *Lotussutraen* til dem« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 30).

Denne formulering giver indtryk af, at den Lov, som blev betroet til og udbredtes af Bodhisattvaerne fra Jorden, er *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning. Som tidligere behandlet er det imidlertid ikke *Lotussutraen* på det bogstavelige teksthiveau, men *Nam-myoho-enge-kyo*, den betydning, der er skjult i dybderne, som Bodhisattvaerne fra Jorden udbreder. Dette fremgår klart af *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme*:

»Denne *Myoho-enge-kyo* er ikke Shakyamunis mystiske lov. Dette skyldes, at han i dette kapitel overdrager den til Bodhisattva Overlegne Praksis.« (*Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme*, s. 1072).

»Væsenet i »i stand til at tilintetgøre« (*nōmetsu*) er *Nam-myoho-enge-kyo*.« (*Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme*, s. 1074).

Læremæssige Grundprincipper ignorerer fuldstændigt læren i *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme*, men det er en ubestridelig kendsgerning, at det, Nichiren udbredte, ikke var *Lotussutraen* på det bogstavelige teksthiveau, men *Nam-myoho-enge-kyo*. Værkets formulering, som giver indtryk af, at

Bodhisattvaerne fra Jorden udbreder *Lotussutraen* på det bogstavelige teksthiveau, kan derfor vildlede læserne og er uhensigtsmæssig.

Med hensyn til Bodhisattva Aldrig Ringeagtende siger *Læremæssige Grundprincipper* desuden:

»Bodhisattva Aldrig Ringeagtendes praksis fremstilles som Shakyamunis egen tidligere praksis, og det åbenbares, at denne var årsagen til hans opnåelse af buddhatilstand« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 32).

Kapitlet Bodhisattva Aldrig Ringeagtende i *Lotussutraen* beskriver ganske vist Bodhisattva Aldrig Ringeagtende som Shakyamunis tidligere praksis før hans oplysning, men *Læremæssige Grundprincipper* følger blot *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning uden en dybere fortolkning. Nichiren siger imidlertid i Svar til Hakiri Saburō:

»Shakyamuni opmuntrer begyndelsen på Den Sene Tidsalder for Loven ved at berette om sine egne praksisser i årsagsstadiet.« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1810).

Bodhisattva Aldrig Ringeagtende bør derfor ikke blot betragtes som en tidligere identitet, Shakyamuni antog under sin praksis på årsagsstadiet, men som et udtryk for Bodhisattvaerne fra Jordens praksis, når de fremtræder i Den Sene Tidsalder for Loven.

Bodhisattva Aldrig Ringeagtendes adfærd – han udbredte den korrekte Lov gennem modstand og udholdt forfølgelse med stokke, stave, tagsten og sten – står i skarp kontrast til Shakyamunis udbredelse, der grundlæggende byggede på at vejlede mennesker gennem positive forbindelser. Nichiren fremhæver dette i *Om Buddhas profeti*:

»I Den Mellemske Tidsalder for Loven under Buddhaen Kong Vældig Lyd udbredte Bodhisattva Aldrig Ringeagtende den fireogtyve tegn lange sætning »Jeg nærer dyb respekt for jer« over hele landet og fremkaldte store forfølgelser, herunder at blive angrebet med stokke og stave af hele nationen. Selv om hans fireogtyve tegn og disse fem tegn har forskellig ordlyd, er hensigten den samme. Den afsluttende fase af Den Mellemske Tidsalder for Loven og begyndelsen af Den Sene Tidsalder for Loven er fuldstændig identiske. Bodhisattva Aldrig Ringeagtende var en, der glædede sig, da han første gang hørte Loven, mens jeg, Nichiren, er et almindeligt menneske på navnets stadiet« (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 609).

Dette viser, at Nichirens udbredelse svarer til Bodhisattva Aldrig Ringeagtendes handlinger. Da kapitlet Bodhisattva Aldrig Ringeagtende viser formen for buddhistisk praksis i Den Sene Tidsalder for Loven, siger Nichiren videre:

»Essensen af hele Buddhas lære er *Lotussutraen*, og essensen af at praktisere *Lotussutraen* findes i kapitlet Bodhisattva Aldrig Ringeagtende« (De tre slags skatte, *Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 1597).

Af denne grund er den forklaring af kapitlet Bodhisattva Aldrig Ringeagtende, som gives i *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai*, og som forbliver begrænset til skriftens bogstavelig overfladebetydning, utilstrækkelig og uhensigtsmæssig, når den vurderes i lyset af Nichirens egen lære.

Læremæssige Grundprincipper slører bevidst sondringen mellem *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning og den betydning, der er skjult i dens dybder. Dermed gives indtryk af, at den Lov, Nichiren udbredte, var *Lotussutraen* på det bogstavelige teksthiveau, og at oplysning er mulig ved at praktisere *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning. Denne forvirring forekommer i flere passager.

For eksempel erklærer *Læremæssige Grundprincipper*:

»Kort efter rejste Daishonin til Kamakura, det militære styres politiske centrum, og begyndte at udbrede *Lotussutraen*.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 40).

»Daishonin underviste i »opnåelse af buddhatilstand i dette liv« og udviklede buddhatilstandens rige i sit eget liv gennem troen på og praksis med *Lotussutraen*.« (ibid.).

»Daishonin erklærer utvetydigt, at de, der baserer sig på den højeste lære, *Lotussutraen*, uundgåeligt vil opnå buddhatilstand i dette liv.« (*Læremæssige Grundprincipper*, s. 116).

Det, Nichiren udbredte, var imidlertid *Nam-myoho-renge-kyo* i De Tre Store Hemmelige Love – ikke *Lotussutraen* på det bogstavelige tekstniveau. Som Nichiren klart siger, kan man desuden ikke opnå buddhatilstand, uanset hvor meget man praktiserer *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning.

For Nichiren har betegnelsen *Lotussutraen* naturligvis flere betydninger. Undertiden betegner den *Lotussutraen* på det bogstavelige tekstniveau, mens den andre gange betegner *Nam-myoho-renge-kyo*, som fremlægges i den betydning, der er skjult i dybderne, eller *Gohonzon* i mandalaform. En tilgang, der udnytter denne flertydighed til at sløre sondringen mellem den bogstavelige overfladebetydning og den betydning, der er skjult i dybderne – det vil sige den relative overlegenhed mellem såning og høst – er imidlertid identisk med Minobu-skolens standpunkt.

De mange grundlæggende fejl og tvivlsomme punkter gennem hele *Læremæssige Grundprincipper* viser, at værket blev udarbejdet gennem lukkede drøftelser mellem ganske få personer og uden undersøgelse fra flere perspektiver. I denne forstand er selve processen bag udarbejdelsen af *Læremæssige Grundprincipper* problematisk.

(13) Konklusion

Grunden til, at *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* nominelt omtaler Nichiren som den »oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven«, mens den samtidig hele vejen igennem fastholder, at han blot er et »Shakyamunis sendebud = Bodhisattva Overlegne Praksis« og placerer Shakyamuni som overlegen i forhold til Nichiren, synes at stamme fra, at man er bundet af det historiske faktum, at buddhismen opstod med Shakyamuni. Historisk set begyndte buddhismen med ét enkelt individ – Shakyamuni – og uden ham ville buddhismen i sig selv aldrig være blevet til. Så længe man holder fast i denne historiske kendsgerning, er det naturligt at konkludere, at buddhismens oprindelse udelukkende ligger hos Shakyamuni, og at en person som Nichiren, der kom senere, umuligt kan betragtes som en grundlæggende kilde, der overgår Shakyamuni.

En sådan betragtning er imidlertid blot en tilknytning til den tilsyneladende historie, der udspiller sig foran os. I buddhismen gennemgår alle fænomener, inklusive selve universet, cyklusser af dannelse, varighed, ødelæggelse og tomhed, hvilket betyder, at tid er cyklisk snarere end lineær. I virkeligheden findes hverken en begyndelse eller en slutning, hverken før eller efter, idet alle fænomener eksisterer i en tilstand af begyndelsesløs og endeløs eksistens.

Den historiske Shakyamuni Buddha, som blev født i Indien, kan have realiseret den fundamentale mystiske Lov i sin indre erkendelse, men han afslørede og forklarede aldrig eksplicit selve den mystiske Lov for andre. Ifølge kapitlet om Den Således Komnes livslængde i *Lotussutraen* var selv *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha, som opnåede buddhatilstand for ufatteligt længe siden, en Buddha, som blev til gennem den mystiske Lov – han er Buddhaen for den sande virkning. Den grundlæggende årsag, som gør det muligt for alle Buddhaer at opnå buddhatilstand, er *Nam-myoho-renge-kyo*, hvilket implicit ligger i den betydning, der er skjult i dybderne af kapitlet om Livslængden.

Hvis Nichiren, som var den første til at afsløre *Nam-myoho-renge-kyo* for alle mennesker, forstås som den Buddha, der iboende besad denne fundamentale årsag til buddhatilstand, så er det helt logisk at positionere Nichiren, som lærens herre for den sande årsag, som den fundamentale Buddha, der overgår Shakyamuni, som blot var Buddhaen for den sande virkning. Dette skyldes, at en persons status bestemmes af dybden og højden af den Lov (eller filosofi), som vedkommende udlægger, eftersom personen og Loven er ét og samme.

Endvidere er en anden årsag til, at *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* placerer Shakyamuni over Nichiren, sandsynligvis en strategisk beslutning baseret på antagelsen om, at det at placere Shakyamuni som overlegen ville gøre Soka Gakkai mere acceptabel på den globale scene. I virkeligheden er Nichirens navn stadig ikke særlig kendt globalt, mens navnet Shakyamuni (Gautama Siddhartha), buddhismens grundlægger, er bredt anerkendt selv blandt den brede offentlighed. For at Soka Gakkai kan udvide internationalt, ville det således sandsynligvis være mere acceptabelt at præsentere Nichiren som Shakyamunis sendebud, betroet med hans lære.

Doktrinen om, at Nichiren, en ellers ukendt munk, der dukkede op i Japan i det 13. århundrede, faktisk er den fundamentale Buddha, der endog overgår Shakyamuni – sammen med ideen om, at alle mennesker, der omfavner *Nam-myoho-renge-kyo*, også har del i denne fundamentale Buddhanatur – er en hidtil uset og forbavsende doktrin i den globale religions- og akademihistorie, herunder inden for Vatikanet og andre religiøse institutioner. Fordi denne doktrin kunne opfattes som en chokerende, næsten virkelighedsfjern påstand, er det sandsynligt, at Soka Gakkai besluttede, at det ikke ville være strategisk klogt at fremhæve den kraftigt på den globale scene.

Doktrinen om Nichiren som den Oprindelige Buddha, der identificerer Nichiren som den fundamentale Buddha (Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme; *Kuon-Ganjo Jijuyūshin*), forbliver et mindretalssynspunkt selv inden for Japans akademiske miljø. De fleste forskere inden for Nichiren-buddhismen i Japan er tilknyttet forskellige skoler, herunder Minobu-skolen, mens meget få tilhører Nikkō-linjen. Givet dette akademiske landskab er det kun

naturligt, at doktrinen om Shakyamuni som den oprindelige Buddha dominerer over doktrinen om Nichiren som den Oprindelige Buddha i akademisk diskurs.

Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai erklærer, at den lægger vægt på »objektivt at forklare Soka Gakkais doktriner for samfundet generelt« og bestræber sig på at »indarbejde resultaterne fra akademisk forskning«. Ud fra denne udtalelse er det tydeligt, at *Læremæssige Grundprincipper* er stærkt bevidst om, hvordan den vil blive vurderet af det akademiske miljø. Dens tilgang til at afvise *Gosho* uden originale manuskripter eller gamle transskriptioner, idet den holder sig til et ekstremt tekstkritisk perspektiv, samt dens beslutning om at ændre centrale doktrinære termer – såsom at ændre, hvad der forstås ved Den Ene Store Hemmelige Lov og Lovskatten, fra *Gohonzon* til *Daimoku* – stemmer overens med Minobu-skolens holdning. Disse tendenser antyder en bestræbelse på at imødekomme præferencerne hos det akademiske establishment, som overvejende består af munke fra Minobu-skolen og lignende sekter. Denne holdning afspejler endda en form for underlegenhedsfølelse over for den akademiske verden.

Men at ændre en religions egne fundamentale doktriner blot af hensyn til missionsbekvemmelighed eller ekstern anerkendelse er fuldstændig forkert – det er en handling af selvsabotage, der undergraver selve essensen af religionen. En religions sande natur er fast at opretholde sine egne lærdomme, vedvarende at kommunikere dem til samfundet og overbevise folk gennem deres iboende sandhed, snarere end at gå på kompromis med sit doktrinære grundlag for at imødekomme eksterne holdninger.

Vedrørende positioneringen af Nichiren skal tre forskellige perspektiver tages i betragtning:

- ① Det historiske perspektiv – Nichiren videreførte og udviklede buddhismens humanistiske princip om universel oplysning, men gik ud over begrænsningerne af traditionel buddhisme og grundlagde derved en ny buddhistisk tradition.
- ② Det skriftmæssige perspektiv – Nichiren svarer til Bodhisattva Overlegne Praksis, som af Shakyamuni Buddha blev betroet med at udbrede buddhismen i Den Sene Tidsalder for Loven.
- ③ Det indre perspektiv – Nichiren indskrev sin egen indre erkendelse i *Gohonzon*, hvor »*Nam-myoho-enge-kyo*, Nichiren (*Kaō*: Nichirens segl)« står fremtrædende i centrum, flankeret af Shakyamuni Buddha, Buddhaen Mange Skatte og Bodhisattva Overlegne Praksis. Dermed angiver udformningen hans sande identitet som den fundamentale Buddha.

Nichiren formulerede sin rolle inden for buddhistisk ortodoksi i *Om Buddhas profeti*, hvor han placerede sig selv inden for slægtslinjen af »Fire lærere fra tre lande« – Shakyamuni Buddha, Tiantai Zhiyi, Dengyō Daishi og Nichiren. Dette svarer til »① Det historiske perspektiv« nævnt ovenfor.

I en alder af seksten blev Nichiren ordineret ved templet Seichō-ji, et Tendai-kloster i hans hjemby. Han rejste derefter vidt omkring til Kamakura, Kyoto og Nara, hvor han studerede buddhistiske doktriner dybt, især fra Tendai-skolen, som var den primære buddhistiske tradition i Japan på den tid. Men i en alder af toogtredive erklærede han grundlæggelsen af sin skole, hvorved han begyndte udbredelsen af *Nam-myoho-enge-kyo*, hvilket end ikke Shakyamuni, Tiantai eller Dengyō havde opnået. Nichiren arvede den buddhistiske tradition, men samtidig overskred han dens begrænsninger og grundlagde en ny form for buddhisme.

Nam-myoho-enge-kyo er den fundamentale Lov, som frelser menneskene i Den Sene Tidsalder for Loven, der ikke kan opnå frelse gennem Shakyamunis lære. En persons stilling i buddhismen bestemmes af dybden i den Lov, vedkommende opretholder. Allerede ud fra det historiske perspektiv er den relative overlegenhed af Nichiren over Shakyamuni – det vil sige Nichirens overlegenhed og Shakyamunis underlegenhed – tydelig.

I kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter i *Lotussutraen* beskrives overdragelsen af udbredelsen efter Buddhas bortgang: Den *Kuon-Jitsujo* Shakyamuni Buddha betror missionen til Bodhisattvaerne fra Jorden, især deres leder, Bodhisattva Overlegne Praksis. Eftersom det var Nichiren, som i Den Sene Tidsalder for Loven

udbredte *Nam-myoho-renge-kyo*, der antydes i den betydning, som er skjult i *Lotussutraens* dybder, svarer Nichiren til Bodhisattva Overlegne Praksis. Dette er »② Det skriftmæssige perspektiv«, som blev opstillet ovenfor.

I sutraen beskrives Bodhisattvaerne fra Jorden som disciple, som Shakyamuni Buddha har oplært siden fjern fortid (som det fremgår af kapitlet Fremkomsten fra Jorden). Følger man denne bogstavelige fortolkning af sutraen, er Bodhisattva Overlegne Praksis blot Shakyamunis sendebud, betroet af ham, og placeres dermed underordnet Shakyamuni. Dette er forståelsen, som skoler uden for Nikkō-skolen, såsom Minobu-skolen og andre grene, fastholder.

Nichiren identificerede sig ofte i sine almindelige skrifter, sammen med sine følgere, som Bodhisattvaer fra Jorden, og holdt sig til denne doktrinære placering i sutraen. Dette blev gjort for at bekræfte legitimiteten af hans udbredelse med *Lotussutraen* som grundlag.

Men ved en dybere læsning af *Lotussutraen* bliver det klart, at Bodhisattvaerne fra Jorden ikke blot er disciple eller agenter betroet af Shakyamuni. Dette er tidligere blevet påpeget, men fremhæves yderligere i kapitlet Fremkomsten fra Jorden, hvor Maitreya Bodhisattva, som repræsenterer forsamlingen, udtrykker tvivl, da Shakyamuni erklærer, at han har undervist disse Bodhisattvaer siden den fjerne fortid. Maitreya sammenligner dette med, at en femogtyveårig mand skulle påstå, at en hundredeårig olding er hans søn – en påstand, der virker fuldstændig usandsynlig.

Som Tiantai Zhiyi siger i *Ord og sætninger i Lotussutraen*: »De er alle gamle Buddhaer.« Dette viser, at selv om Bodhisattvaerne fra Jorden fremstår i sutraen som bodhisattvaer, er dette kun deres ydre funktion (midlertidige rolle). I essens (indre erkendelse) er de allerede Buddhaer, som besidder Den mystiske Lov. Det vil sige, Bodhisattvaerne fra Jorden er Buddhaer, som udadtil tager form af bodhisattvaer – med andre ord er de »Bodhisattva-Buddhaer«.

Konventionelle Buddhaer, herunder Shakyamuni Buddha som lærens herre i *Lotussutraen*, antager skikkelse af væsener med strålende fysiske kendetegn og legemliggør den endelige opnåelse af buddhatilstand – »Buddhaen for den sande virkning«, et fuldendt væsen, der har nået målet. Bodhisattva-Buddhaer, som udadtil fremtræder som bodhisattvaer, der stadig praktiserer, er derimod »Buddhaer for den sande årsag«. Selv om kapitlet Den Således Komnes overnaturlige kræfter udadtil beskriver en overdragelse fra en Buddha til en discipel, er den dybere betydning derfor et skifte i rollen som lærens herre – fra Shakyamuni, Buddhaen for den sande virkning, til Overlegne Praksis, Buddhaen for den sande årsag.

Nikkō-skolen identificerer også Nichiren som reinkarnationen af Bodhisattva Overlegne Praksis. Den betragter dog ikke Overlegne Praksis blot som Shakyamunis discipel, men anser hans oprindelige identitet for at være Buddhaen for den sande årsag. Dette markerer en grundlæggende forskel fra andre skoler. *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* placerer derimod, ligesom Minobu-skolen, konsekvent Nichiren som »Shakyamunis sendebud« og forbliver dermed begrænset til *Lotussutraens* bogstavelige overfladebetydning uden at nå frem til dens dybere indhold.

Den doktrinære placering af Nichirens indre erkendelse, som ovenfor blev kategoriseret som »③ Det indre perspektiv«, fremgår af *Gohonzons* udformning, hvor indskriften »*Nam-myoho-renge-kyo*, Nichiren (*Kaō*)« står fremtrædende i centrum, mens Shakyamuni og Mange Skatte er placeret som underordnede skikkelser på hver sin side. Mange af Nichirens originale *Gohonzoner* udelader Shakyamuni og Mange Skatte helt. Dette betyder, at *Nam-myoho-renge-kyo* og Nichiren selv er fundamentale i Nichirens indre erkendelse, mens Shakyamuni er en underordnet skikkelse.

Nikkō indskrev ved transskription af *Gohonzon* altid *Nam-myoho-renge-kyo*, Nichiren (*Zaigohan*: med verifikationssegl) i centrum og håndhævede denne praksis strengt blandt sine disciple. Dette viser, at Nikkō trofast overførte den doktrinære placering af Nichirens indre erkendelse, som udtrykt i *Gohonzons* konfiguration.

I de forskellige breve til sine disciple åbenbarede Nichiren ikke sin oprindelige identitet, men beskrev konsekvent sig selv ud fra sin skriftmæssige position som »sendebud for lærers herre, Shakyamuni« eller »forløber for Bodhisattvaerne fra Jorden«. Det skyldtes, at han tog hensyn til sine disciples evner; de havde endnu ikke fuldt ud forstået Nichiren-buddhismens dybe dimension. Eftersom *Gohonzon* udgør doktrinen grundlag, tilpassede Nichiren imidlertid ikke *Mandala-Gohonzons* udformning til de enkelte disciples evner, men åbenbarede direkte den sande Dharma, som han havde erkendt i sit indre.

Nichirens erklæring i Spørgsmål og svar om hengivelsesobjektet, hvor han beskriver Shakyamuni som et væsen, der er genereret fra *Nam-myoho-enge-kyo* (*Nichiren Daishonins samlede skrifter, ny udgave*, s. 304), samt hans erklæring i *Alle fænomeners sande aspekt*, hvor Shakyamuni betegnes som en »foreløbig Buddha« (*ibid.*, s. 1789), udtrykker begge denne dimension af hans indre erkendelse.

På samme måde udtaler Nichiren i *Brev til Shimoyama*, at han selv er »en praktiserende, der er vigtigere end lærers herre, Shakyamuni« (*ibid.*, s. 299), og i *Andragende fra forsamlingen ved Ryūsen-ji* henviser han direkte til sig selv som »vismanden, der er Lovens herre« (*ibid.*, s. 881). Disse udsagn bekræfter hans indre erkendelse.

Derfor, når man definerer Nichiren som den »Oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven«, må det ske i overensstemmelse med det perspektiv på indre erkendelse, som er manifesteret i *Mandala-Gohonzon*, hvor han identificeres som den fundamentale Buddha, iboende ét med Den mystiske Lov (enheden mellem personen og Loven), og hvor Shakyamuni er placeret som en ledsager. *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* ignorerer imidlertid fuldstændigt fremstillingen af *Mandala-Gohonzon*, og selv om Nichiren sprogligt betegnes som den »oprindelige Buddha i Den Sene Tidsalder for Loven«, placeres han i sidste ende stadig blot som Shakyamunis sendebud. Dette er en forklædt logisk modsigelse og må betragtes som en form for bedrag.

Læremæssige Grundprincipper ignorerer fundamentale begreber såsom *Kuon-Ganjo* og enheden mellem personen og Loven, samt vigtige doktrinære skrifter såsom *Overleveringen af Lovens arv i Hokke Hommon-skolen*, *Hundrede og seks artikler* og *Optegnelsen over de mundtligt overleverede lærdomme*. Som resultat heraf ændrer den i praksis de grundlæggende læresætninger, som Soka Gakkai har holdt fast ved siden grundlæggelsen. Selvom det kan synes forståeligt, at Soka Gakkai efter bruddet med Nichiren Shoshu søger at etablere sit eget uafhængige læresystem, må det ikke overses, at dette underminerer de helt grundlæggende doktriner i Nikkō-traditionen, som organisationen historisk har været baseret på. Hvis de doktrinære ændringer, der er fremlagt i *Læremæssige Grundprincipper*, fortsætter, risikerer Soka Gakkai at blive forvandlet til en helt anden organisation end den, der blev formet af de tre første præsidenter.

Læremæssige Grundprincipper benægter, i sin afvisning af Nichiren Shoshu, også læren i Nikkō-linjen, især det doktrinære system repræsenteret af Nichikan. Men selv hvis Soka Gakkai afviser Nichiren Shoshu, må den ikke forkaste Nikkō-linjens lære. Det skyldes, at korrekt Nichiren-buddhisme ikke kan eksistere adskilt fra mentor-discipel-traditionen mellem Nichiren og Nikkō.

I virkeligheden er det ikke nødvendigt at tænke i baner som »eftersom Soka Gakkai er blevet uafhængig af Nichiren Shoshu, må den etablere sin egen særskilte lære.« Den buddhisme, der blev grundlagt af Nichiren og overleveret til Nikkō, blev givet til hele menneskeheden; det er ikke noget, som kan monopoliseres af en enkelt sekt som Nichiren Shoshu. Eftersom Nichiren Shoshu har forladt *Kosen-rufu* – den største mission, som Nichiren betroede – har den dermed selv diskvalificeret sig fra Nikkō-linjen. Soka Gakkai bør derfor ganske enkelt fortsætte med at opretholde og udbrede de grundlæggende doktriner i Nichiren-buddhismen, som den altid har gjort (naturligvis med opretholdelse af doktrinær integritet, men med en nutidig fortolkning, der muliggør effektiv udbredelse i vor tid).

Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai foretager væsentlige ændringer i centrale doktriner uden åbent at anerkende dem og uden at give nogen forklaring på baggrunden for disse ændringer. Kort sagt er værket struktureret således, at læserne ikke gøres opmærksomme på de væsentlige afvigelser fra den traditionelle lære, og

for dem, der ikke kender de tidligere doktriner, skaber det indtryk, at *Læremæssige Grundprincipper* repræsenterer Soka Gakkais oprindelige lære. Det kan generelt hævdes, at religiøse doktriner til en vis grad kan ændres i takt med tidernes skift, men sådanne ændringer må være genstand for åben og grundig diskussion inden for organisationen. I modsætning hertil udgør tilgangen med at gennemføre doktrinære revisioner i hemmelighed – på en måde, så medlemmerne ikke opdager det – intet mindre end en vildledende handling.

Hvis de ansvarlige for *Læremæssige Grundprincipper* er sikre på legitimiteten af værkets doktrinære ændringer, burde der have været iværksat en omfattende studiekampagne i organisationen, så ændringerne blev grundigt forstået. En sådan kampagne er imidlertid ikke blevet gennemført. Denne holdning tyder på, at de savner tillid til de doktrinære ændringer og i stedet føler uro eller skyld over dem. Forsøget på at rodfæste ændringerne ved at ophobe fuldbårde kendsgerninger uden grundigt at informere medlemmerne, således at ændringerne slår rod, før medlemmerne bemærker dem, kan betegnes som vildledende.

Et andet problem ligger i den uigennemsigtige proces, der førte til udgivelsen af *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai*. Der findes ingen dokumentation for nogen intern diskussion inden for organisationen. Den faktiske sammensætning og interne placering af Komitéen for udarbejdelsen af *Læremæssige Grundprincipper*, som udarbejdede værket, er fortsat uklar. Artikel 11 i Soka Gakkais vedtægter foreskriver: »Præsidenten træffer beslutninger vedrørende lære og formalia. I sådanne tilfælde skal sagen forelægges Lærerrådet og Det Øverste Ledelsesråd til konsultation.« Udtrykket »konsultation« (shimon) defineres i Meikyō Kokugo Jiten som »at indhente ekspertudtalelser eller udtalelser fra specifikke organer«.

Selvom der blev afholdt et møde i Lærerrådet i forbindelse med udgivelsen af *Læremæssige Grundprincipper*, er det ukendt i hvilket omfang der faktisk fandt meningsfuld diskussion sted, eller hvilke holdninger der blev udtrykt. Hvad angår Det Øverste Ledelsesråd, er der ikke blevet offentliggjort nogen meddelelse om dets indkaldelse. Hvis Lærerrådet blev reduceret til en ren formalitet, og Det Øverste Ledelsesråd slet ikke blev indkaldt i forbindelse med udgivelsen af en læretransformerende tekst som *Læremæssige Grundprincipper*, ville dette udgøre en overtrædelse af Soka Gakkais egne vedtægter og kunne betragtes som en procedurefejl.

Ifølge Soka Gakkais gældende vedtægter har præsidenten myndighed til at træffe afgørelser i doktrinære spørgsmål. Det indebærer imidlertid ikke en ubegrænset ret til vilkårligt at fastlægge doktrinen. Omdefineringen af Nichiren – som tidligere blev fastholdt som den fundamentale Buddha (Det Oprindelige Evige Selvnydelseslegeme: *Kuon-Ganjo Jijuyūshin*) – til et underordnet »Shakyamunis sendebud« og dermed placeringen af ham under Shakyamuni Buddha, sammen med ændringerne i det væsentlige indhold af Lovskatten (Dharma) og Præsteskatte (Sanghaen/Ordenen) – som sammen med Buddhaskatten udgør De Tre Skatte – er fundamentale ændringer, der skader den doktrinære identitet, som enhver religiøs organisation må bevare. Disse ændringer kan betragtes som en alvorlig overskridelse af den doktrinære afgørelsesmyndighed. Sammen med de proceduremæssige mangler kan de endog bedømmes som juridisk ugyldige.

I sin essens udgør religiøs lære kernen i hver troendes verdenssyn og værdisystem. Hvis sådanne grundlæggende doktriner – som udgør selve livsnerven i den enkeltes trosliv – pludselig ændres uden forudgående forklaring, og de troende derefter pålægges at acceptere dem, opstår der da ikke, ved at deres indre fred forstyrres, en risiko for krænkelse af det, man kunne kalde deres »religiøse personlighedsret«?

Ud fra de ovenfor skitserede perspektiver har denne bog analyseret problemerne i forbindelse med *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai*. Som konklusion er denne læremæssige tekst uegnet som officiel doktrin for organisationen af følgende grunde:

- ① Den ændrer grundlæggende Soka Gakkais kerneprincipper uden tilstrækkelig forklaring – placerer Nichiren under Shakyamuni Buddha og ændrer det doktrinære indhold af Lovskatten (Dharma) og Præsteskatte (Ordenen/Sanghaen).

- ② Set fra både akademiske og doktrinære synsvinkler på Nichiren-buddhismen indeholder teksten talrige fejl og tvivlsomme påstande.
- ③ I proceduremæssig og juridisk henseende frembyder teksten potentielle problemer.

Derfor mener jeg, at denne tekst straks bør trækkes tilbage. Selv Konfucius, som levede før buddhismens fremkomst, bemærkede: »Hvis du begår en fejl, så tøv ikke med at rette den« (*Analekterne*). Ingen organisation er ufejlbarlig. Det er kun naturligt, at der forekommer forsøg og fejl i enhver institutions historie. Når noget uhensigtsmæssigt opstår, er det et tegn på oprigtighed åbent at trække det tilbage og rette det.

Som det blev udtrykt i forordet, lærte medlemmerne af Soka Gakkai, herunder forfatteren, de korrekte læresætninger i Nichiren-buddhismen gennem Soka Gakkai og var i stand til at gå en vej mod et opfyldt og lykkeligt liv. Med dyb taknemmelighed for den rolle, Soka Gakkai har spillet i udbredelsen af Nichiren-buddhismen i Japan og verden over, har jeg skrevet denne bog i håb om, at den, selv i beskedent omfang, kan bidrage til at sikre organisationens fortsatte udvikling uden at gå på kompromis med dens religiøse korrekthed. Det ville glæde mig dybt, hvis læserne forstår denne beskedne hensigt bag mit forfatterskab.

Forfatterprofil

Haruo Suda

Født i Tokyo, februar 1952

Uddannet fra Det Juridiske Fakultet, Universitetet i Tokyo, marts 1977

Pensioneret fra sin stilling som medarbejder ved Soka Gakkais hovedkvarter, februar 2012

Publikationer (på japansk, medmindre andet er angivet)

- (1) *En ny udgave: Nichirens tanke og liv* (Chōeisha, 2016)
- (2) *Nikkō-skolen og Soka Gakkai* (Chōeisha, 2018)
- (3) *Revideret udgave: En ny afhandling om Lotussutraen – moderne oversættelse og kommentar til hvert kapitel* (Amazon Paperback, 2022)
- (4) *Moderne oversættelse: Menneskelivets geografi, bind I og II* (Amazon Paperback, 2022)
- (5) *Mythos and Wisdom* (Amazon Paperback, 2023)
(Engelsk udgave af kommentaren kapitel for kapitel i ovennævnte *En ny afhandling om Lotussutraen*)
- (6) *En overvejelse af læren om Nichiren som den Oprindelige Buddha: Spørgsmål til Miyata-tesen* (Amazon Paperback, 2024)
- (7) *En ny udgave: Filosofien om livsforvandling – Nichiren-buddhismens potentiale* (Chōeisha, 2024)

En kritik af Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai set i et buddhismehistorisk perspektiv: I lyset af Nichiren-buddhismen som den globale religion forkyndt af SGI-præsident Daisaku Ikeda

Forfatter: Haruo Suda

Den japanske originaludgave udgivet: august 2024

Oversætterens note

Haruo Suda har tidligere været vicepræsident for Soka Gakkai og national viceleder for organisationens Studiefdeling. SGI-præsident Daisaku Ikeda betroede ham personligt ansvar for udviklingen af Soka Gakkais doktrinære studier. Som medforfatter til *Lotussutraens visdom*, et af præsident Ikedas hovedværker, bidrog Suda til en tekst, der er oversat til talrige sprog og værdsættes verden over som grundlæggende studiemateriale for SGI-medlemmer, der ønsker at uddybe deres forståelse af Nichiren-buddhismen. Efter sin pensionering i 2012 fra stillingen ved Soka Gakkais hovedkvarter har han fortsat sit videnskabelige arbejde gennem skrifter om buddhistisk doktrin.

I betragtning af denne bogs indhold kan en bogstavelig dansk gengivelse af den japanske originaltitel – En undersøgelse af *Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai* set fra buddhismehistoriens perspektiv (『創価学会教学要綱』の考察—仏教史の視点から) – forekomme noget beskeden. Suda indtog en central position i udviklingen af Soka Gakkais doktrin, og værket er skrevet på baggrund af hans livslange indsats sammen med sin mentor, præsident Ikeda, for at udvikle Nichiren-buddhismen som en verdensreligion. Derfor er den danske titel, i overensstemmelse med den anden engelske udgave, gengivet med undertitlen:

En kritik af Læremæssige Grundprincipper for Soka Gakkai set i et buddhismehistorisk perspektiv: I lyset af Nichiren-buddhismen som den globale religion forkyndt af SGI-præsident Daisaku Ikeda.

Denne formulering gengiver mere dækkende den videnskabelige holdning og globale vision, der ligger i værket, og hjælper læseren til at forstå dets betydning. Den danske oversættelse er udarbejdet på grundlag af den anden engelske udgave og er systematisk kontrolleret mod denne; på steder med doktrinære eller faktuelle nøgleoplysninger er den desuden kontrolleret mod den japanske original. Målet har været at gengive Sudas argumentation så nøjagtigt og trofast som muligt. Det første engelske udkast blev udarbejdet med bistand fra maskinoversættelse og blev derefter underkastet menneskelig gennemgang.

Når passager fra *Gosho* eller andre buddhistiske skrifter citeres, følger de danske gengivelser ikke nødvendigvis tidligere Soka Gakkai-oversættelser. Formuleringerne kan derfor afvige fra eksisterende oversættelser, men der er lagt vægt på at gengive den doktrinære betydning præcist. Nogle passager kan fortsat kræve yderligere sproglig finpudsning, og nødvendige rettelser vil blive indarbejdet i kommende udgaver.

Den første engelske udgave udkom den 2. april 2025. Til den anden engelske udgave blev oversættelsen på ny kontrolleret mod den japanske original. Tydelige trykfejl og uoverensstemmelser i navne, titler, datoer, citater og teknisk terminologi blev rettet, og passager, hvor doktrinære sontringer ikke var blevet fuldt bevaret, blev revideret. Disse redaktionelle og oversættelsesmæssige ændringer ændrer ikke Sudas argumentation. Den foreliggende danske udgave følger disse rettelser. Yderligere forbedringer vil blive indarbejdet i senere udgaver.

Oversætteren vil særligt henlede opmærksomheden på følgende udsagn af Suda om tilsynet med *Læremæssige Grundprincipper*, fremsat på grundlag af hans nære samarbejde med præsident Ikeda i dennes mest aktive år:

»Selv om *Læremæssige Grundprincipper* blev udgivet umiddelbart efter Ikedas bortgang og hævder at være udarbejdet under hans tilsyn, afviger indholdet betydeligt fra Ikedas ideologiske ramme i hans levetid. Påstanden om, at bogen var under Ikedas tilsyn, kan derfor opfattes som et forsøg på at misbruge hans navn snarere end som en ægte afspejling af hans doktrinære standpunkt« (s. 55).

Da Nikkō-skolens tidlige dokumenter endnu ikke er blevet bredt oversat til dansk eller engelsk, udgør denne bog med Sudas omhyggelige fortolkninger desuden et meningsfuldt og værdifuldt bidrag.

August 2026 – Oversætteren